

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA, CEL I ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA.....	4
1.2. POWIĄZANIE OPRACOWANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
1.3. METODYKA I FORMA OPRACOWANIA	7
1.4. ZAWARTOŚĆ, CEL, USTALENIA PROJEKTU STUDIUM	7
1.4.1. OCHRONA ŚRODOWISKA, PRZYRODY, KRAJOBRAZU I BIORÓŻNORODNOŚCI.	10
1.4.2. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	17
1.4.3. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI.....	17
II. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	18
2.1. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE.....	18
2.2. ELEMENTY ABIOTYCZNE GMINY	18
2.2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE GMINY	18
2.2.2. TEKTONIKA I BUDOWA GEOLOGICZNA GMINY	20
2.2.3. HIPSOMETRIA I RZEŻBA TERENU GMINY	22
2.2.4. POŁOŻENIE PRZYRODNICZO-ROLNICZE I POKRYWA GLEBOWA	23
2.2.5. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	26
2.2.6. WARUNKI KLIMATYCZNE	33
2.3. ELEMENTY BIOTYCZNE GMINY	37
2.3.1. SZATA ROŚLINNA	37
2.3.2. FAUNA	40
2.4. LASY I GOSPODARKA LEŚNA GMINY	42
2.5. KORYTARZE EKOLOGICZNE	42
2.6. WALORY KRAJOBRAZOWE.....	45
2.7. JAKOŚĆ I ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - WSKAZANIE I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	46
2.7.1. OBSZARY ZAGROŻONE UCIAŻLIWOŚCIĄ AKUSTYCZNĄ.....	46
2.7.2. OBSZARY ZAGROŻONE ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA	47
2.7.3. OBSZARY ZAGROŻONE PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM	52
2.7.4. OBSZARY ZANIECZYSZCZEŃ WÓD PODZIEMNYCH	53
2.7.5. OBSZARY ZANIECZYSZCZEŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH	54
2.7.6. OBSZARY DEGRADACJI LASÓW.....	54
2.7.7. OBSZARY DEGRADACJI POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	54
2.7.8. OBSZARY DEGRADACJI ŚRODOWISKA ZWIĄZANE ZE SKŁADOWISKAMI ODPADÓW.....	55
2.7.9. OBSZARY ZDEGRADOWANE PRZEZ PRZEMYSŁ	55
2.7.10. OBSZARY NIENADAJĄCE SIĘ DO DALSZEGO ROLNICZEGO WYKORZYSTANIA.....	55
2.7.11. OBSZARY ZAGROŻONE POWAŻNYMI AWARIAMI, W TYM AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI	56
2.8. WSKAZANIE I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW PRZESTRZENI CHRONIONEJ	56
2.8.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN	56
2.8.2. OBSZARY I TERENY GÓRNICZE	56
2.8.3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	56
2.8.4. STREFY OCHRONNE UJĘĆ WÓD PODZIEMNYCH.....	57
2.8.5. OBSZAR OCHRONNY GZWP NR 215	58
2.8.6. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	58

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

2.8.7. LASY OCHRONNE.....	63
2.8.8. UŻYTKI ROLNE KLAS I-III	63
III. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU STUDIUM.....	64
IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	65
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	67
VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA ŚRODOWISKO	70
6.1. ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.	73
6.2. ODDZIAŁYWANIA NA WODY.....	74
6.3. ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT I POWIETRZE.	75
6.4. ODDZIAŁYWANIA NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, SZATĘ ROŚLINNĄ I FAUNĘ.	76
6.5. ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE I CENNE Z PRZYRODNICZEGO PUNKTU WIDZENIA.....	77
6.6. ODDZIAŁYWANIA NA KRAJOBRAZ	78
6.7. ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY NATURALNE.....	79
6.8. ODDZIAŁYWANIA NA LUDZI, DOBRA MATERIALNE I ZABYTKI.....	79
6.9. WNIOSKI	80
VII. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	81
VIII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	81
IX. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	87
X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA	87
XI. WSKAZANIĘ NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	89
XIi. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	89
XIII. ZAŁĄCZNIKI	91
XIV. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	91

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

SPIS MAP

Mapa Nr 1 Lokalizacja JCWPd na obszarze gminy Wohyń.....	28
Mapa Nr 2 Lokalizacja JCWP na obszarze gminy Wohyń.....	32
Mapa Nr 3 Mapa potencjalnej roślinności naturalnej na obszarze gminy Wohyń	38
Mapa Nr 4 Lokalizacja obszaru ECONET na tle arkusza 640	43
Mapa Nr 5 Mapa zasięgu i lokalizacji korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Wohyń.....	44
Mapa Nr 6 Lokalizacja terenów szczególnego zagrożenia powodzią.....	57
Mapa Nr 7 Mapa obszarów objętych ochroną na terenie gminy Wohyń	62

SPIS TABEL

Tabela Nr 1 Regionalizacja fizycznogeograficzna wg podziału powierzchni	19
Tabela Nr 2 Charakterystyka poziomów wodonośnych	27
Tabela Nr 3 Charakterystyka JCWPd Nr PLGW200075.....	27
Tabela Nr 4 Charakterystyka JCWPd Nr PLGW200067.....	28
Tabela Nr 5 Wielkość opadów w poszczególnych latach.....	35
Tabela Nr 6 Średnia dnia z opadem w rejonie gminy Wohyń.....	36
Tabela Nr 7 Zestawienie udziałów poszczególnych kierunków wiatru % na obszarze gminy Wohyń	37
Tabela Nr 8 Zestawienie częstości poszczególnych prędkości wiatru % na obszarze gminy Wohyń.....	37
Tabela Nr 9 Zestawienie powierzchni lasów.....	39
Tabela Nr 10 Zestawienie punktów pomiaru hałasu na terenie gminy	46
Tabela Nr 11 Podsumowanie emisji z budynków na obszarze gminy.....	47
Tabela Nr 12 Zestawienie wyników pomiarów jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie lubelskiej.....	51
Tabela Nr 13 Zestawienie wyników pomiarów jakości powietrza ze względu na ochronę roślin	52
Tabela Nr 14 Zestawienie wyników pomiarów na stacjach telefonii komórkowej	53
Tabela Nr 15 Jednolite części wód powierzchniowych oraz ocena stanu ich wód w latach 2016-2021	54
Tabela Nr 16 Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków	59
Tabela Nr 17 Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar	60

SPIS WYKRESÓW

Wykres Nr 1 Średnia suma opadów w rejonie gminy Wohyń.....	35
Wykres Nr 2 Róża wiatrów obejmująca obszar gminy Wohyń.....	36

I. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna, cel i zawartość opracowania

Każda gmina ma za zadanie podejmowanie określonych działań, które prowadzą do zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty. Działania te nazywane są zadaniami własnymi gminy i są one wyraźnie opisane w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym. Na pierwszym miejscu spośród wymienionych zadań znajduje się zaspokajanie potrzeb z zakresu "ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej".

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy jest dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną gminy. Studium ma koordynować ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Określa ono zasady i reguły kształtowania polityki przestrzennej jednostki samorządu terytorialnego w sposób umożliwiający maksymalne, rozsądne korzystanie z wszelkiego rodzaju zasobów tak, aby umożliwić rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy przy zachowaniu zasad ochrony środowiska.

Obowiązek sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Formalno-prawną podstawę opracowania stanowią również:

- 1) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. – o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 977) (art. 17 pkt 4),
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn.zm.) (art. 72),
- 3) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1336),
- 4) Uchwała Nr IX/44/2019 Rady Gminy Wohyń z dnia 21 czerwca 2019 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń.

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, służący eliminowaniu lub łagodzeniu ewentualnych konfliktów przyrodniczo - przestrzennych. Formuła dokumentu pozwala, by we wszystkich fazach planowania uwzględniać wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a przyjętymi w projekcie Studium rozwiązaniami planistycznymi.

Zasadniczym celem prognozy, opracowywanej dla potrzeb projektu Studium jest:

- **określenie dotychczasowego stanu, jakości oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego w granicach objętych projektem Studium,**
- **identyfikacja, charakterystyka oraz ocena potencjalnych oddziaływań na elementy środowiska, wynikających z realizacji ustaleń projektu Studium,**
- **zaproponowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie oraz ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego projektu Studium.**

Zakres prognozy obejmuje elementy określone w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: Ustawy).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

W świetle powyższego, prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnianiu wymagań, o których mowa w art. 74a ust 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g) datę sporządzenia prognozy, imię nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W prognozie uwzględniono również zapisy art. 52 ustawy:

- a) informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.
- b) w prognozie oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 51 ust. 1, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Zgodnie z brzmieniem art. 53 ustawy zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z właściwymi organami, które wymienione są w art. 57 i art. 58.

W prognozie uwzględniono ocenę stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego, skutki i zasięg wpływu ustaleń projektu Studium, zagrożenia jakie wynikają z projektowanego przeznaczenia terenów oraz sposobów ich ograniczenia.

Dokument Prognozy był sporządzany równoległe z projektem Studium. Projektanci oraz autorzy prognozy konsultowali wszelkie kwestie związane z potencjalnym oddziaływaniem planowanego zagospodarowania, a następnie wspólnie podejmowali decyzje oraz kształtowali ostateczne zapisy ustaleń projektu.

Niniejsza prognoza została opracowana dla projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmującego teren całej gminy Wohyń.

Użyte w niniejszej Prognozie **skrót** i **wyrażenia**, oznaczają:

- ustawa ooś – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- projekt Studium – należy przez to rozumieć projekt opracowany na mocy Uchwały Nr IX/44/2019 Rady Gminy Wohyń z dnia 21 czerwca 2019 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń,
- SUIKZP – należy przez to rozumieć Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- oze - należy przez to rozumieć odnawialne źródła energii.

1.2. Powiązanie opracowania z innymi dokumentami

Projekt SUIKZP stanowi dokument planistyczny sporządzony dla obszaru gminy Wohyń. Zawartość tekstowa oraz kartograficzna projektu Studium w części wynika z innych dokumentów (planistycznych, strategicznych), których treści na podstawie obowiązujących przepisów zostały zaimplementowane do Studium.

Poniżej przedstawiono najważniejsze dokumentacje, z którymi projekt Studium znajduje się w powiązaniu:

- z aktualizacją opracowania ekofizjograficznego podstawowego z 2022 r. –sporządzonego na potrzeby SUIKZP gminy Wohyń,
- z Programem rozwoju gminy Wohyń na lata 2015-2023 przyjętym uchwałą Nr XIII/76/2015 Rady Gminy Wohyń z dnia 30 grudnia 2015 r.,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

- z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjętym Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015r.,
- z Programem ochrony powietrza dla strefy lubelskiej przyjętym Uchwałą nr XVII/291/2020 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 lipca 2020 r.,
- z Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 przyjętym Uchwałą Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2016 r.,
- z Programem ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 przyjętym uchwałą Nr XII/201/2019 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 3 grudnia 2019 r.,
- ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 przyjętą Uchwałą Nr XXIV/406/2021/ Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.

1.3. Metodyka i forma opracowania

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń Studium. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi opisanymi w dokumentach charakteryzujących strukturę przyrodniczą gminy Wohyń. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w kontekście stopnia szczegółowości ustaleń dokumentu.

Podczas prognozowania oddziaływań ustaleń projektu na środowisko **za podstawowe źródła informacji służyły:**

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń z 2010r., wraz z jego zmianami,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń z 2003 r., wraz z jego zmianami,
- dokumentacja dotychczas sporządzona na potrzeby opracowań środowiskowych (m. in. opracowania ekofizjograficzne z 2003 wraz z jego aktualizacją z 2022 r.),
- plany i programy wojewódzkie (m.in. Program ochrony powietrza dla strefy lubelskiej),
- plany i programy gminne (m.in. program ochrony środowiska z 2004 r.),
- materiały kartograficzne,
- obowiązujące akty prawne.

Opracowanie sporządzone zostało w formie papierowej oraz elektronicznej utrwalonej na nośniku elektronicznym.

1.4. Zawartość, cel, ustalenia projektu Studium

Analizowany projekt Studium został opracowany z uwagi na konieczność aktualizacji dokumentów planistycznych obowiązujących na terenie gminy Wohyń.

Zgodnie z założeniem - przyjęcie nowego Studium dla Gminy Wohyń spowoduje przestrzenne uporządkowanie terenu gminy – nowe Studium ma na celu wyznaczenie lokalizacji konkretnych funkcji terenu zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności oraz wskazanie obszarów, na których konkretne przeznaczenie terenu nie będzie powodować znaczącego wpływu na środowisko przyrodnicze gminy, przy czym zachowane zostaną dotychczasowe główne założenia planowania przestrzennego obowiązujące w dokumentach planistycznych gminy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Projekt Studium ustala przeznaczenia dla następujących terenów:

- 1) obszary rolne, obejmujące:
 - tereny upraw polowych, sadowniczych, ogrodniczych,
 - łąki, pastwiska, nieużytki,
 - rozproszoną zabudowę zagrodową;
- 2) obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, zagrodowej i usługowej, w granicach których znajdują się:
 - centra wsi wykształcone wokół obiektów usługowych,
 - obiekty usług publicznych,
- 3) obszary zabudowy letniskowej,
- 4) obszary zabudowy usługowej, w tym stacji paliw i obsługi komunikacji drogowej,
- 5) obszary zabudowy przemysłu, składów i magazynów,
- 6) obszary zabudowy produkcyjno-usługowej, składów i magazynów,
- 7) obszary zabudowy produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych i obsługi rolnictwa, w tym kurniki, ubojnie, chlewnie, obory, pieczarkarnie,
- 8) obszary wydobywania surowców naturalnych,
- 9) obszary produkcji energii ze źródeł odnawialnych – fotowoltaika,
- 10) cmentarze z pasem izolującym,
- 11) obszary wyłączone spod zabudowy, obejmujące:
 - wody płynące,
 - obszary użytków ekologicznych,
 - pomniki przyrody,
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
 - tereny występowania złóż surowców mineralnych z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi zakładu górniczego,
 - korytarze techniczne linii wysokiego i średniego napięcia z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi tych linii,
 - strefę bezpieczeństwa rurociągu przesyłowego dalekosiężnego z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi rurociągu,
 - strefę ochronną terenu zamkniętego w resorcie obrony narodowej.

Główny cel projektowanego Studium to dostosowanie jego zapisów do potrzeb inwestycyjnych, z uwzględnieniem celów oraz kierunków polityki przestrzennej regionu oraz uwarunkowań wynikających ze stanu środowiska i dotychczasowego zagospodarowania terenu.

Cele dalszego rozwoju gminy określone zostały na podstawie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych dotychczasowego jej rozwoju, jej potencjału oraz prognoz demograficznych i bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę. Z najważniejsze uznano niżej wskazane cele:

- a) cel nadrzędny - poprawa jakości życia mieszkańców przy zachowaniu równowagi pomiędzy działalnością gospodarczą a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- b) cel społeczny: poprawa jakości życia mieszkańców głównie poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej,
- c) cele gospodarcze:
 - efektywny rozwój rolnictwa ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - wykorzystanie potencjału obszaru w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii,
 - rozwój usług związanych z obsługą ludności, rolnictwa oraz turystyki i wypoczynku
- d) cele przyrodnicze: ochrona walorów wszystkich elementów środowiska przyrodniczego, a więc: lasów, dobrych gleb, wód powierzchniowych i podziemnych, a także powietrza atmosferycznego,
- e) cele kulturowe: zachowanie cennych zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków architektury i ich ekspozycji,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- f) cele przestrzenne: kształtowanie ładu przestrzennego, w szczególności kształtowanie przestrzeni jako miejsca zamieszkania, pracy i wypoczynku.

Główne funkcje rozwojowe gminy określone w projekcie Studium to:

- 1) gospodarka rolna: obejmująca modernizację i rozwój zabudowy zagrodowej, jej zaplecza i wyposażenia gospodarczego a także przekształcenia w strukturze i kierunkach rolnictwa,
- 2) osadnictwo: przekształcenia i uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej i usług publicznych w istniejących terenach zainwestowanych oraz wyznaczenie nowych terenów budowlanych,
- 3) przedsiębiorczość i usługi: obejmujące dalszy rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego, zróżnicowanych usług komercyjnych, funkcji składowo - magazynowych, baz technicznych, urzędzeń i usług obsługi rolnictwa,
- 4) gospodarka rybacka: obejmująca wykorzystanie istniejących kompleksów stawów i innych zbiorników wodnych do hodowli ryb oraz potrzeb turystyki przez organizację wędkarstwa.

Projekt Studium wskazuje również funkcje pomocnicze gminy, wśród których wskazano:

- 1) rekreacja i wypoczynek: obejmująca promocję walorów kulturowo - krajobrazowych i rozwój zróżnicowanych funkcji turystycznych i ich zaplecza,
- 2) wykorzystanie surowców mineralnych: obejmujące kontynuację wydobycia dla potrzeb gospodarczych udokumentowanych złóż piasku i żwiru.

Projekt Studium obejmuje teren całej gminy przyjmując na jej terenie poszczególne kierunki rozwoju w przeznaczeniu obszarów zgodnie z poniższymi oznaczeniami:

MN – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej nieuciążliwej

MW – obszary zabudowy wielorodzinnej i usługowej nieuciążliwej

ML – obszary zabudowy letniskowej i rekreacji indywidualnej

M – obszary zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i usługowej

MU – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej

U – obszary zabudowy usługowej

UE – obszary zabudowy usług edukacji

UK – obszary zabudowy usług kultury i rozrywki

UR – obszary zabudowy usług kultury religijnej

ZPU – obszary zieleni urządzonej z usługami

UKO – obszary zabudowy usługowej i obsługi komunikacji drogowej

KOP - obszary parkingów

UPP – obszary zabudowy produkcyjno-usługowej

PS – obszary składów i magazynów

G – obszary wydobycia surowców naturalnych

PEF – obszary produkcji energii ze źródeł odnawialnych – fotowoltaika

IWU – obszary ujęć wody

IKO – obszary oczyszczalni ścieków

ZP – obszary zieleni urządzonej

CC – obszary cmentarzy

CZ – obszary cmentarzy zamkniętych

L – obszary wskazane do zalesienia

RZM – obszary zabudowy zagrodowej i usługowej nieuciążliwej

RZP – obszary zabudowy produkcyjnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych

RN – obszary rolne z zakazem zabudowy

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Ponadto, w Studium wskazano również obszary rolne obejmujące tereny upraw (polowych, sadowniczych, ogrodniczych), tereny łąk, pastwisk, nieużytków, a także tereny rozproszonej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej.

Na obszarze objętym projektem Studium nie występują i nie przewiduje się lokalizacji zakładów o zwiększonym (ZZR) lub dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii.

Na omawianym terenie nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m².

Nie przewidziano również na terenie objętym projektem Studium lokalizacji instalacji zastępczych ani innych obiektów związanych z gospodarką odpadami.

Zasady systemu gospodarki odpadami, w tym odpadami komunalnymi określa Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 (WPGO 2022) uchwalony przez Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 2 grudnia 2016 r. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie objętym projektem Studium będzie się opierała na zasadach określonych w wyżej wymienionym dokumencie.

1.4.1. Ochrona środowiska, przyrody, krajobrazu i bioróżnorodności.

W zapisach projektu Studium zwrócono uwagę na konieczność stosowania zasad zrównoważonego rozwoju mających na celu wypracowanie kompromisu pomiędzy potrzebami urbanistycznymi a ochroną najcenniejszych elementów przyrody oraz krajobrazu. Wśród zasad tych wskazano m. in. na konieczność zapewnienia równego dostępu do środowiska jako całości, zarówno dla obecnych jak i przyszłych pokoleń. Zrównoważony rozwój gminy ma być również zapewniony dzięki zintegrowanemu podejściu do ochrony środowiska, polegającemu na podejmowaniu działań planistycznych z uwzględnieniem poprawy bezpieczeństwa ekologicznego, poprawie walorów estetycznych i stabilności krajobrazu, a także zachowaniu gatunków objętych ochroną prawną lub cennych z przyrodniczego punktu widzenia.

Kierunki kształtowania ekologicznego rozwoju gminy.

W projekcie Studium, głównym założeniem jest zapewnienie harmonii pomiędzy zagospodarowaniem terenu z przyrodą w nawiązaniu do predyspozycji naturalnych terenu.

Podczas tworzenia dokumentu za priorytetowe uznano:

- a) równego dostępu do środowiska dla obecnych i przyszłych pokoleń oraz dla wszystkich użytkowników,
- b) zintegrowanego podejścia do ochrony środowiska,
- c) likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zakłóceń w środowisku,
- d) uspołecznienia polityki ekologicznej.

Kierunki kształtowania systemu ekologicznego i struktury ekologicznej gminy.

W świetle ustaleń projektu Studium, działania najbardziej pożądane i możliwe do zastosowania na obszarze objętym projektem Studium powinny polegać na:

- a) harmonizowaniu istniejącego osadnictwa i infrastruktury technicznej z siecią ekologiczną,
- b) rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych,
- c) objęciu ochroną wód powierzchniowych poprzez:
 - wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych,
 - wprowadzenie nakazu ochrony i odbudowy występujących wód powierzchniowych (stawów i innych układów wodnych) w obrębie strefy krajobrazu (Kuraszew, Bezwola i zespół dworski w Bezwoli),
- d) eliminacji istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych (głównie odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do ziemi),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- e) objęciu ochroną przed istotnym przekształceniem terenów cennych ze względu na walory środowiska naturalnego,
- f) likwidacji obiektów destrukcyjnych tkwiących w systemie (głównie dzikich składowisk),
- g) wprowadzeniu odnawialnych źródeł energii (np. ogniw fotowoltaicznych, solarnych),
- h) wprowadzeniu zakazu użytkowania terenu stwarzającego zagrożenie dla funkcji ekologicznych i dysharmonizujących krajobraz, w szczególności na obszarze dolin rzecznych rzek: Tyśmienica, Białka i Piwonia Stara polegającego na:
 - lokalizacji zakładów przemysłowych, dużych ferm hodowlanych i zwartych monolitycznych form zabudowy kubaturowej,
 - składowaniu odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych oraz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do gruntu,
- i) ochronie siedlisk torfowiskowych i roślinności środowisk łągowych w zakresie niekolidującym z ochroną przeciwpowodziową i realizacją urządzeń wodnych,
- j) zachowaniu drożności powiązań ekologicznych poprzez:
 - kształtowanie i ochrona mozaiki siedliskowej, sprzyjającej ochronie różnorodności biologicznej,
 - zakaz tworzenia nasypów i grodzienia poprzecznego do osi dolin rzecznych,
 - likwidacja istniejących barier ekologicznych (ograniczających swobodną migrację zwierząt, np. poprzez stosowanie przejść dla zwierząt w obrębie dróg, przejazdów kolejowych, cieków wodnych),
- k) prowadzeniu polityki zalesień najłagodniejszych gruntów, w szczególności objętych Przyrodniczym Systemem Gminy (PSG),
- l) prowadzeniu polityki zalesień na terenach poza obszarem PSG, w szczególności w rejonie północnym (od granicy gminy do doliny Białki), na południu (od granicy gminy do doliny cieków pod Okalewą) oraz w rejonie centralnym,
- m) stosowaniu zabiegów fitomelioracyjnych na gruntach najłagodniejszych lub mało przydatnych i zdegradowanych,
- n) kształtowaniu granicy lasów, mającym na celu wyrównanie na styku las-pole, zaś na styku las-łąka kształtowanie enklaw niezalesionych i polan,
- o) objęciu ochroną i wprowadzanie nowych form ochrony przyrody:
 - publicznej zieleni izolacyjnej i zorganizowanej, a także zadrzewień śródpolnych i zlokalizowanych w dolinach rzecznych,
 - lasów przed zmianą sposobu ich użytkowania, zwłaszcza w rejonie zwartych kompleksów,
 - ważnych z przyrodniczego punktu widzenia użytków zielonych i zalesień przed przekształceniem w pola uprawne (dla zachowania cennych siedlisk),
 - pomników przyrody i użytków ekologicznych na podstawie przepisów odrębnych i aktów prawnych stanowiących podstawę ich funkcjonowania,
- p) dla terenów leśnych zaleca się dążenie do poprawy struktury przyrodniczej lasów poprzez:
 - dostosowywanie gatunkowego składu drzewostanów do zajmowanych siedlisk,
 - w rejonach występowania siedlisk wilgotnych i bagiennych podjęcie działań w kierunku przywrócenia zakłóconych stosunków wodnych,
 - zagospodarowanie lasów zgodnie z pełnionymi funkcjami ochronnymi,
 - kształtowanie i ochrona stref ekotonowych (tj. stref przejściowych pomiędzy ekosystemami), w szczególności pochodzenia naturalnego).

Kształtowanie granicy polno-leśnej powinno być prowadzone w oparciu o wymogi ochrony różnorodności biologicznej środowiska i ochrony krajobrazu. W związku z tym należy zadbać o to, aby:

- nie zmieniano użytkowania leśnego terenu na nieleśne, nie wyrównywano linii brzegowej lasu, poza stykiem lasu z gruntami ornymi,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

- wykluczono spod zalesień śródleśne podmokłe łąki, mające istotne znaczenie dla różnorodności biologicznej środowiska,
- wykluczono spod zalesień łąki i pastwiska w dolinach rzek, które powinny pozostać w użytkowaniu kośno-pastwiskowym – sprzyjającym różnorodności biologicznej.

W projekcie Studium zwrócono również uwagę na potrzebę przeprowadzania zabiegów fitomelioracji, w szczególności na gruntach o najniższych klasach bonitacyjnych oraz w rejonach gdzie zalesienie gruntów korzystnie wpłynie na spójność ekosystemów. Ponadto, do zalesień predysponuje się tereny rolne ubogie w zielen naturalną oraz niewielkie stromizny w strefie zboczowej doliny rzeki Tyśmienica – wprowadzenie trwałej szaty roślinnej na tego rodzaju obszarach sprzyjać będzie zróżnicowaniu krajobrazu oraz wzbogaceniu różnorodności biologicznej siedlisk.

Zasady ochrony i zagospodarowania przestrzennego obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

W granicach terenu objętego projektem Studium zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000 : Dolina Tyśmienicy PLB060004 – Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- pomniki przyrody: 3 drzewa i 2 głązy narzutowe,
- użytki ekologiczne, stanowiące obszary śródleśnych bagien (5 obszarów).

Dla powyższych obszarów obowiązują właściwe przepisy odrębne, który nakaz zachowania jest niezależny od ustaleń Studium.

Projekt Studium uwzględnia projektowany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015) Tyśmienicki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Projekt Studium wskazuje również obszary szczególnie ważne z punktu widzenia różnorodności biologicznej środowiska w gminie Wohyń, wśród których są:

- Dolina Tyśmienicy oraz mokradła dolinne (również śródleśne, śródpolne),
- siedliska przyrodnicze objęte ochroną (koncentrują się w dolinach rzecznych, zbiornikach wodnych i w lasach głównie państwowych),
- stanowiska roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- kompleksy leśne, a w szczególności ekosystemy leśne z fitocenoząmi stosownymi do siedlisk w których występują.

Dla zachowania bioróżnorodności wskazano na konieczność podejmowania działań polegających na:

- zachowaniu stosunków ekologicznych w stanie jak najmniej zmienionym,
- podnoszeniu walorów bioróżnorodności środowiska poprzez podtrzymywanie (nieprzeszkadzanie) takich procesów sukcesji ekologicznej, które przejawiają się w pojawianiu się w ekosystemach gatunków rodzimych, dla których zaistniała możliwość powstania nisz ekologicznych).

W analizowanym dokumencie zwrócono również uwagę na sposób zagospodarowania terenów przekształconych i zdegradowanych. Na terenie gminy za tego rodzaju terenu należy uznać w szczególności wyrobiska poeksploatacyjne, które wymagają podjęcia działań przywrócenia im wartości przyrodniczej. Mowa tu o obszarach zlokalizowanych w miejscowościach Wohyń, Kuraszew, Planta, Suchowola, Lisiówka i Ossowa (wyrobiska po wydobyciu kruszyw), a także tereny usytuowane w dolinach rzek Tyśmienica i Białka (wyrobiska po eksploatacji torfu).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Rekultywacja powyższych terenów po zakończeniu eksploatacji oraz ich dalsze użytkowanie powinny odbywać się w sposób ułatwiający zasiedlaniu ich przez florę i faunę i sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej.

Zasady ochrony i zagospodarowania przestrzennego obszarów o podwyższonym potencjale ekologicznym wymagającym ochrony planistycznej.

W projekcie Studium ochroną planistyczną objęto te elementy struktury przyrodniczej obszaru, które decydują o funkcjonowaniu środowiska bądź wspomagają je i wprowadza się związane z tym aspektem ekologicznych uwarunkowań zagospodarowania, specjalne formy ochrony planistycznej o szczególnych zasadach użytkowania terenu są to: System Przyrodniczy Gminy oraz przebiegające przez teren objęty opracowaniem Korytarze Ekologiczne.

System przyrodniczy Gminy (SPG) to ekologicznie aktywny, ciągły przestrzennie układ, na który składają się zarówno elementy o randze krajowej i regionalnej (wojewódzkiej), jak i lokalnej. Głównym elementem struktury krajobrazu na obszarze objętym projektem Studium jest dolina Tyśmienicy.

Ponadto system współtworzą:

- krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA,
- dolina rzeki Białka,
- dolinę rzeki Piwonia,
- kompleksy leśne i mniejsze płaty leśne,
- zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, w tym pasy ochronne ciągów komunikacyjnych i tereny zieleni urządzonej.

W systemie przyrodniczym gminy wykluczono:

- lokalizację wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej,
- gromadzenie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt,
- odprowadzanie ścieków do wód i gruntu,
- realizacji nowych budynków, za wyjątkiem budynków służących celom publicznym w tym łączności. Dopuszcza się także utrzymanie, przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy. Możliwe jest również w formie jedynie zagospodarowania terenu (bez budynków) tworzenie nowych miejsc do uprawiania sportu, rekreacji i wypoczynku. Dopuszcza się także realizację szlaków i nieutwardzonych ścieżek pieszych, rowerowych i konnych.

W obrębie korytarzy ekologicznych w związku z ochroną drożności powiązań ekologicznych ustalono wymogi mające zastosowanie do obszaru objętego projektem Studium:

- zakaz zabudowy kubaturowej w strefach dolin rzecznych,
- nakaz stosowania wzdłuż cieków wolnych od upraw polowych pasów pokrytych naturalną roślinnością,
- nakaz eliminacji istniejących barier ekologicznych (obszarów konfliktowych z punktu widzenia funkcjonowania środowiska) ograniczających swobodną migrację zwierząt, np. poprzez budowę odpowiedniej szerokości przepustów na ciekach (mostki), drogach, liniach kolejowych,
- nakaz zachowania w dotychczasowym użytkowaniu zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, nad ciekami, ze względu na ich znaczenie ekologiczne,
- zakaz zmiany sposobu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne, za wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnych,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- wykorzystanie wszystkich możliwych dolesień, głównie uwarunkowanych słabszymi glebami (z wykluczeniem łąk i terenów dolin rzecznych),
- ograniczanie zabudowy rozproszonej oraz koncentracja zabudowy na terenach zabudowy zwartej.

Zasady gospodarowania zasobami naturalnymi oraz kierunki ochrony jakości środowiska i jego rekultywacji.

Zasady ochrony i gospodarowania zasobami surowców mineralnych.

Projekt SUIKZP Gminy Wołyń nakazuje prowadzenie eksploatacji ściśle z warunkami koncesji, określającymi zasady regionalnej gospodarki złożem.

W projekcie Studium zwrócono uwagę na konieczność:

- eksploatacji złóż prowadzonej w sposób zgodny z wymogami ochrony powierzchni ziemi i wód gruntowych – wymaga to eksploatacji złóż do poziomu powyżej wód gruntowych,
- prowadzenia sukcesywnej rekultywacji terenów powyrobiskowych,
- zaniechania eksploatacji torfów,
- eksploatacji złóż piasków i żwirów wyłącznie po uzyskaniu wymaganych prawem zezwoleń i koncesji.

Zasady ochrony powietrza i ochrony przed hałasem.

Z uwagi na rolniczy charakter terenu gminy, na jej obszarze głównymi zidentyfikowanymi źródłami zanieczyszczenia powietrza są źródła lokalne takie jak transport samochodowy i paleniska domowe.

Działania plastyczne zmierzające do ochrony ludności i środowiska przed szkodliwymi substancjami emitowanymi do atmosfery polegają na:

- wyznaczeniu w dokumentach planistycznych gminy minimalnych linii zabudowy od poszczególnych od tras komunikacyjnych o dużym nasileniu ruchu w celu oddalenia miejsc stałego przebywania od liniowych źródeł zanieczyszczeń powietrza,
- kształtowaniu luk w zabudowie umożliwiających ruchy mas powietrza,
- stwarzaniu możliwości zamiany w indywidualnych systemach grzewczych kotłów opalanych węglem na kotły opalane paliwem niskoemisyjnym takim jakim jest gaz ziemny, w tym podjęcie działań w celu uzbrojenia gminy w sieć gazowniczą,
- stwarzanie możliwości wyposażania gospodarstw domowych w alternatywne (ekologiczne) źródła energii cieplnej i elektrycznej takie jak: pompy ciepła, kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne,
- wspieraniu rozwoju inwestycji związanych z produkcją energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE),
- wykonywaniu termomodernizacji budynków celu zmniejszenia zużycia energii cieplnej,
- unowocześnianiu istniejących zakładów w kierunku zmniejszenia negatywnego oddziaływania na powietrze atmosferyczne,
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych, a także wokół zakładów emitujących zanieczyszczenia do powietrza.

W świetle zapisów obowiązującej ustawy Prawo ochrony środowiska, tereny chronione przed hałasem, tj. :

- obszary zabudowy mieszkaniowej,
- mieszkaniowo-usługowej,
- szpitale i domy pomocy społecznej,
- budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

uwzględnia się w dokumentach planistycznych gminy jako tereny podlegające ochronie akustycznej.

Kierunki działań zmierzające do ochrony ludności i środowiska przed szkodliwym wpływem hałasu zawarte w projekcie Studium:

- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych oraz przy terenach zabudowy przemysłowej, składowej i magazynowej sąsiadujących z terenami chronionymi akustycznie,
- lokalizacja terenów przemysłowych i produkcyjnych mogących powodować uciążliwość w odpowiedniej odległości od zabudowy mieszkaniowej,
- wyznaczenie w dokumentach planistycznych gminy minimalnych linii zabudowy od poszczególnych kategorii dróg i kolei, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi (budynki mieszkalne, użyteczności publicznej), wymagających specjalnej ochrony oraz pozostałych obiektów budowlanych.

Zasady ochrony i gospodarowania zasobami wodnymi.

Projekt Studium zakłada następujące zasady polityki przestrzennej:

- a) zapewnienie warunków do realizacji celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód podziemnych oraz powierzchniowych, zawartych w Ramowej Dyrektywie Wodnej, Prawie Wodnym oraz Planie gospodarowania wodami dorzecza Wisły poprzez:
 - zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania zanieczyszczeń do gleby i wód,
 - zapobieganie pogarszaniu stanu wód,
 - ochronę i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasileniem wód, tak by osiągnąć cel dobrego stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych,
- b) zakaz zakopywania przeterminowanych środków ochrony roślin, odwadniania użytków zielonych oraz budowy i rozbudowy obiektów które pogorszyłyby stan sanitarny wód, odpowiednie uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez:
 - budowę i rozbudowę systemów kanalizacji sanitarnej,
 - realizację systemu kanalizacji deszczowej dla terenów o utwardzonej powierzchni, w szczególności parkingów i placów, a także systemów podczyszczania wód opadowych i roztopowych,
 - rozbudowę sieci wodociągowej,
 - stosowanie odpowiednich indywidualnych rozwiązań magazynowania ścieków np. szczelnych zbiorników (szamb) w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej,
 - utrzymanie w należytym stanie technicznym istniejących stacji wodociągowych,
 - modernizację systemu wodociągowego w celu likwidacji strat wody,
 - racjonalizację zużycia wody, zmniejszenie wodochłonności sektora komunalnego,
 - eliminację zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód i gruntu,
 - sukcesywne likwidowanie źródeł zagrożeń zanieczyszczenia ścieków komunalnych z układu osadniczego i z gospodarstw rolnych,
- c) zakaz gromadzenia odpadów na obszarach pozbawionych naturalnej warstwy izolacyjnej gruntu i w miejscach do tego nieprzeznaczonych,
- d) niezabudowywanie dolin, zwłaszcza w sąsiedztwie koryt i unikanie regulacji rzek,
- e) wyznaczenie pasa ochronnego cieków (o szerokości 50m w przypadku Tyśmienicy i 15 m w przypadku innych cieków licząc w jedną stronę),
- f) zachowanie istniejących zbiorników wodnych,
- g) ochronę wszystkich mokradeł, w tym zwłaszcza torfowisk, ze względu na ich wyjątkowe znaczenie w stabilizowaniu równowagi hydrologicznej,
- h) zwiększenie retencji powierzchniowej i podziemnej oraz zwiększanie lesistości.

Zasady ochrony i gospodarowania gruntami i zasobami leśnymi oraz kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Obok ochrony gruntów leśnych na podstawie obowiązujących przepisów prawa powszechnie obowiązującego, projekt Studium przewiduje następujące zasady kształtowania polityki przestrzennej:

- prowadzenie gospodarki leśnej w sposób pozwalający na utrzymanie trwałości lasów i ciągłości ich wielostronnych funkcji,
- kształtowanie struktury gatunkowej w kierunku zwiększenia odporności na wpływ czynników zewnętrznych i dostosowania do miejscowego siedliska,
- zwiększenie lesistości gminy,
- zalesianie gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych i na terenach zdegradowanych, szczególnie w sąsiedztwie już istniejących lasów – z wyłączeniem zalesień wpływających negatywnie na walory krajobrazowe i przyrodnicze,
- zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej i ogrodzeń na gruntach leśnych, poza obiektami służącymi obsłudze gospodarki leśnej,
- ograniczenie zmiany sposobu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne – w przypadku konieczności zmiany przeznaczenia części zwartej kompleksu leśnego na cele nieleśne ustala się przyjmowanie rozwiązań projektowych jak najmniej ingerujących w kompleksy leśne i ich najcenniejsze elementy,
- ochrona lasów przed pożarami,
- poprawienie stosunków wodnych (podniesienie poziomu wód w lasach) poprzez odtwarzanie lub budowę od podstaw śródleśnych zbiorników wodnych, ograniczenie melioracji gruntów leśnych, budowę zastawek lub innych urządzeń hydrotechnicznych służących retencji wody,
- zachowanie śródleśnych bagien, mszarów i torfowisk jako naturalnych rezerwuarów wody zwiększających odporność ekosystemów leśnych, zwłaszcza w okresach suszy,
- zachowanie w dolinach rzecznych i naturalnych obniżeniach terenu olsów, lasów łągowych i innych naturalnych lub seminaturalnych formacji roślinnych, które zwiększają pojemność wodną środowiska,
- kształtowanie granicy polno – leśnej zgodnie z zasadami ekologicznymi oraz ochrony stref ekotonalnych lasu przed działaniami mogącymi zdestabilizować ich funkcjonowanie,
- ochrona lasów przed ich zaśmiecaniem, wyrzucaniem odpadów i nieczystości,
- pozostawienie pasów ochronnych na obrzeżach dróg przebiegających przez lasy,
- wykorzystanie terenów leśnych na cele rekreacyjne, poprzez wytyczanie ścieżek rowerowych, pieszych i konnych, wyznaczanie miejsc piknikowych i parkingów leśnych – z wyłączeniem miejsc cennych przyrodniczo i innych, dla których wskazane jest ograniczenie antropopresji.

Ponadto, w kształtowaniu struktury przestrzennej lasów szczególne znaczenie ma wprowadzenie zalesień sprzyjających ich większej spójności wewnętrznej i kształtowaniu stref ekotonowych oraz umożliwiających wzmacnianie istniejących i tworzenie nowych korytarzy ekologicznych.

Zasady ochrony i gospodarowania zasobami gleb.

Rolniczy charakter gminy Wołyń oraz dobre uwarunkowania glebowe sprawiają, że pod uprawy wskazywane są przede wszystkim powierzchnie gleb najwyższych klas w gminie (II, III i IV). Lesistość w granicach gminy nie ogranicza możliwości intensyfikacji produkcji rolnej.

Ochrona gleb realizowana jest w polityce przestrzennej gminy na podstawie obowiązujących przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Wytyczne dotyczące adaptacji do zmian klimatycznych.

Projekt Studium obejmuje zasady polityki adaptacyjnej do zmian klimatu poprzez realizację następujących działań:

- kształtowanie odpowiedniego mikroklimatu w rejonach silniej zurbanizowanych poprzez wprowadzanie terenów zieleni, zachowanie istniejących zadrzewień i parków, ochrona zbiorników wodnych,
- stosowanie najnowszych technologii w budownictwie lądowym, uwzględniających możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych,
- podejmowanie działań zmierzających do retencji wodnej na obszarach narażonych na straty materialne podczas suszy (zachowanie oczek wodnych, zadrzewień śródpolnych, użytków zielonych, mokradeł),
- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez m.in. stosowanie wysokosprawnych źródeł ciepła w kotłowniach indywidualnych oraz wykorzystywanie nowoczesnych technologii w hodowli zwierząt,
- korzystanie z dostępnych możliwości korzystania z odnawialnych źródeł energii.

1.4.2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

W granicach terenu objętego projektem Studium obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują na terenach zlokalizowanych w południowo-zachodniej części gminy (dolina Tyśmienicy).

Zgodnie z brzmieniem art. 77 ust. 1 pkt 3 tiret a) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, a także lokalizowania nowych cmentarzy.

Obok powyższych, w zapisach SUiKZP Gminy Wohyń ustalono następujące zasady zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią:

- 1) zakaz nowej zabudowy,
- 2) dopuszczenie budowy urządzeń melioracyjnych z nakazem ich utrzymania i prawidłowego funkcjonowania,
- 3) dopuszczenie lokalizacji urządzeń i budowli hydrotechnicznych i służących ochronie przeciwpowodziowej i ochronie przyrody,
- 4) nakaz likwidacji obiektów mogących zanieczyścić środowisko.
- 5) dopuszczenie budowy liniowych elementów infrastruktury technicznej, takich jak linie elektroenergetyczne, wodociągi, kolektory ściekowe, gazociągi, ropociągi.

1.4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Na terenie objętym projektem Studium nie zidentyfikowano obecnie obszarów wymagających rehabilitacji i przekształceń planistycznych lub remediacji.

Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden obszar obejmujący składowisko odpadów (w m. Wohyń), które w chwili obecnej poddane zostało rekultywacji na podstawie decyzji właściwych organów.

W dotychczas sporządzonych opracowaniach gminnych podkreśla się konieczność rekultywacji istniejących wyrobisk poeksploatacyjnych. Na obszarze gminy stwierdzono występowanie wyrobisk poeksploatacyjnych powstałych w wyniku wydobywania kruszywa (piasku, w m. Wohyń, Kuraszew, Planta, Suchowola, Lisiówka i Ossowa) oraz torfu (w dolinach rzek Białka i Tyśmienica). Na wszystkich tych terenach eksploatacja została zaprzestana. Wyżej wskazane tereny są obszarami zidentyfikowanymi, jednak na obszarze gminy mogą również zostać

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

stwierdzone tzw. „dzikie” wyrobiska, powstałe w wyniku nielegalnej eksploatacji. Bez względu na sposób powstania wyrobisk powinny one być poddawane właściwie przeprowadzonej rekultywacji, dzięki czemu zapewniony zostanie wzrost bioróżnorodności biologicznej w tych rejonach. Podkreślenia wymaga, że prawidłowo przeprowadzona rekultywacja, polega na przywróceniu wartości użytkowych i funkcji środowiskotwórczych terenu. Tereny poeksploatacyjne należy rekultywować zgodnie z kierunkiem i w terminie określonym w decyzjach administracyjnych.

W Studium tereny wymagające rekultywacji należy rozumieć jako wszystkie tereny oznaczone symbolem G – obszary wydobywania surowców naturalnych, dla których eksploatacja surowca została zakończona.

Sposób rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych powinien być przeprowadzony z uwzględnieniem konieczności podnoszenia walorów przyrodniczych terenów przekształconych w wyniku prac wydobywczych. Tego rodzaju tereny są wyjściowo ubogie przyrodniczo, ale często posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej. Rekultywacja tych terenów po zakończeniu eksploatacji kopalni, a także ich dalsze użytkowanie powinny być przeprowadzane w sposób ułatwiający zasiedlanie ich przez florę i faunę i sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej, a przede wszystkim w sposób korzystny dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Dolina Tyśmienicy.

II. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

2.1. Informacje ogólne o gminie

Gmina Wohyń jest gminą wiejską, posiadającą łączną powierzchnię 17 820,20 ha, co stanowi ponad 18% powierzchni powiatu radzyńskiego.

Z terenem gminy sąsiaduje:

- od północy – z gminą Drelów i gminą Komarówka Podlaska,
- od wschodu – z gminą Milanów,
- od południa – od południa z gminą Czemierniki i gminą Siemień,
- od zachodu – z gminą wiejską Radzyń Podlaski.

Na układ osadniczy gminy składa się 17 sołectw: Bezwola I, Bezwola II, Bojanówka, Branica Kolonia, Branica, Kuraszew, Lisiówólka, Ossowa, Ostrówki, Planta, Suchowola, Suchowola Kolonia, Świerże, Wohyń I, Wohyń II, Wólka Zdunkówka, Zbulitów Mały.

Obszar gminy obejmuje 18 obrębów ewidencyjnych: Zbulitów Mały, Branica Suchowska Parcela, Branica Suchowska, Świerże, Kuraszew, Wólka Zdunkówka, Suchowola, Zapoprzeczne, Wohyń, Wohyń Kolonia, Bezwola Stara Wieś, Bezwola Wymyśle, Bezwola Kolonia, Bojanówka, Lisiówólka, Ostrówki, Ossowa, Planta.

Zdecydowanie dominującym typem użytkowania terenu w gminie Wohyń są użytki rolne – ponad 66% terenu gminy, wśród których największy udział mają grunty orne – ponad 70% powierzchni użytków rolnych. Trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska) pokrywają łącznie nieco ponad 15% terenu gminy.

2.2. Elementy abiotyczne gminy

2.2.1. Położenie fizycznogeograficzne gminy

Gmina posiada kształt nieregularnego rombu zorientowanego w kierunkach północno-wschodnim i południowo-zachodnim.

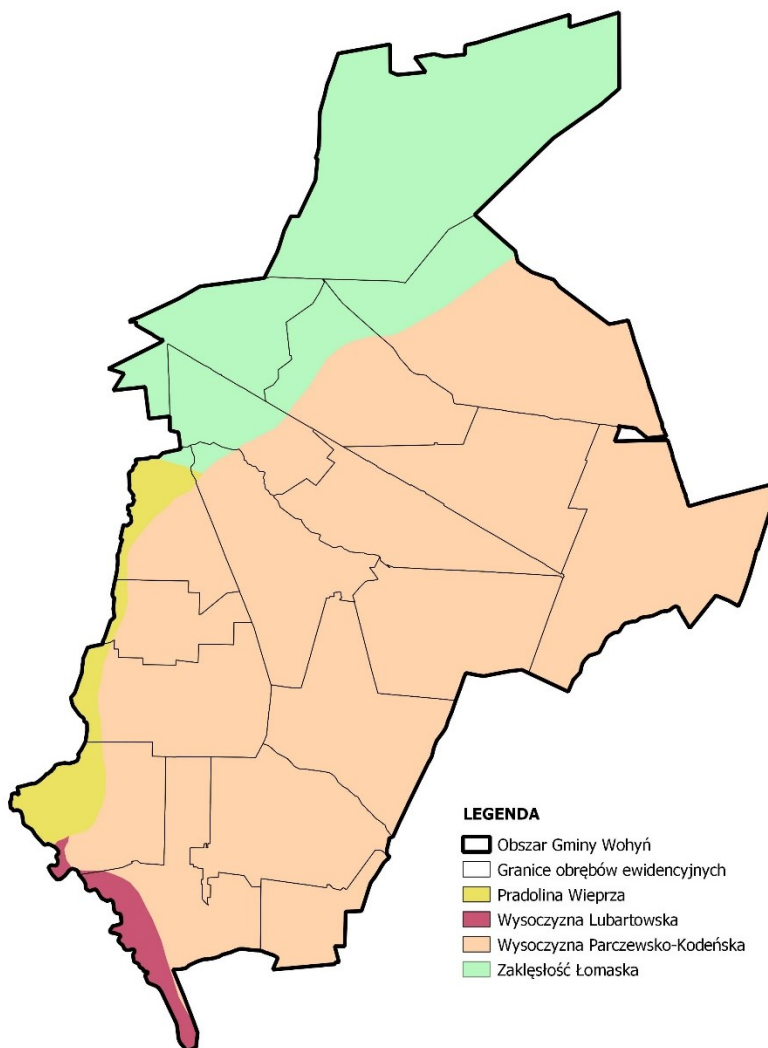
Rozciągłość południkowa gminy wynosi ok. 20,5 km, a równoleżnikowa ponad 12 km. Najdalej wysuniętymi punktami gminy są:

- na północ: 51°51'45N
- na południe: 51°39'40 N

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- na wschód: 22°55'37 E
- na zachód: 22°40'29 E

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski, teren gminy Wołyń zlokalizowany jest w obszarze krainy Mazowiecko-Podlaskiej. Niemal cały obszar gminy położony jest w rejonie subregionu (makroregionu) Polesie Zachodnie, za wyjątkiem południowo-zachodniego terenu gminy, który położony jest w rejonie Niziny Południowopodlaskiej (obszar mezoregionów Pradolina Wieprza i Wysoczyzna Lubartowska). Omawiany teren objęty jest zasięgiem czterech mezoregionów. Ich lokalizację ukazuje poniższa mapa:

Powierzchnie poszczególnych mezoregionów na terenie gminy zestawiono w poniższej tabeli:

NAZWA MEZOREGIONU	POWIERZCHNIA NA OBSZARZE GMINY (ha)
Równina Kodeńska	12 522,53
Wysoczyzna Lubartowska	273,63
Pradolina Wieprza	609,40
Zakłęśłość Łomaska	4 415,29

Tabela Nr 1 Regionalizacja fizycznogeograficzna wg podziału powierzchni
Źródło: Opracowanie własne

Zakłęśtość Łomaska to piaszczysta, podmokła i zatorfiona równina, osiągająca wysokość od 140 do 160 m n.p.m. W mezoregionie znajduje się gęsta sieć wodna, którą tworzą głównie sztuczne ciek. Lasy charakteryzują się średnio żyznymi siedliskami. Dominującymi utworami geologicznymi w mezoregionie są piaski rzeczne tarasów akumulacyjnych i gliny zwałowe. Dominującym typem krajobrazu naturalnego są równiny poleskie.

Równina Kodeńska stanowi równinę pokrytą zdenudowaną gliną zwałową z częściowo zalegającymi zwydmionymi piaskami. Równina ta położona jest na północno-wschodnim skraju Polesia Lubelskiego, na zachód od Bugu, pomiędzy dolinami Zielawy, Krzyny i Bugu.

Pradolina Wieprza obejmuje dolny bieg tej rzeki oraz jej dopływu Tyśmienicy, łączący się na północ z Zakłęśtością Łomaską. Pradolina ma ok. 70 km długości, 4-6 km szerokości. W czasie zlodowacenia warciańskiego odprowadzała wody glaciofluwialne do dorzecza Prypeci. Krajobrazem naturalnym mezoregionu jest równina zalewowa będąca jednym z gatunków krajobrazu akumulacyjnego den dolin. Jej konstytutywnymi cechami są: płytkie wody podziemne i okresowe zalewy, dominacja mad, a także przewaga siedlisk łągowych (Richling, Dąbrowski 1995).

Wysoczyzna Lubartowska położona jest pomiędzy Pradolina Wieprza na północy, a lessową krawędzią Wyżyny Lubelskiej na południu. Przedstawia zdenudowaną powierzchnię morenową ze zwirowymi ostańcami osiągającą wysokości 160-180 m (kulminacje do 200 m). Krajobrazem naturalnym Wysoczyzny Lubartowskiej jest, będący jednym z gatunków krajobrazu peryglacialnego, krajobraz równiny, miejscami przechodzący w falisty. Ten gatunek krajobrazu wyróżnia się: w hydrosferze – zróżnicowaną głębokością wód podziemnych z rzadką siecią powierzchniową, w pedosferze – dominacją gleb rdzawych i bielicowych, natomiast w roślinności potencjalnej – przewagą siedlisk borów mieszanych i grądów.

2.2.2. Tektonika i budowa geologiczna gminy

O budowie geologicznej obszaru gminy Wohyń zdecydowały procesy zlodowacenia środkowopolskiego stadiału maksymalnego, czyli o największym przestrzennym zasięgu lądolodu kontynentalnego podczas tego glacjału.

Osady czwartorzędowe mają zróżnicowaną miąższość, która waha się w szerokim zakresie: od 24 do 55 m.

Są one zdeponowane na utworach trzeciorzędowych, bądź bezpośrednio na wapieniach okresu kredowego ery mezozoicznej.

Trzeciorząd – to piaski kwarcowe lub glaukonitowe i szare ły, zaś kreda – reprezentowana jest przez margle, wapienie, a nawet kredę piszczącą. Utwory trzeciorzędu zlegają na głębokości od 29 do 51 m p.p.t., a utwory kredy na głębokości od 24 do 55 m p.p.t.

Poniżej zestawiono charakterystyczne cechy poszczególnych utworów budujących występujące w gminie formy morfogeologiczne.

Obniżenia powytopiskowe zaadaptowane przez ciek na doliny.

Powstały one w wyniku wytopienia brył martwego lodu, które odrywały się podczas regresji lądolodu. Obniżenia zostały wykorzystane przez ciek, które zaadaptowały je na swoje doliny. Obniżenia wypełniają piaski fluwioglacialne i namuły piaszczyste, a w przypadku dolin Tyśmienicy i Białki – dodatkowo utwory organiczne: torfy. W obydwu dolinach torfy – niekiedy o miąższości do 2m – nie są obecnie eksploatowane.

Odcinki obniżeń z występującymi poziomami akumulacji, związanymi z kolejnymi fazami wytapiania się martwego lodu.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Są to rozległe obszary o płaskiej rzeźbie. W czasie regresji lądolodu wypełnione bryły martwym lodem: płytami lodowymi, które nie kontaktowały się zupełnie z wycofanym czołem lądolodu. Wytapiały się etapowo – nie w sposób ciągły – w rytm zmian klimatycznych.

Z wytopionego lodu akumulowały się osady na poziomach charakterystycznych dla wzrostu temperatury powietrza.

Osady występują w strefie granicznej gminy (z gminą Komarówka Podlaska) i dalej ku południowemu zachodowi. Występują tu nie eksploatowane obecnie torfy.

Terasy kemowe martwych lodów.

Powstały wzdłuż leżących brył martwego lodu, które były obmywane przez wody z topniejącego czoła lodowca lub wody podlodowcowe, które niosły materiał piaszczysto – żwirowy i deponowały go w strefie obmycia. Usytuowane są na krańcach wytopisk różnego typu. Wykształcone są w postaci piasków i żwirów, często przewarstwionych łożami.

Ze względu na występowanie i niewielkie powierzchnie, ich udział w uwarunkowaniach środowiskowych zagospodarowania przestrzennego gminy jest niewielki.

Kemy obniżeń powytopiskowych.

To piaszczysto – żwirowe pagórki o wysokiej względnej, wynoszącej do 2-3m. Występują one w dwóch typach: w obszarach akumulacji w misach jeziornych w dolinie rzeki Białki (Pólka, Iski) oraz rzek Tyśmienica i Białka. Wykorzystywane są jako pola orne i do lokalizacji pojedynczej zabudowy zagrodowej oraz na obszarach wcześniejszej akumulacji.

Ciągi wzgórz czołowo – morenowych.

Tworzą czytelny pas wzniesień w zachodniej i południowej strefie gminy: Branica Suchowska, Zawoinka (w obrębie Kuraszew) i Wólka Zdunkówka. Są resztkami zdenudowanej moreny czołowej, która tworzyła się w wyniku akumulacji materiału glacialnego podczas topnienia czoła lodowca. Zbudowane z niewysortowanego materiału piasków, żwirów i głazów. Obserwowane są zaburzenia glacitektoniczne (zakumulowany materiał powtórnie przełażdowany przez przesuujące się czoło lądolodu). To perspektywiczne obszary eksploatacji kruszyw.

Morena falista i pagórkowata.

Budują ją gliny piaszczyste z głazikami. Niekiedy w stropie pojawiają się eluwialne piaski o niewielkiej miąższości. W glinie występują lokalne przewarstwienia piaszczyste i żwirowe. Zajmuje rozległy i zwarty obszar w centralnej strefie gminy (około 25% powierzchni gminy).

Są to formy perspektywiczne pod względem poboru kruszywa budowlanego. Liczne drobne zagłębienia bezodpływowe wypełnione osadem organicznym lub deluwiami są oznaką wytapiania się brył martwego lodu.

Wzgórza kemopodobne.

Poprzednio scharakteryzowane utwory moreny dennej na powierzchni urozmaicone są wzgórzami piaszczysto – żwirowymi. Występują w gminie w dwóch strefach: pierwsza na północ od Suchowoli, druga wzdłuż linii kolejowej. Niewielkie, obłe pagórki stanowią perspektywiczne obszary występowania kruszyw budowlanych.

Sandry.

Wody wypływające spod czaszy lodowej, na przedpolu czoła pokrywy lodowej osadziły piaski o zmiennej granulacji. Fluwio-glacialne poziomy akumulacji tworzą zwartą i jednolitą pokrywę, która dopiero później uległa przemodelowaniu przez różne czynniki erozyjno – denudacyjne. Duży płat sandrowy występuje na północ od doliny Białki i obejmuje całą północną część gminy. W części środkowej omawianego obszaru, w okolicach Przymiarek (obręb Wohyń), Wohynia i Chmielińskich (obręb Wohyń Kolonia) znajduje się duży płat sandrowy dochodzący do doliny Piwonii.

2.2.3. Hipsometria i rzeźba terenu gminy

Pod względem morfogenetycznym – bardzo istotnym dla ustalenia warunków i zasad zagospodarowania przestrzennego – gmina Wohyń na powierzchni zbudowana jest z typów i form rzeźby charakterystycznym dla procesów i mechanizmów glacialnych i fluwioglacialnych.

W wyniku tych procesów powstały rozległe pokrywy obejmujące południową (do doliny Piwonii) i centralną część gminy.

Na terenie gminy Wohyń zbiegają się zasięgi dwóch krain fizyczno-geograficznych: Europy Wschodniej i Europy Zachodniej, zasięgi dwóch makroregionów i czterech mezoregionów. Największy obszar gminy położony jest w zachodniej części mezoregionu Polesie Zachodnie, natomiast skrajnie wschodnia część gminy położona jest w mezoregionie Nizina Południowopodlaska (ok. 20 % obszaru gminy).

Generalnie pod względem rzeźby terenu, obszar gminy Wohyń, można określić jako równiny i tylko miejscami lekko pofałdowany - głównie na styku obniżzeń powytopiskowych zlodowacenia środkowopolskiego, które zostały zaadoptowane przez doliny rzeczne z formami wierzchowinowymi w postaci denudowanych wzgórz morenowych i innych form akumulacyjnych tego zlodowacenia. Wzniesienia nad poziomem morza wahają się w przedziale od 134,6 (w dolinie Tyśmienicy) do 165,7 m (we wsi Zapoprzeczce), deniwelacja względna wynosi więc 31,1% w odniesieniu do całego obszaru gminy.

Różnica wysokości pomiędzy najwyższym i najniższym punktem wysokościowym gminy – ponad 30m – wskazywałaby na urozmaicenie rzeźby powierzchni terenu. Wynika ona jednak z faktu, że rozległe równinna powierzchnia gminy została porozcinana dolinami rzecznyymi, które wcięły się w poziomy wierzchowinowe – zwłaszcza Tyśmienica – na głębokości od 20 do 30 m.

Analizując obszar gminy jako całość, można wyodrębnić dwa poziomy: niższy poziom akumulacji wodnej, obejmujący ok. 25% całej powierzchni gminy (zaadaptowany przez doliny rzek Tyśmienica, Piwonia Stara, Białka i Ciek spod Cichostowa) oraz poziom wyższy akumulacji polodowcowej (wierzchowinowy), zajmujący pozostały teren. Poziom niższy to płaskie, mało urozmaicone równiny ciągnące się głównie wzdłuż dolin naturalnych cieków wodnych. Ważniejsze z nich to doliny rzeki Tyśmienica, Piwonia i Białka. W zasięgu poszczególnych dolin deniwelacja względna nie przekracza 5m. Poziom ten zajęty jest głównie przez trwałe użytki zielone. Poziom wyższy posiada formy akumulacyjne w postaci pagórków kwarcowo-piaszczystych silnie zdenudowanych, tracących swój dawny charakter moren stadialnych z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Ta część obszaru pocięta jest szeregiem niewielkich dolinek, występują tu również nieckowate zagłębienia o różnej wielkości. Poziom ten pokrywają głównie pola uprawne oraz większe lub mniejsze obszary leśne. Spotyka się tu także niewielkie skrawki smużnych lub bagiennych użytków zielonych.

Wysokość terenu nad poziomem morza w części północnej waha się od 151,1 do 154,0 m, w części środkowej od 150,6 do 161,3 m, natomiast w części południowej: od 150,3 do 165,7 m. Przechodzenie poziomu wyższego w niższy jest zazwyczaj bardzo łagodne (spadki terenu rzadko przekraczają 2%).

Na obszarach niższego poziomu akumulacji występują tereny wymagające uregulowania stosunków wodnych, co jest podyktowane głównie względami ekonomicznymi i gospodarczymi. W szczególność chodzi tu o gleby, na których występuje stały lub okresowy nadmiar wody oraz o obszary górnych poziomów gleb nadmiernie uwilgotnionych, położonych na słabo przepuszczalnym podłożu. Tego rodzaju tereny cechuje znacznie mniejsza wydajność plonu, co powoduje zmniejszenie opłacalności produkcji rolniczej.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

W celu poprawy urodzajności gleb oraz przywrócenia do użytkowania rolniczego gleb stale nadmiernie uwilgotnionych należy stosować melioracje wodne, m.in. poprzez budowę rowów melioracyjnych, stawów i zbiorników retencyjnych czy też stosować drenaże. Koniecznym jest przy tym zwrócenie uwagi na prawidłowe wykonanie tego rodzaju urządzeń wodnych, gdyż skutkiem niewłaściwie przeprowadzonych zabiegów melioracyjnych może być nie tylko nieoczekiwane nadmierne osuszenie terenów (np. na glebach o lżejszym składzie mechanicznym), ale również pogorszenie środowiska przyrodniczego i utraty cennych siedlisk przyrodniczych na danym terenie.

Ze sporządzonego w 2010 roku Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń wynika, że na obszarze całej gminy tereny wymagające uregulowania stosunków wodnych stanowią powierzchnię ok. 1 830 ha (w tym ok. 488 ha użytków zielonych), co stanowi znaczną część gruntów w skali gminy.

2.2.4. Położenie przyrodniczo-rolnicze i pokrywa glebowa

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną, gmina Wołyń w całości położona jest w krainie Mazowiecko – Podlaskiej (IV), na obszarze subregionu - dzielnicą Polesia Podlaskiego (VI).

Charakterystyczną cechą krajobrazu roślinnego północnej części mezoregionu są łąki, torfowiska i bagna. Na obszarach leśnych dominują typy siedliskowe borowe (bór świeży, bór mieszany). Mniejszą powierzchnię zajmują wilgotne siedliska borowe (bór wilgotny, bór bagienny) oraz las mieszany. W składzie gatunkowym drzewostanów przeważa sosna pospolita z domieszką dębu (do 13,5 % udziału w składzie gatunkowym lasów mieszanych). Dominującym typem siedliskowym użytków zielonych są łąki bagienne i pobagienne. Minimalną powierzchnię zajmują siedliska łąkowe i łąkowe. W lasach dominują grądy (Tilio-Carpinetum, często z udziałem klonu, jaworu i lipy drobnolistnej) oraz bory świeże (Peucedano-Pinetum i Leucobryo-Pinetum). W dolinie rzeki Piwonia zachowały się fragmenty olsów (Ribo nigri-Alnetum) i łąków (Fraxino-Ulmetum). W ekosystemach leśnych występuje wiele rzadkich gatunków leśnych, m.in. podkolan biały i zielonawy oraz kilka gatunków turzyc.

Szatę roślinną gminy Wołyń stanowią zbiorowiska leśne, łąkowe i pastwiskowe, roślin synantropijnych, a także roślinność ozdobna, towarzysząca zabudowie i drogom. Lasy, stanowiące ponad 21 % powierzchni gminy, przeważają w następujących wsiach: Planta, Branica Suchowolska, Zapoprzeczne, Ossowa, Zbulitów Mały i Bezwola Wymyśle. Pozostałe obręby posiadają po kilka, kilkadziesiąt hektarów lub są bezleśne.

Jak już wskazano, na terenie gminy Wołyń największy areal stanowią grunty orne, przy czym gleby najbardziej wartościowe (II klasa) zlokalizowane są na niewielkim areale ok. 20 ha w m. Bezwola Stara Wieś, Bojanówka, Branica Suchowolska Parcela, Planta, Suchowola i Zapoprzeczne.

Widocznie większy areal zajmują grunty klasy III (IIIa i IIIb), których powierzchnia wynosi ponad 3 280 ha. Wśród gleb dominują gleby bielicowe i pseudobielicowe, lokalnie brunatne wytworzone na piaskach i glinach zwałowych. W dolinach rzecznych występują torfy i mady.

Wśród gruntów klasy III, na terenie gminy znajduje się niespełna 1019 ha powierzchni gleb klasy III a i ok. 2 266 ha klasy III b. Są to najlepsze jakościowo grunty orne w skali gminy, chronione ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz.U. 2022 poz. 2409).

Z uwagi na bardzo różną wartość użytkową, na obszarze całej gminy zostały wykazane wszystkie klasy bonitacyjne gleb. Największy areal stanowią grunty orne w klasie bonitacyjnej IVa – 3 385,87 (19 % powierzchni całej gminy) ha oraz użytki zielone w IV klasie bonitacyjnej – 1 907,78 ha niespełna 11 % powierzchni całej gminy).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

O różnej przydatności rolniczej gruntów ornych zdecydowały głównie związłość materiału z którego powstała gleba, fizjografia terenu i związane z tym stosunki wilgotnościowe.

Na wartość użytkową gruntów mają również wpływ czynniki antropogeniczne takie jak stosowanie płodozmianu, sposób nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, ale także wykonywane melioracje czy też eksploatacja surowców.

Największe zróżnicowanie gleb widoczne jest właśnie na gruntach ornych – obok gleb zwięzłych i średniozwięzłych (gliny i pyły) występują również gleby lekkie i bardzo lekkie (piaski).

Jak wskazano w aktualizacji opracowania ekofizjograficznego sporządzonego w kwietniu 2022 r., charakterystyka kompleksów rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Wołyń przedstawia się w sposób następujący:

- 1) kompleks pszenno-dobry (2) – gleby dobre (jak w kompleksie 1, ale mniej żyzne). Mogą tu wystąpić również gleby lekkie – pszenne. Gleby te są najbardziej odpowiednie dla większości roślin uprawnych. Wg klasyfikacji bonitacyjnej (gleboznawczej) gleby te zaliczane są do kompleksu IIIA i IIIB.

Kompleksem tym objęte są gleby:

- wytworzone z glin wodno-lodowcowych i pyłu wodnego pochodzenia na podłożach w typie brunatnym, bielicowym i czarnych ziem,
- mady średnie i ciężkie,
- rzadziej występują piaski gliniaste pylaste na zwięźlejszym podłożu i łą.

- 2) kompleks pszenno-wadliwy (3) – obejmuje zwięzłe gleby całkowite i niecałkowite okresowo lub stale suche położone na zboczach i podlegające erozji, lub podścielone zbyt przepuszczalnym podłożem. Gleby te nadają się najbardziej pod uprawę pszenicy niż żyta. Są to gleby pszenne jak w kompleksie II lecz suche i zawodne. Wg klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do kompleksu IIIB, IVA i IVB.

Kompleksem tym objęte są gleby:

- głównie brunatne wytworzone z utworów pyłowych wodnego pochodzenia,
- glin i piasków pylastych położone na zboczach i podścielone piaskiem luźnym, słabo gliniastym lub żwirem,

- 3) kompleks żytni bardzo dobry lub pszenno-żytni (4) – obejmuje gleby lżejsze nadające się pod uprawę bardziej żyta i ziemniaków niż pszenicy i roślin jej towarzyszących w płodozmianie. Gleby te są strukturalne o dobrze wykształconym poziomie próchnicznym i o właściwych stosunkach wodnych. Położone zwykle na terenie równym o wyższym stopniu kultury. Wg klasyfikacji gleby te zaliczane są do klasy IIIA, IIIB i częściowo do IVA.

Kompleks obejmuje gleby:

- bielicowe brunatne i czarne ziemne wytworzone z piasków gliniastych,
- pyłu wodnego pochodzenia,
- glin spiaszczonych,
- mad lekkich i niektórych średnich mad napiaskowych,

- 4) kompleks żytni dobry (żytnio-ziemniaczany) (5) – obejmuje gleby lżejsze i mniej urodzajne. Są to gleby na ogół wrażliwe na suszę i mniej zasobne w składniki pokarmowe. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do klasy IVA i IVB. Są to gleby brunatne, bielicowe i czarne ziemne:

- wytworzone z piasków gliniastych,
- pyłów spiaszczonych, całkowitych i pyłów wonnego pochodzenia oraz łą na przepuszczalnym podłożu z piasku luźnego lub żwiru piaszczystego,
- gleby żwirowo-gliniaste całkowite,
- gleby wytworzone z glin o spiaszczeniu średnio głębokim i głębokim w typie brunatnym i bielicowym,
- mady lekkie i średnie na żwirze piaszczystym i piasku luźnym oraz mady piaszczyste,

- 5) kompleks żytni słaby (żytnio-ziemniaczany) (6) – to ostatni z kompleksu gleb lekkich, które

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

należy trwale utrzymywać w obrębie nieużytków zielonych. Ich wydajność jest uzależniona od opadów, są suche i słabo zasobne. W klasie gleboznawczej gleby te zaliczane są do klasy IVB i V.

Kompleksem są objęte gleby czarne ziemne, brunatne i biellicowe:

- wytworzone z piasków słabo gliniastych,
- pyłów wodnego pochodzenia i nieco rzadziej glin płytko podścielonych piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym,
- mady bardzo lekkie piaszczyste i lekkie płytkie i średnie płytkie na piasku luźnym i żwirze piaszczystym, a także gleby murszaste na przepuszczalnych jak wyżej podłożach,

- 6) kompleks żytni najłagodniejszy (żytnio-łubinowy) (7) – stanowią najłagodniejsze gleby, zbyt suche i jałowe dla użytkowania rolniczego. W klasyfikacji bonitacyjnej gleby te zaliczane są do klasy V i VI.

Kompleks obejmuje gleby brunatne i biellicowe:

- z piasków słabo gliniastych i gliniastych płytkich podścielonych piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym, a także piaski luźne średnio głębokie podścielone gliną, łem lub pyłem.
- mady bardzo lekkie piaszczyste w słabym nawilgotnieniu,
- gleby pyłowe i z glin bardzo płytkich na przepuszczalnym podłożu (rzadko występujące),

- 7) kompleks zbożowo-pastewny mocny (8) – obejmuje gleby zwarte oraz lekkie na wiązłych podłożach słabo przepuszczalne w położeniach o słabym odpływie wód, okresowo podmokłe i nadmiernie nawilgotnione, zawodne dla tradycyjnych upraw. Duża możliwość nadmiernego nawilgotnienia. W ramach tego kompleksu należy stosować przemienne użytkowanie z dużą ilością roślin pastewnych (traw, lucerny, koniczyn itp.). Są to gleby odpowiadające glebom pszennym co do zwężności, żyzności lecz o nieregulowanych stosunkach powietrzno-wodnych. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy IIIB – V. Odmienne zachowuje się ten kompleks na glebach organicznych (torfowych), uprawa takich gleb jest ciężka i wiosną opóźniona.

Gleby torfowe są korzystne dla owsa, marchwi i buraków (pastewnych), przy zaniku gospodarki „pszenno-buraczanej”. Główną rośliną są konopie wraz z koniczyną czerwoną i szwedzką, słonecznikiem i kapustą pastewną.

W celu poprawy stosunków wodno-powietrznych zaleca się wykonanie drenaży i rowów otwartych,

- 8) kompleks zbożowo-pastewny słaby (9) – obejmuje gleby lekkie na zwężlejszych podłożach o słabym odpływie wód gruntowych i powierzchniowych. Mogą ulegać silnemu uwilgotnieniu obniżając plony żyta czy ziemniaków, przy sprzyjających warunkach dla roślin pastewnych. Cechuje je duża rozbieżność w zmianowaniu i doborze upraw. W tym kompleksie występują także gleby murszowo-torfowe, murszowe, mułowo-torfowe, które winny być przeznaczone pod uprawę roślin pastewnych. Tutaj również poprawę stosunków wodno-powietrznych można osiągnąć poprzez drenowanie i otwarte rowy. Gleby bardzo lekkie przy nieodpowiednim zabiegu melioracyjnym, narażone są na osuszenie co zmniejsza produktywność.

W użytkach kompleksu 2z w przewadze charakteryzują się optymalnym uwilgotnieniem kategorii „1”. Poziom wód gruntowych na glebach mineralnych waha się w granicach od 40 do 150 cm, na glebach torfowych utrzymuje się na głębokości od 20 do 100cm.

Użytki zielone kompleksu 3z są w większości wypadków okresowo lub stale za mokre, a kategoria stosunków wodnych „2” i „3”. Wykazują one zmienny ale przeciętnie wyższy poziom wód gruntowych niż użytki kompleksu 2z, niekiedy woda stagnuje na powierzchni użytków przez dłuższy czas. W kompleksie tym występują również użytki okresowo za suche – kategorii „4”, oraz użytki okresowo podmokłe, które w latach o małej sumie opadów atmosferycznych mogą ulegać przesuszeniu – są to głównie użytki zalegające na glebach bardzo lekkich.

2.2.5. Wody powierzchniowe i podziemne

Regiony hydrogeologiczne i ich specyfikacja.

Według podziału hydrogeologicznego Polski obszar arkusza 641 Wohyń należy do dwóch regionów hydrogeologicznych:

- lubelsko-podlaskiego oznaczonego symbolem IX, w granicach którego znajduje się niemal cały obszar gminy Wohyń zlokalizowany w tym arkuszu,
- mazowieckiego oznaczonego symbolem I (rejon mazowiecko-podlaski I_A), obejmującego teren gminy jedynie jej północno-zachodniej części.

Według podziału hydrogeologicznego Polski obszar arkusza 640 Radzyń Podlaski (tj. teren całej gminy Wohyń w obrębie tego arkusza) należy do lubelsko-podlaskiego regionu hydrogeologicznego, oznaczonego symbolem IX.

W regionie lubelsko-podlaskim głównym poziomem wodonośnym są osady górnej kredy, a poziomami drugorzędnymi utwory trzeciorzędu i czwartorzędu.

W regionie mazowieckim wody podziemne krążą w osadach czwartorzędowych, w których tworzą piętro główne, a głębiej również trzeciorzędowych i kredowych (piętra drugorzędne).

Na obszarze arkusza Wohyń użytkowe poziomy wodonośne występują w obrębie trzech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, trzeciorzędowego i kredowego. Opisu warunków hydrogeologicznych na omawianym obszarze dokonano w oparciu o Mapę hydrogeologiczną Polski w skali 1:50 000, arkusz Wohyń (Chowaniec i in., 2004):

Na obszarze arkusza Radzyń Podlaski główne znaczenie użytkowe związane jest z wodonośnymi utworami czwartorzędu i kredy górnej. Podrzędne znaczenie użytkowe może posiadać również piętro trzeciorzędowe.

Rejon północno-wschodni gminy Wohyń:

W wydzielonych rejonach trzeciorzędu - (rejon m. Ostrówki), przewidywane głębokości wody wahają się w granicach 80 m p.p.t.

W poziomie czwartorzędowym na obszarze m. Lisiówólka stwierdza się zmienność w wykształceniu litologicznym, a głębokość wody waha się w granicach od 25 do 30 m p.p.t.

W czwartorzędowym poziomie w rejonie m. Bezwola i na terenie północno-wschodnim m. Wohyń, głębokość wody waha się w przedziale od 30 do 60 m p.p.t.. Ten rejon zawiera wody o dobrej i trwałej jakości (jednak o ograniczonych zasobach).

Rejon południowo-zachodni gminy Wohyń:

W kredowym poziomie wodonośnym występują zróżnicowane głębokości wody: w kierunku północnym od m. Suchowola - głębokość wód zmienia się między 60 - 100 m p.p.t. a 40 - 60 m p.p.t., natomiast w kierunku południowym od m. Suchowola w rejonie m. Wólka Zdunkówka, poziom wód waha się pomiędzy 30 do 60 m p.p.t.

Szczegółową charakterystykę poziomów wodonośnych przedstawia poniższa tabela:

POZIOM WODONOŚNY	CHARAKTERYSTYKA
Czwartorzędowy	Ten poziom cechuje duża zmienność w wykształceniu litologicznym i miąższości warstwy wodonośnej. Głębokość studni waha się od 30 do 80 m p.p.t. (najczęściej wynosi ok. 60 m p.p.t.). Wydajność możliwa do uzyskania z jednego otworu wynosi najczęściej od 30 do 60 m ³ /h, choć sporadycznie może wynosić 80 m ³ /h. Zwierciadło wody w formach dolnych przeważnie swobodne lub lekko napięte. Na innych obszarach z reguły napięte wody zawierają ponadnormatywne ilości związków żelaza i manganu.
Trzeciorzędowy	Przewidywane głębokości studni w wydzielonych rejonach trzeciorzędu wahają się w granicach od 40 do 80 m p.p.t. Możliwa do uzyskania wydajność

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

	z jednego otworu waha się od 30 do 100 m ³ /h i uzależniona jest od miąższości i wykształcenia litologicznego warstwy wodonośnej, a także od jej zasilania. Woda występuje pod napięciem i charakteryzuje się zwiększoną zawartością żelaza i manganu.
Kredowy	Poziom ten występuje w utworach marglistych i kredy piszącej mastrychtu, a także sporadycznie kampanul. Przewidywana głębokość studni ujmujących wodę tego poziomu: od 80 do 100 m p.p.t. i 40 do 60 m p.p.t. Wydajność możliwa do uzyskania z jednego otworu jest zróżnicowana: w kredzie piszącej wynoszą przeważnie od 5 do 15 m ³ /h, natomiast w marglach mogą osiągać nawet 100 ³ /h. Zwierciadło wody w tym poziomie z reguły napięte, stabilizujące się przeważnie blisko powierzchni terenu. Woda na ogół dobrej jakości, mogą występować ponadnormatywne związki żelaza i manganu.

Tabela Nr 2 Charakterystyka poziomów wodonośnych

Wody podziemne.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych

Teren gminy Wołyń w większości (z wyłączeniem północnego fragmentu: od m. Przegaliny Małe oraz południowo-zachodniego: m. Kuraszew, Świerze, który nie jest objęty zasięgiem żadnego GZWP) znajduje się w zasięgu nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP): Subniecka Warszawska nr 215.

Jest to zbiornik porowy głównej rangi o powierzchni 51 000,00 km², w utworach neogeńsko-paleogeńskich (trzeciorzędowych). Zalegają one na zmiennej głębokości od 217 do 90 m p.p.t. Średnia głębokość zalegania tego poziomu wodonośnego wynosi 180 m p.p.t. Zasoby szacunkowe oceniane są na 145 – 250 tys. m³/dobę.

Tego rodzaju zbiorniki wyróżniają się wodami o naturalnie uformowanym składzie chemicznym i długim czasie przebywania wód w ośrodku skalnym. Są mało wrażliwe na zanieczyszczenia z powierzchni terenu.

Jednolite Części Wód Podziemnych

Zgodnie z aktualnie obowiązującym podziałem wód podziemnych na jednolite części wód (wg stanu na 2022 r.), większość terenu Gminy Wołyń położonego jest w obrębie jednostki nr 75 (PLGW200075), natomiast w niewielkiej części – w kierunku północno-wschodnim od m. Wołyń (krańcowa część obrębów ewidencyjnych Ossowa i Planta) w jednostce nr 67 (PLGW200067).

Cechy charakterystyczne PLGW200075:

powierzchnia:	4 226.81 km ²
stratygrafia:	Q, Ng+Pg, Cr
litologia Q:	piaski, żwiry
rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną:	porowe (Q, Ng+Pg) szczelinowe (Cr)
charakter zwierciadła wód:	swobodne (Q1), częściowo napięte (Q2), napięte (Cr, Ng+Pg)
współczynnik filtracji (m/h):	Q = > 1 Ng+Pg = > 0.5 Cr = > 1.5
miąższość utworów wodonośnych:	Q = > 40 Ng+Pg = 3.8 - 42 Cr = 30.0 - 145
liczba poziomów wodonośnych:	1 - 3
zasoby wód podziemnych (m ³):	600 431
charakterystyka nakładu warstwy wodonośnej:	w równowadze utwory przepuszczalne i słaboprzepuszczalne

Tabela Nr 3 Charakterystyka JCWPd Nr PLGW200075

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Ocena stanu JCWPd : dobry.

Stan ilościowy: dobry

Stan chemiczny: dobry

Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych: niezagrożona

Cechy charakterystyczne PLGW200067:

powierzchnia:	5 200.81 km ²
stratygrafia:	Q, Ng+Pg, Cr, J
litologia Q:	piaski, żwiry
rodzaj utworów budujących warstwę wodonośną:	porowe (Q, Ng+Pg) szczelinowe (Ng+Pg) szczelinowo - krasowe (J)
charakter zwierciadła wód:	swobodne (Q1), napięte (Q2, Ng+Pg, Cr, J)
współczynnik filtracji (m/h):	Q = 0.02-4.9, Q2 = 0.02-2.81 Ng+Pg = 0.01 - 5.54 Cr = 0.004 - 4.86 J = 0.03 - 0.21
miąższość utworów wodonośnych:	> 50 Ng+Pg = 3.0 - 70.0 Cr = 6.0 - 124.5 J = > 80
liczba poziomów wodonośnych:	1 - 4
zasoby wód podziemnych (m ³):	286 519
charakterystyka nakładu warstwy wodonośnej:	w równowadze utwory przepuszczalne i słaboprzepuszczalne

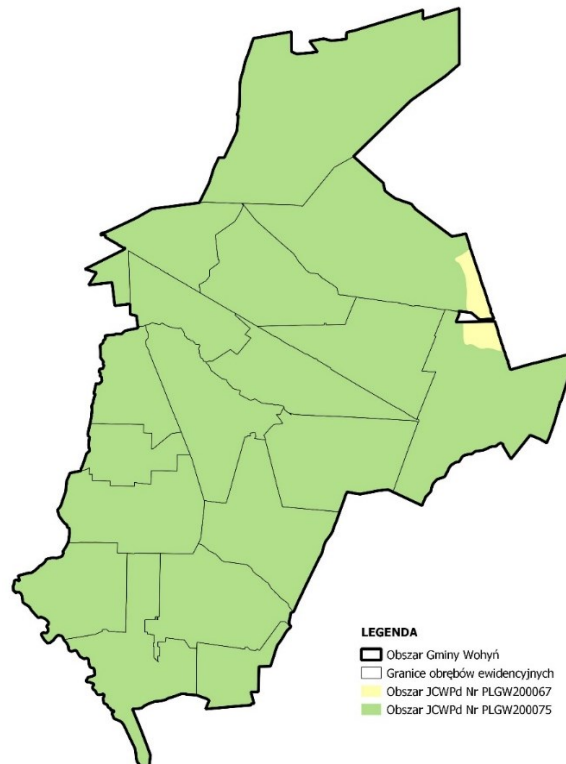
Tabela Nr 4 Charakterystyka JCWPd Nr PLGW200067

Ocena stanu JCWPd : dobry.

Stan ilościowy: dobry

Stan chemiczny: dobry

Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych: niezagrożona.

Mapa Nr 1 Lokalizacja JCWPd na obszarze gminy Wołyń

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Wody powierzchniowe.

Wody płynące.

Obszar całej gminy Wołyń jest w całości położony w dorzeczu rzeki Wieprz (dorzecze dolnego Wieprza) stanowiącej rzekę II rzędu, dorzeczu Tyśmienicy – rzeki III rzędu, uchodzącej do Wieprza w rejonie Kocka. Tyśmienica opływa gminę od południowego - wschodu, zbierając z reguły wody z systemu melioracyjnego, zajmującego całą dolinę.

Na niewielkim odcinku w północnej części gminy płynie rzeka Białka. Zarówno Stara Piwonia jak i Białka stanowią zlewnie IV rzędu.

Omawiany obszar cechuje się gęstą siecią wodną - występują 3 rzeki: Tyśmienica, Piwonia i Białka z licznymi dopływami, szereg rowów odwadniających zagłębienia i obszary bezodpływowe na wierzchołkach, sieć rowów melioracyjnych w dolinach rzecznych, wspomniane oczka wodne, a także szereg zjawisk wodnych w dolinach: torfianki, odcięte zakola i starorzecza w dolinie Tyśmienicy oraz stawy rybne.

W klasyfikacji rzek pod względem abiotycznym (geologicznym) Tyśmienica reprezentuje, podobnie jak Bystrzyca, typ średniej rzeki przepływającej przez obszary będące pod wpływem procesów torfotwórczych, Białka reprezentuje typ rzeki nizinnej piaszczysto-gliniastej, natomiast pozostałe ciekły – typ potoku nizinnego piaszczystego.

Dla Tyśmienicy charakterystyczna jest duża nieregularność odpływu; miesięczne współczynniki odpływu wahają się w granicach 0,52-1,52, a współczynnik nieregularności wynosi 3,0 (Wilgat 1998). Możliwości retencyjne zlewni są bardzo małe (o wiele mniejsze od zlewni rzek wyżynnych). Szczególnie jest to widoczne w czasie wzmożonych opadów lub podczas topnienia śniegów, kiedy rzeka występuje z brzegów, rozlewając się szeroko w dolinie i zalewając znaczny areał użytków rolnych. Ten niski wskaźnik retencyjności wynika głównie z nieprzepuszczalnego płytkiego podłoża w dolinach oraz bardzo małych spadków. W okresie suchych lat niektóre strugi wysychają.

Pozostałe rzeki obszaru gminy charakteryzują się zrównoważonym reżimem przepływów, charakterystycznym dla rzek nizinnych. Główne wezbrania mają miejsce przede wszystkim wczesną wiosną i związane są z topnieniem pokrywy śnieżnej. Sporadycznie, głównie na mniejszych ciekach, zdarzają się krótkotrwałe, silne wezbrania letnie, spowodowane lokalnymi ulewami.

Zwrócić należy uwagę, że doliny rzeczne oraz zabagnione obszary bezodpływowe zostały zmeliorowane i odwodnione, często nadmiernie. Wszystkie rzeki na omawianym obszarze płyną szerokimi, zabagnionymi dolinami i cechują się niewielkimi przepływami, charakterystycznymi dla małych rzek Polesia Zachodniego.

Do ustaleń położenia na tle JCWPd i GZWP wykorzystano dane z systemu MIDAS z Centralnej Bazy Danych Geologicznych (CBDG) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB. Do ustalenia stanu JCWP i JCWPd wykorzystano dane z wersji elektronicznej dokumentu (załączników) do ww. Planu przekazanego do konsultacji przez Ministerstwo Infrastruktury w dniu 27.06.2022 r. (<https://www.gov.pl/web/infrastruktura/projekt-rozporzadzenia-ministra-infrastruktury-w-sprawie-przyjecia-planu-gospodarowania-wodami-na-obszarze-dorzecza-wisly>).

Zgodnie z zapisami zatwierdzonego przez Ministra Infrastruktury Rozporządzeniem z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300), charakterystyka głównych jednolitych części wód występujących na terenie Gminy Wołyń przedstawia się następująco:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

– **RW20001024849 Stara Piwonia (1):**

Typ: PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Powierzchnia całkowita: 143.05 km²

Obszar dorzecza: obszar dorzecza Wisły

Region wodny: region wodny Bugu

Status JCWP: SZCW - silnie zmieniona część wód

Stan/potencjał ekologiczny: słaby potencjał ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: BZT5; ichtiofauna

Stan chemiczny: brak danych

Stan (ogólny) zły stan wód

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona

Cel środowiskowy: dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny

Zastosowana derogacja: tak:

- o odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW): odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: EFI+PL/ IBI_PL; BZT5. Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań),

– **RW200011248299 Piwonia od Dopływu ze Stawu Hetman do ujścia (2):**

Typ: RzN - Rzeka nizinna

Powierzchnia całkowita: 336.53 km²

Obszar dorzecza: obszar dorzecza Wisły

Region wodny: region wodny Bugu

Status JCWP: NAT - naturalna część wód

Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: fitobentos

Stan (ogólny) zły stan wód

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona

Cel środowiskowy: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik, diadromiczny D

Zastosowana derogacja: tak:

- o odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: bromowane difenylotetry(b), heptachlor(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: nie wystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań),

- o odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: IO. Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód”, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych”) i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji”). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań),

– **RW2000152485255 Białka do Dopływu spod Turowa Niwek (3):**

Typ: P_org - Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk

Powierzchnia całkowita: 180.87 km²

Obszar dorzecza: obszar dorzecza Wisły

Region wodny: region wodny Bugu

Status JCWP: NAT - naturalna część wód

Stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: n/d

Stan chemiczny: brak danych

Stan (ogólny) brak możliwości określenia stanu

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona

Cel środowiskowy: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny

Zastosowana derogacja: nie.

– **RW200015267144869 Żarnica (4):**

Typ: P_org - Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk

Powierzchnia całkowita: 152.60 km²

Obszar dorzecza: obszar dorzecza Wisły

Region wodny: region wodny Bugu

Status JCWP: NAT - naturalna część wód

Stan/potencjał ekologiczny: nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: n/d

Stan (ogólny) brak danych

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona

Cel środowiskowy: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny

Zastosowana derogacja: nie,

– **RW2000162489 Tyśmienica od Brzostówki do ujścia (5):**

Typ: Rz_org - Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk

Powierzchnia całkowita: 352.67 km²

Obszar dorzecza: obszar dorzecza Wisły

Region wodny: region wodny Bugu

Status JCWP: NAT - naturalna część wód

Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: fosfor fosforanowy (V); ichtiofauna

Stan chemiczny: poniżej dobrego

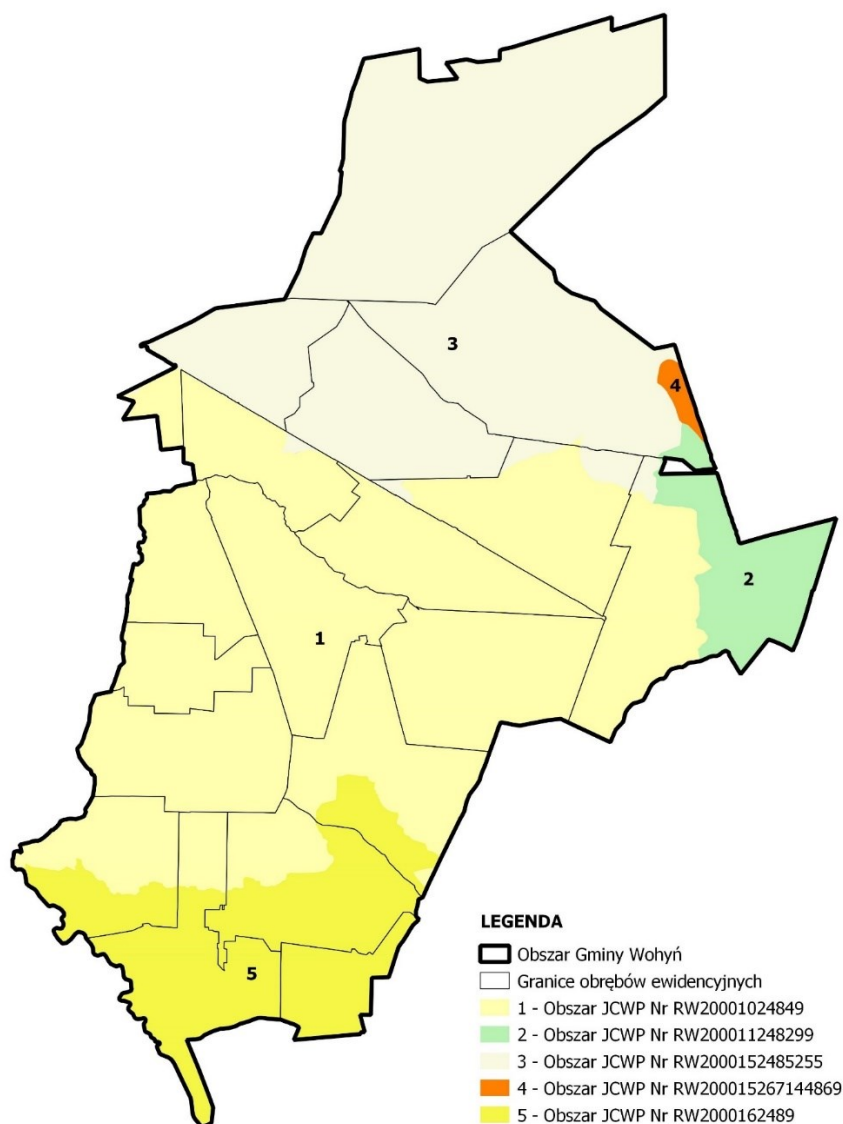
Stan (ogólny) zły stan wód

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona

Cel środowiskowy: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny

Zastosowana derogacja: tak:

- o odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW): odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: fosforany; EFI+PL/IBI_PL; bromowane difenyletery(b), rtęć(b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 – dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Mapa Nr 2 Lokalizacja JCWP na obszarze gminy Wołyń

Wody stojące.

Na terenie gminy Wohyń występuje ok. 380 zbiorników wodnych o łącznej powierzchni ok. 152,62 ha. Na południowym skraju gminy zlokalizowane są stawy rybne.

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015), w ramach rozwoju gospodarki rybackiej uznano za niezbędne wyznaczenie Stawów Pszonka i Stawów w m. Suchowola do ochrony terenów ogroblowanych przed zmianą ich przeznaczenia na cele inne, niż zbiorniki wodne.

Głębokość zalegania wód gruntowych jest ściśle związana z rzeźbą terenu i z materiałem występującym w podłożu gleby.

Na obszarze równin denudacyjnych głębokość zalegania wód gruntowych waha się od 1,5 m do znacznie poniżej 10 m – są to obszary zajmujące w konfiguracji terenu wyższe partie.

W obrębie poziomego akumulacyjnego wyższego, wody gruntowe zalegają w granicach od 1 do 2,5 m. Okresowo w kilku rejonach gminy woda stagnuje na powierzchni. Na obszarach tych występują tereny zabagnione, a wśród nich głębokie zakłębłości okresowo lub stale wypełnione wodą. Małe deniwelacje terenu wpływają na małą ruchliwość wód powierzchniowych, a niekiedy sprawiają wrażenie wody stojącej. To sprawia znaczne zabagnienie terenu i powoduje dość wysoki poziom wód gruntowych na pewnej części obszaru.

Mowa tu o torfiankach, szczególnie licznych w dolinie Tyśmienicy w rejonie m. Świerże, a także tzw. zbiornikach astatycznych, dość małych i płytkich, cechujących się dużymi zmianami poziomu wody. Spotykane są one najczęściej w izolowanych zagłębieniach bezodpływowych typu ewapotranspiracyjnego. Największe z nich występują w południowo-zachodniej części gminy.

2.2.6. Warunki klimatyczne

W świetle podziału Polski na regiony klimatyczno-rolnicze wg Romera, obszar gminy położony jest w obrębie Regionu Wielkich Dolin, krainie Chełmsko-Podlaskiej. Należy do jednego z chłodniejszych w skali kraju. Zima w krainie Chełmsko-Podlaskiej jest dłuższa niż w pozostałych krainach Regionu Wielkich Dolin położonych w części zachodniej regionu. Lato natomiast jest ciepłe i również długie jak w całym pasie Wielkich Dolin. Wiosna i jesień są na rozpatrywanym obszarze stosunkowo krótkie, zaznaczają się dość gwałtownym spadkiem temperatury w listopadzie i wzrostem w kwietniu.

Sytuacja termiczna gminy w świetle danych meteorologicznych zawsze ma charakter ogólny, należy pamiętać, że ulega ona pewnym modyfikacjom w zależności od warunków lokalnych, takich jak rzeźba terenu, głębokość zalegania wód gruntowych, rodzaj podłoża, szata roślinna itp.

Wpływ powyższych czynników szczególnie wyraźnie oddziałuje na zróżnicowanie warunków termicznych nocą i nad ranem przy pogodzie bezchmurnej i bezwietrznej. W czasie bezchmurnej pogody, a zwłaszcza przy silnych wiatrach oddziaływanie to jest znacznie mniejsze lub nie występuje w ogóle. Największego zróżnicowania warunków termicznych na badanym terenie należy oczekiwać pomiędzy dolinami i obniżeniami, a obszarami wyniesionymi o głębszym zaleganiu wód gruntowych. Takie obszary na terenie gminy występują w środkowej części gminy na równinie plejstoceńskiej. Tereny te pokryte są utworami piaszczystymi charakteryzującymi się małą pojemnością cieplną. Z uwagi na to w okresie letnim cechuje się ona znacznymi dobowymi amplitudami temperatur w warstwie przygruntowej w okresach pogodnych, tj. o znacznym nasłonecznieniu. Ze względu na małe przewodnictwo ciepła tych utworów, ulegają one znacznemu nagrzewaniu w dzień oraz wychłodzeniu w nocy. Takie skoki temperatur są niekorzystne dla niektórych odmian roślin, nie mają natomiast znaczenia dla zabudowań zlokalizowanych na terenie gminy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Obszary płaskie, w obrębie których występuje podwyższone zwierciadło wód gruntowych, charakteryzują się okresowo gorszymi warunkami klimatycznymi. Na obszarach tych ciepło tracone jest na parowanie płytko zalegającej wody gruntowej. Występują one głównie na obszarach wyniesionych wśród dolin oraz sąsiadujących z dolinami rzecznyymi.

Najmniej korzystnymi warunkami termicznymi odznaczają się na terenie gminy obniżenia powytopiskowe, częściowo wykorzystywane przez cieki powierzchniowe. Narażone są one na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatury w okresie lata (w dniach pogodnych – przy układach wyżowych) oraz znacznych spadków temperatury zimą. Na terenach tych często obserwowane mogą być przymrozki.

Na uwagę zasługują kompleksy leśne z uwagi na specyficzne warunki klimatyczne w nich panujące. Wpływają one także w znacznym stopniu na warunki klimatyczne terenów bezpośrednio do nich przyległych, zwłaszcza łagodzą przebieg temperatury. Na terenach leśnych w ciągu lata notowane są znacznie niższe amplitudy temperatur niż na terenach bezleśnych, co jest korzystne z bioklimatycznego punktu widzenia.

Temperatura

Na podstawie analizy danych z lat 2011-2021 udostępnianych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (dane zgromadzono przy użyciu programu Operat FB z modułem iMeteo z uwzględnieniem najbliższej stacji w m. Włodawa) można stwierdzić, że rejon gminy Wołyń charakteryzuje się średnią roczną temperaturą stycznia -2°C , średnią temperaturą lipca blisko 20°C , przy czym roczna amplituda temperatur wynosi 22°C . Można więc stwierdzić, że obszar gminy Wołyń należy do dość chłodnych regionów Polski ze średnią temperaturą roczną na poziomie 9°C .

Na podstawie analizy powyższych danych klimatycznych wynika, że ilość dni z temperaturą poniżej 0°C (dni z przymrozkami) wynosi średnio 123. Jedynie czerwiec, lipiec i sierpień są miesiącami, w których przymrozki nie występują.

Średnia liczba dni zimowych (temp. max 20°C) wynosi 54 dni, bardzo mroźnych (temp. minim. -10°C) tylko 27. Dni gorących notowano przeciętnie w roku ok. 35 (z temp. max 25°C). Najwięcej dni gorących zanotowano w czerwcu i lipcu.

Długość trwania okresu wegetacyjnego wynosi od 200 do 210 dni: rozpoczyna się on wraz z pierwszymi dniami kwietnia, natomiast kończy w ostatnich dniach października.

Pokrywa śnieżna zalega ok. 75 dni.

Wilgotność względna

Wilgotność względna powietrza to element meteorologiczny wskazujący na dużą zależność od temperatury powietrza, a także warunkujący odczuwalność temperatury przez organizmy żywe. Z bioklimatycznego punktu widzenia nie są korzystne zbyt duże wartości wilgotności względnej zarówno przy temperaturach wysokich jak i przy niskich (uczucie duszności). Można przyjąć (na podstawie danych udostępnianych przez IMiGW), że wilgotność względna w gminie Wołyń ma przebieg zbliżony do optymalnego w naszych geograficznych szerokościach i warunkach klimatycznych – wynosi średnio 78 - 79 %.

Największe wilgotności występują na podmokłych dolinach pokrytych lasami, gdyż jest to funkcja prężności pary wodnej i temperatury. Na omawianym terenie wilgotność względna różnicuje się pod wpływem czynników lokalnych, takich jak rzeźba, zaleganie wód gruntowych i roślinność.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Zachmurzenie

Największe zachmurzenie na obszarze gminy Wohyń przypada (jak w całej Polsce) na chłodną porę roku. Średni roczny stopień zachmurzenia nieba kształtuje się na poziomie ok. 65%. Główne maksymalne zachmurzenie występuje w listopadzie 83% i w grudniu (78%). Minimum zachmurzenia przypada w miejscu wrześnieiu – 53% i czerwcu – 57%.

Promieniowanie słoneczne

W rejonie gminy Wohyń największe wartości promieniowania słonecznego występują w miesiącach czerwiec i lipiec. Wynoszą one od 13,0 do 13,5 kcal/cm². Na okres półrocza letniego (IV-IX) przypada ok. 80 % rocznej sumy promieniowania całkowitego, która wyraża się liczbą 8,6 kcal/m².

Opady

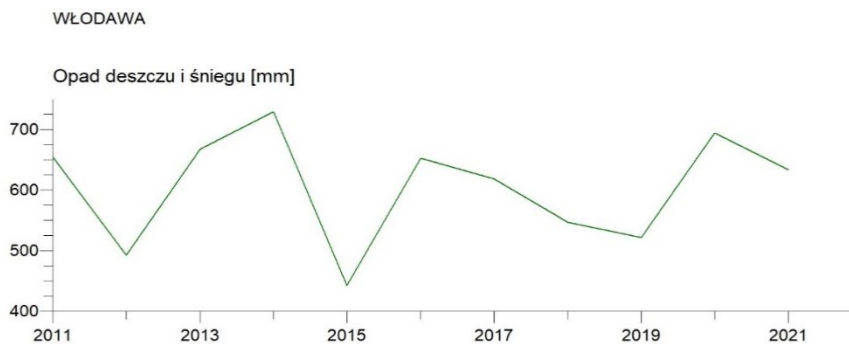
Ocena się, że średnia roczna suma opadów wynosi 530 mm i jest niższa o ok. 20mm jakie można uzyskać z interpretacji atlasu opadów atmosferycznych, który to zawiera dane za okres 1881-1930 r. Na podstawie analizy danych z lat 2011-2021 udostępnianych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (dane zgromadzono przy użyciu programu Operat FB z modułem iMeteo z uwzględnieniem najbliższej stacji w m. Włodawa) wielkość ta kształtuje się na poziomie średniej 605 mm, tj. o ok. 75 mm niższą od średniej z atlasu.

Stacja: WŁODAWA											
Opad deszczu śniegu, mm											
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opad [mm]	654	493	668	729	442	653	618	546	522	694	634

Tabela Nr 5 Wielkość opadów w poszczególnych latach

Źródło: Opracowanie własne

Opady w powyższym okresie kształtowały się w sposób następujący:

Wykres Nr 1 Średnia suma opadów w rejonie gminy Wohyń

Źródło: Opracowanie własne

Pod względem średniej liczby dni z opadem w latach 2011 - 2021 najczęściej dni deszczowych występowało w miesiącach XII, I i VII, przy czym średnia liczba w tym okresie kształtowała się odpowiednio na poziomie 14,14 i 12¹ dni. Z analizy powyższych danych widoczne jest, że okresy w których wystąpiło najczęściej deszczowych dni były lata 2016 i 2017, gdzie liczba dni kształtowała się odpowiednio na poziomie 152 i 148, zaś okresem z najmniejszą liczbą dni z opadem był rok 2018, gdzie opady występowały przez 115 dni.

¹ Analizie poddano opad >0,254 mm

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Szczegółowo dane te prezentują się w sposób następujący:

Stacja: WŁODAWA														
Liczba dni z opadem >0,254 mm														
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	Liczba analizowanych dni
2011	13	11	4	12	9	14	22	11	5	8	0	14	123	365
2012	19	11	5	10	10	16	13	10	7	12	9	13	135	366
2013	19	11	12	10	12	14	9	3	15	4	11	8	128	365
2014	15	4	8	10	15	13	12	16	5	5	8	17	128	365
2015	16	2	11	15	16	4	10	1	13	8	15	9	120	365
2016	13	18	17	14	12	9	13	8	3	16	12	17	152	366
2017	5	13	14	14	10	8	14	6	17	20	12	15	148	365
2018	10	8	9	8	7	10	14	8	7	8	5	21	115	365
2019	14	7	12	6	14	8	13	9	8	9	12	13	125	365
2020	9	16	12	2	15	22	7	9	7	13	9	11	132	366
2021	19	10	6	9	12	8	10	18	9	2	10	12	125	365

Tabela Nr 6 Średnia dnia z opadem w rejonie gminy Wołyń
Źródło: Opracowanie własne

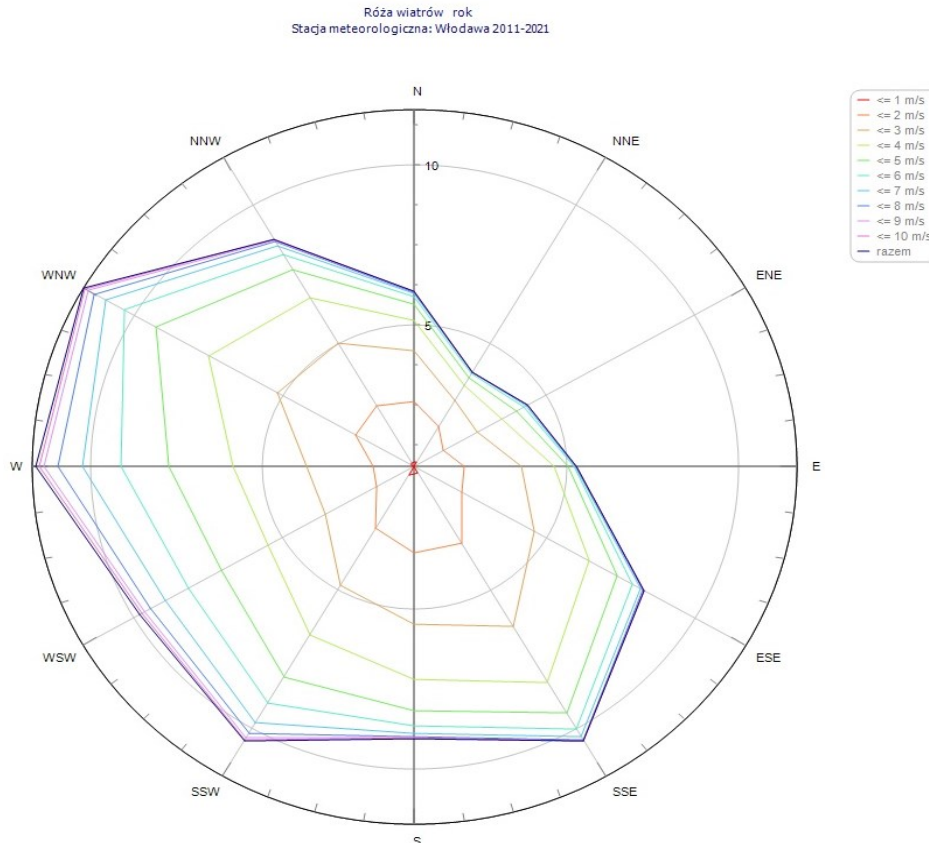
Burze

Rejon gminy Wołyń cechuje się maksymalnym występowaniem dni burzowych w miesiącach letnich, gdzie ilość dni z burzą kształtuje się na poziomie 14 (wg danych z lat 1956-65)¹.

Warunki wietrzne

Wiatr jest elementem meteorologicznym wywierającym duży wpływ na kształtowanie się lokalnych klimatów, a także warunkującym kierunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i ich rozpraszania.

Róża wiatrów dla stacji w m. Włodawa (najbliżej zlokalizowanej względem obszaru gminy Wołyń) prezentuje się w sposób następujący:

Wykres Nr 2 Róża wiatrów obejmująca obszar gminy Wołyń

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	N
3,99	4,41	5,33	8,32	10,47	9,06	10,48	9,82	11,61	11,70	8,76	6,05

Tabela Nr 7 Zestawienie udziałów poszczególnych kierunków wiatru % na obszarze gminy Wołyń
Źródło: Opracowanie własne

1 m/s	2 m/s	3 m/s	4 m/s	5 m/s	6 m/s	7 m/s	8 m/s	9 m/s	10 m/s	11 m/s
8,42	20,47	23,60	18,58	12,49	7,37	4,64	2,43	1,19	0,50	0,32

Tabela Nr 8 Zestawienie częstości poszczególnych prędkości wiatru % na obszarze gminy Wołyń
Źródło: Opracowanie własne

W ciągu roku udział wiatrów z poszczególnych kierunków jest bardzo zróżnicowany. Na badanym terenie wyraźnie dominują wiatry z kierunku zachodnio-północno-zachodniego (WNW) – 11,7%. Często są również wiatry o kierunku zachodnim (W) – 11,61%, południowo-zachodnim (SW) – 10,48% oraz południowo-wschodnim (SE) – 10,47% ogólnej liczby wiatrów we wszystkich kierunkach.

Mniejszy udział stanowią wiatry o kierunku zachodnio-południowo-zachodnim (WSW) – 9,82%, południowym (S) – 9,06%, północno-zachodnim (NW) – 8,76%, wschodnio-południowo-wschodnim (ESE) – 8,32%, północnym (N) – 6,05%, wschodnim (E) – 5,33%, wschodnio-północno-wschodnim (ENE) – 4,41% oraz północno-wschodnim (NE) – 3,99%.

W miesiącach letnich często występują wiatry o kierunku W, WNW i NW, natomiast w miesiącach zimowych - o kierunku W, SW, SE i WSW.

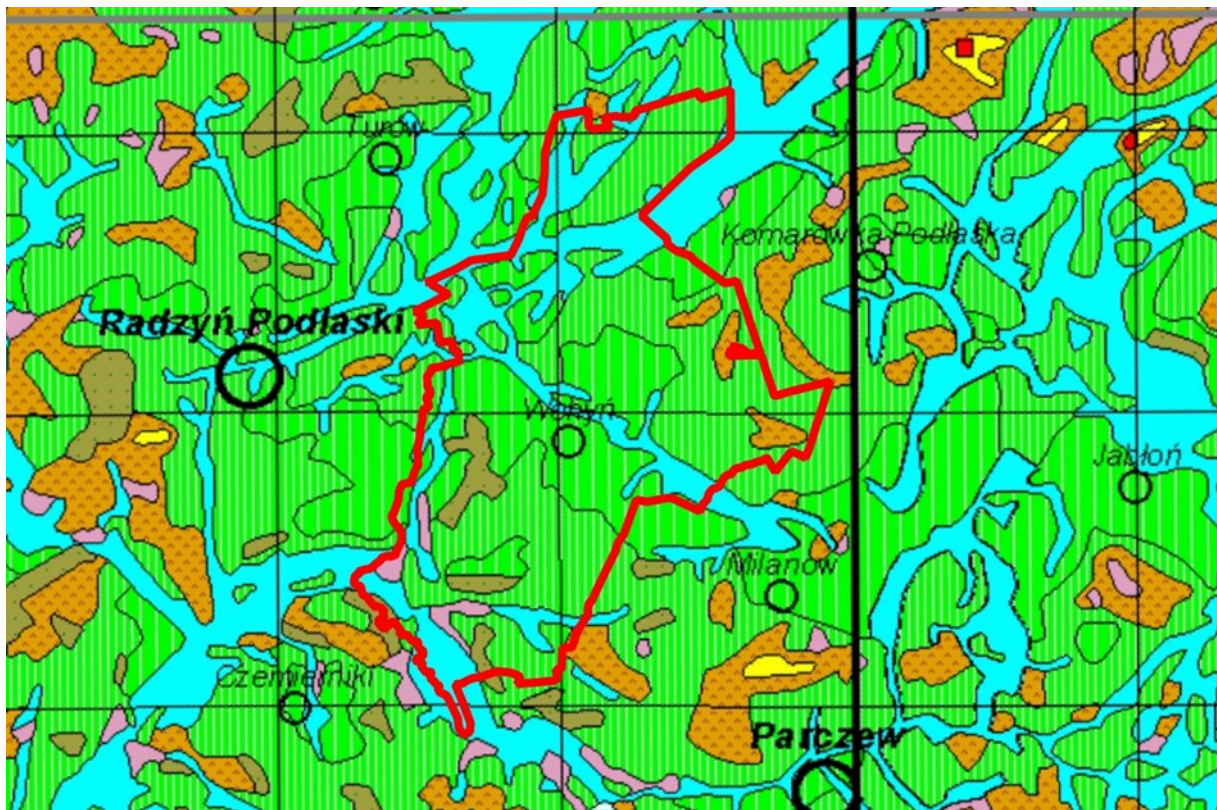
Maksymalne porywy wiatru na obszarze gminy nie przekraczają 21,0 m/s (75,6 km/h), jednak stosunki anemometryczne badanego rejonu ulegają znacznemu zróżnicowaniu w wyniku wpływu warunków lokalnych, zwłaszcza orografii i pokrycia terenu. Za miejsca zaciszne należy uznać tereny znajdujące się po zacisznej stronie kompleksów leśnych, polany leśne oraz intensywną zabudowę. Terenami najlepiej przewietrzanymi są obszary wysoczyznowe, przy czym nie ma tutaj miejsc nadmiernie nawietrzanych.

2.3. Elementy biotyczne gminy

2.3.1. Szata roślinna

Jak zauważono w prognozie oddziaływania na środowisko do SUIKZP, potencjalna roślinność naturalna to hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska. Zakłada się przy tym, że stan ten rozpoznaje się dla aktualnego zróżnicowania siedlisk, uwzględniając zmiany w siedliskach, jakie spowodowała dotychczasowa działalność człowieka. Skutkiem tego pojęcie „potencjalnej roślinności naturalnej” nie jest tożsame z pojęciem „roślinności pierwotnej”. Zakłada się także pominięcie czynnika czasu, koniecznego dla realizacji procesów sukcesyjnych w warunkach realnych. Z tych powodów „potencjalna roślinność naturalna” nie jest prognozowanym stanem roślinności w przyszłości, lecz opisuje aktualny potencjał biologiczny siedlisk. Potencjalną roślinność naturalną określa się na podstawie rozpoznania rzeczywistych zbiorowisk roślinnych tworzących tzw. „dynamiczne kręgi zbiorowisk roślinnych” oraz bezpośredniej i pośredniej analizy siedliska abiotycznego. Na tej drodze dedukuje się najbardziej prawdopodobny stan zbiorowiska finalnego naturalnej sukcesji, określanej jako „zbiorowisko potencjalne”. Zbiorowiska potencjalne identyfikowane są z jednostkami podziału typologicznego (najczęściej z zespołami, czyli asocjacjami) rozpoznanymi fitosocjologicznie w danym regionie (Matuszkiewicz 2008).

Położenie gminy na tle mapy potencjalnej roślinności naturalnej:

Mapa Nr 3 Mapa potencjalnej roślinności naturalnej na obszarze gminy Wohyń

01 - <i>Carici elongatae-Alnetum</i>	20 - <i>Tilio-Carpinetum</i> , cent.Pol., poor	41 - <i>Potentillo albae-Quercetum typicum</i>
05 - <i>Fraxino-Alnetum</i> (<i>Circaeo-Alnetum</i>)	21 - <i>Tilio-Carpinetum</i> , cent.Pol., rich	47 - <i>Quercro-Pinetum</i>

Źródło: <https://www.igipz.pan.pl/Roslinnosc-potencjalna-zgik.html>

Mapa potencjalnej roślinności naturalnej Polski (Matuszkiewicz 2008) wyznacza na terenie gminy Wohyń następujące typy zbiorowisk roślinnych:

- ols środkowoeuropejski (*Carici elongatae-Alnetum*),
- łęg jesionowo-olszowy postać niżowa (*Fraxino-Alnetum*),
- grąd subkontynentalny lipowo-dębowo-grabowy (*Tilio Carpinetum*) odmiana środkowopolska, zarówno serii żyznej jak i ubogiej,
- świetlista dąbrowa postać niżowa (*Potentillo albae-Quercetum typicum*),
- kontynentalny bór mieszany sosnowo-dębowy (*Quercro roboris-Pinetum*).

Poddając analizie roślinność rzeczywistą występującą na tym terenie, zwraca się uwagę, że gmina Wohyń na przeważającej części powierzchni ma charakter rolniczy. Na terenach wysoczyznowych dominują grunty orne, a w dolinie Tyśmienicy łąki. Na gruntach rolniczo użytkowanych na wysoczyznach przeważa roślinność antropogeniczna, a w dolinach półnaturalna i naturalna.

Tereny leśne zlokalizowane są we wschodniej części gminy, a także na zachód i południe od miejscowości Wohyń. Na gruntach leśnych przeważa roślinność półnaturalna i lokalnie naturalna.

Lasy na obszarze gminy zajmują łączną powierzchnię 3 691,14 ha. Przeważająca większość terenów lasu stanowią lasy będące we władaniu Państwowego Gospodarstwa Leśnego. Największy areał lasów znajduje się w m. Planta (ponad 1 047 ha) i Branica Suchowska

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

(ponad 517 ha). Powierzchnie lasów w poszczególnych miejscowościach zestawiono w poniższej tabeli:

OBRĘB EWIDENCYJNY		LASY
NR OBRĘBU	NAZWA OBRĘBU	(ha)
1	Bezwola Stara Wieś	0,00
2	Bezwola Kolonia	8,32
3	Bezwola Wymyśle	315,79
4	Bojanówka	6,68
5	Branica Suchowolska	517,23
6	Brania Suchowolska Parcela	1,24
7	Kuraszew	123,45
8	Lisiowólka	30,05
9	Ossowa	352,55
10	Ostrówki	190,47
11	Planta	1 047,23
12	Suchowola	184,50
13	Świerże	58,46
14	Wohyń	50,85
15	Wohyń Kolonia	1,40
16	Zapoprzeczne	427,01
17	Wólka Zdunkówka	59,42
18	Zbulitów Mały	316,49
	RAZEM	3 691,14

Tabela Nr 9 Zestawienie powierzchni lasów

Przestrzenne rozmieszczenie głównych zbiorowisk roślinnych zależy przede wszystkim od ukształtowania powierzchni terenu, warunków hydrologicznych i użytkowania gruntów. Tereny bogate pod względem florystycznym występują głównie w dolinie rzeki Tyśmienica.

Z uwagi na charakter terenów, występują również zbiorowiska związane z podmokłymi i żyznymi siedliskami. Należą do nich łągi jesionowo-olszowe (Fraxino-Alnetum) i olsy porzeczkowe (Ribeso nigri-Alnetum). Pierwsze z nich występują nielicznie wyłącznie w całej dolinie Tyśmienicy, drugie – również w dolinkach jej dopływów.

Na siedliskach wilgotnych występują zbiorowiska zaroślowe. Wzdłuż koryta Tyśmienicy i rowów melioracyjnych często występują zbiorowiska wiklin nadrzecznych (Salicetum triandro-viminalis), natomiast na nieużytkowanych łąkach świadectwem postępującej sukcesji ekologicznej są łożowiska (Salicetum pentandro-cinerae) z krzewiastymi wierzbami.

Zbiorowiska wodne występują w wodach o różnej głębokości, to jest w stawach, oczkach wodnych pochodzenia naturalnego i sztucznego, korytach rzecznych oraz rowach melioracyjnych. Są ważnym składnikiem nieleśnej roślinności naturalnej.

Wg Banku Danych o Lasach (BDL wg stanu na dzień. 20.05.2022) powierzchnia lasów ochronnych wynosi 307,26 ha. Znajdują się one w obrębach ewidencyjnych: Planta, Zbulitów Mały (lasy ochrony zasobów wodnych) oraz w obrębie Planta (do celów obronności).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Lasy ochronne w gminie zostały wyznaczone dla:

- celów obronności – 290,40 ha
- celu ochrony zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulowania stosunków hydrologicznych w zlewniach oraz na obszarach wododziałów – 16,86 ha.

Wszystkie tereny lasów ochronnych są we władaniu Lasów Państwowych.

2.3.2. Fauna

Fauna doliny rzeki Tyśmienica oraz kompleksów leśnych jest bogata w gatunki bezkręgowców jak i kręgowców. Na terenie gminy można również wyróżnić środowiska zbiorników wodnych. Gmina Wołyń jest dość uboga pod względem ilości i różnorodności fauny. Fauna pól uprawnych i lasów nie wyróżnia się wśród terenów okolicznych gmin pod względem ilości występujących gatunków.

Świat zwierzęcy związany jest w dużym stopniu z ekosystemami leśnymi i rolniczą działalnością człowieka. Najliczniej występującymi gatunkami ssaków są tu jeleń, sarna, dzik i zając, rzadziej występują nietoperz, jeż oraz wiewiórka.

Struktura faunistyczna gminy ulega ciągłym przemianom, w wyniku m.in. zmniejszania powierzchni leśnych czy prowadzenia prac melioracyjnych. Niegdyś licznie wstępujące gatunki zwierząt jak jenot, wilk, smużka czy gatunki ptaków jak bielik czy dubelt, obecnie już praktycznie nie występują.

Najbardziej wartościowym terenem z punktu widzenia ochrony fauny jest wspomniana strefa doliny rzeki Tyśmienica. Spełnia na istotną rolę jako przejściowa ostoja licznych gatunków ptaków wędrujących w okresie wiosennym i jesiennym. Ze względu na istniejące cenne warunki siedliskowe, obszar ten został objęty ochroną, poprzez włączenie do europejskiej sieci Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO).

Bezkęgowce.

Na terenie gminy Wołyń najcenniejsze gatunki bezkręgowców występują w dolinie Tyśmienicy. Należą do nich motyle związane z wilgotnymi łąkami, a także bezkręgowce wodne lub związane z wodami. Dostyc pospolicie występuje kilka gatunków trzmieli, które objęte są częściowo ochroną gatunkową. Do bezkręgowców objętych ochroną częściową zalicza się ślimak winniczek (*Helix pomatia*) występujący pospolicie w różnych środowiskach z preferencją środowisk o dużej wilgotności.

Minogi i ryby.

W latach 60-tych XX wieku w rzece Tyśmienica i jej zakolach stwierdzono występowanie 23 gatunków ryb (Danilkiewicz 1965): szczupak pospolity, lin, kiełb pospolity, karp, karaś pospolity, leszcz, krąp, kleń, jaź, różanka pospolita*, ukleja pospolita, płóc, wzdreğa, piskorz*, śliz pospolity*, koza pospolita*, sum pospolity, sumik karłowaty, węgorz europejski, miętus pospolity, ciernik, okoń pospolity, jazgarz.

Należy przypuszczać, że aktualny skład gatunkowy ichtiofauny w gminie uległ zmianie. Prawdopodobne jest, że Tyśmienica i jej dopływy zostały zasiedlone przez minoga ukraińskiego. Występować mogą również gatunki obce, które rozszerzają swój zasięg w Polsce: trawianka i czebaczek amurski.

W torfiankach w dolinie Tyśmienicy występuje strzebla błotna – gatunek chroniony ściśle, który figuruje w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz został wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt jako gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony. Stanowisko tego gatunku w okolicach miejscowości Bełcząc jest włączone do w Państwowego Monitoringu Środowiska.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

* – gatunki objęte ochroną częściową na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Płazy i gady.

W Polsce wszystkie gatunki płazów objęte są ochroną częściową lub ścisłą.

W dolinie Tyśmienicy poza obrębem gminy (w m. Tulniki, Siemień, Żminne i Stoczek) stwierdzono występowanie żółwia błotnego, który objęty jest ochroną ścisłą - figuruje on w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz został wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt jako gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony.

W dolinie Tyśmienicy oraz na jej krawędziach występują siedliska najbardziej dogodne dla płazów i gadów. Dobrze zachowane siedliska gadów stanowią również kompleksy leśne.

Można przypuszczać, że na terenie gminy Wołyń, w szczególności na terenach zlokalizowanych w obrębie objętym projektem Studium, występuje zdecydowana większość gatunków płazów i gadów zasiedlających niżowy obszar Polski: traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna, żaba jeziorkowa i żaba śmieszka.

Z gromady gadów możliwe jest występowanie pospolitych gatunków: padalca zwyczajnego, jaszczurki zwinki, jaszczurki żyworodnej, zaskrońca zwyczajnego i żmii zygzakowatej, które objęte są ochroną częściową.

Ptaki.

Generalnie, na obszarze gminy Wołyń, największą powierzchnię zajmują otwarte wysoczyznowe tereny rolnicze, na których dominują grunty orne. Najbardziej typowymi dla tego środowiska lęgowymi gatunkami ptaków są: przepiórka, kuropatwa, gąsior, pliszka żółta, potrzasz, trznadel, ortolan, skowronek i pokląska. W uprawach zbóż ozimych stosunkowo licznie gniazduje – błotniak łąkowy.

Z luźną zabudową wiejską i tą bardziej zwartą, ściśle związane są gatunki synantropijne, które bardzo rzadko gniazdują w innych środowiskach: gołąb miejski, jerzyk, bocian biały, kawka, wróbel, mazurek, pliszka siwa, oknówka i dymówka.

Znacznie bardziej zróżnicowane pod względem składu gatunkowego są lasy. W lasach gniazduje kilkadziesiąt gatunków ptaków. Dominującą grupą systematyczną są wróblowe. Do typowych gatunków leśnych należą: lelek, słonka, jastrząb, puszczyk, dzięcioł zielony, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł duży, świergotek drzewny, zięba, grubodziób, sosnowka, czubatka, sikora uboga, czarnogłówka, modraszka, bogatka, świstunka leśna, pełzacz leśny, kowalik, strzyżyk, paszkot. W lasach sąsiadujących z doliną Tyśmienicy odnotowano gniazdowanie rzadkich gatunków takich jak: puchacz i orlik krzykliwy (Michalczuk i Piec 2017).

Nie ulega wątpliwości, że najciekawszym, najcenniejszym i budzącym największe zainteresowanie ornitologów terenem na obszarze gminy Wołyń jest dolina Tyśmienicy, która została objęta ochroną w ramach sieci obszarów Natura 2000. W dolinie występują gatunki ptaków związane z korytem rzeki, starorzeczami, szuwarami, kompleksami trwałych użytków zielonych i zbiornikami wodnymi. W dolinie gniazduje kilkadziesiąt gatunków ptaków. Z korytem rzeki związane są: zimorodek i brzegówka. W szuwarach porastających brzegi rzeki, starorzeczy i zbiorników wodnych gniazdują: perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, bąk, bączek, łabędź niemy, gęgawa, krakwa, cyraneczka, krzyżówka, cyranka, głowienka, czernica, błotniak stawowy, zielonka, wodnik, kokoszka, łyska, potrzos, rokitniczka, trzciniak, trzcinniczek i wąsatka. Na stawach i zbiornikach powstałych w wyniku eksploatacji torfu gniazdują: śmieszka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna. Warunkiem gniazdowania tych gatunków jest obecność izolowanych od lądu wysp lub koźuchów zwartej roślinności wodnej np. grążeli żółtych. Zbiorniki powyrobiskowe również są ważnym miejscem odpoczynku

i żerowania migrujących ptaków wodno-błotnych. Bardzo często pojawiają się na nich rzadkie gatunki ptaków i z tego powodu owe zbiorniki są chętnie odwiedzane przez osoby zainteresowane obserwacją ptaków. Wilgotne i podmokłe zadrzewienia i zakrzaczenia to miejsce występowania dziwoni, remiza i słowika szarego. Rozległe kompleksy łąkowo-szuwarowe to siedliska: derkacza, kropiatki, czajki, kszczyka, dubelta, rycyka, kulika wielkiego i krwawodzioba.

Ze względu na swoje wysokie walory ornitologiczne stan awifauny lęgowej doliny Tyśmienicy został wielokrotnie udokumentowany. Pierwsze inwentaryzacje ornitologiczne prowadzone były w końcówce lat 80-tych i na początku 90-tych XX w. (Buczek 1987, Buczek i Jaszcz 1993, Buczek 1994). Bardziej aktualne inwentaryzacje, które odzwierciedlają dzisiejszy stan awifauny doliny i na których oparto opis zawarty w niniejszym rozdziale zostały przeprowadzone po roku 2010. W roku 2012 wykonano inwentaryzację ptaków (Bednarz i Szewczyk) na podstawie, której sporządzono Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy. W roku 2016 z ramienia Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków inwentaryzacje przeprowadzono na trzech najcenniejszych fragmentach doliny. W roku 2018 na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie uzupełniono stan wiedzy na temat przedmiotów ochrony obszaru (Bajdak, Stachyra, Szewczyk). Inwentaryzacją objęto następujące gatunki: wąsatka, perkoz rdzawoszyi, gęgawa, świstun, krakwa, cyranka.

Ssaki.

Znaczna część ssaków występujących na terenie gminy związana jest ze środowiskiem wilgotnym, podmokłym i wodnym. W tego typu środowiska obfituje dolina Tyśmienicy. Występowanie niektórych gatunków takich jak: rzęsosek rzeczek, bóbr europejski, piżmak, wydra i norka amerykańska, jest ściśle związane ze środowiskiem wodnym. Inne takie jak: karczownik ziemnowodny, badylarka, czy też łoś preferują w swoich arealach osobniczym występowanie siedlisk wilgotnych i podmokłych.

2.4. Lasy i gospodarka leśna gminy

Generalnie na obszarze gminy lasy przeważają w następujących wsiach: Planta, Branica Suchowolska, Zapoprzeczne, Ossowa, Zbulitów Mały i Bezwola Wymyśle. Pozostałe obręby posiadają po kilka, kilkadziesiąt hektarów lub są bezleśne. Przeważająca większość terenów lasu stanowią lasy będące we władaniu Państwowego Gospodarstwa Leśnego. Największy areal lasów znajduje się w m. Planta (ponad 1047 ha) i Branica Suchowolska (ponad 517 ha).

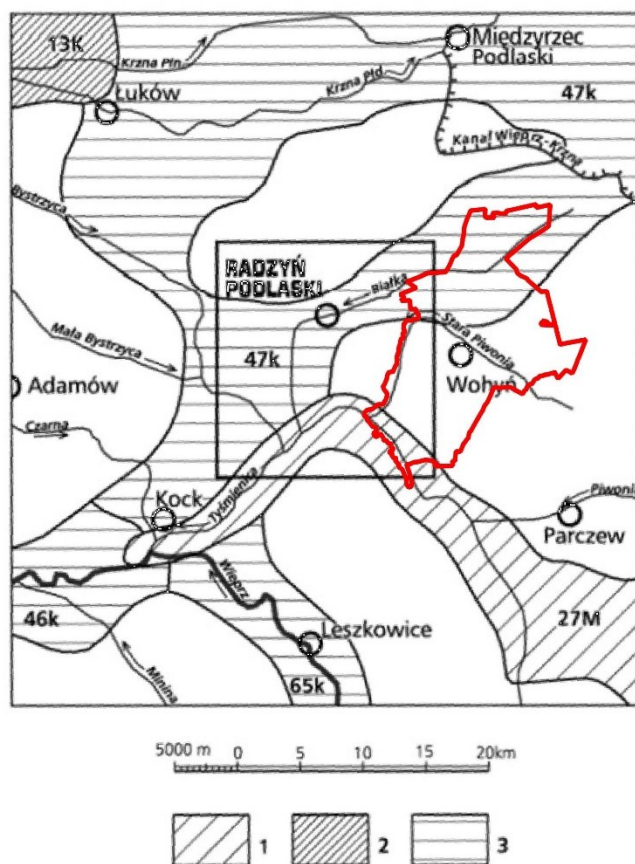
Zgodnie z danymi za rok 2022 udostępnionymi przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących leśnictwa, powierzchnia lasów na terenie gminy uległa zwiększeniu (ponad 46 ha) i wynosiła 3 737,79 ha, przy czym lesistość gminy wyniosła 20,5% i jest na poziomie niższym od poziomu województwa lubelskiego – 23,3%. Natomiast lesistość gminy jest wyraźnie niższa od lesistości kraju, która w roku 2019 wynosiła 29,6%.

2.5. Korytarze ekologiczne

Obszary korytarzy ekologicznych, obok obszarów węzłowych, stanowią element składowy krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA opracowanej w ramach europejskiego programu EEKONET (European Ecological Network), która obejmuje obszary korytarzy zarówno o charakterze międzynarodowym, jak i krajowym. W ramach sieci środkowy i dolny odcinek doliny zaliczony został do biocentrum Poleskiego Obszaru Węzłowego o kodzie 27M. Ponadto w granicach gminy przebiega korytarz ekologiczny „Dolina Krzny” o znaczeniu krajowym uznany jako obszar łącznikowy o nr 47k.

Lokalizację powyższych obszarów na tle arkusza nr 640 Radzyń Podlaski (według podziału hydrogeologicznego Polski) obrazuje poniższa mapa:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Położenie arkusza Radzyń Podlaski na tle systemu ECINET (Liro red., 1998)

- 1 – obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym, jego numer i nazwa: 27M – Poleski;
- 2 – korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, jego numer i nazwa: 13K – Siedlecki;
- 3 – korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, jego numer i nazwa: 46k – Dolnego Wierza, 47k – Krzyny, 65k – Wierza.

Mapa Nr 4 Lokalizacja obszaru ECINET na tle arkusza 640

Najnowsza koncepcja korytarzy ekologicznych z roku 2005, została zaktualizowana w Instytucie Badań Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży w roku 2012.

Szczegółowość opracowania pozwala na wykorzystanie go w celach planistycznych na poziomie gminy, dlatego koncepcja ta została użyta w niniejszym opracowaniu.

W wykorzystanej w niniejszym opracowaniu koncepcji wyróżniono dwa typy korytarzy ekologicznych: główne o znaczeniu międzynarodowym oraz uzupełniające o znaczeniu krajowym.

Zgodnie z delimitacją korytarzy ekologicznych przeprowadzonej przez IBS PAN (2012) przez teren gminy Wohyń przebiegają dwa korytarze główne:

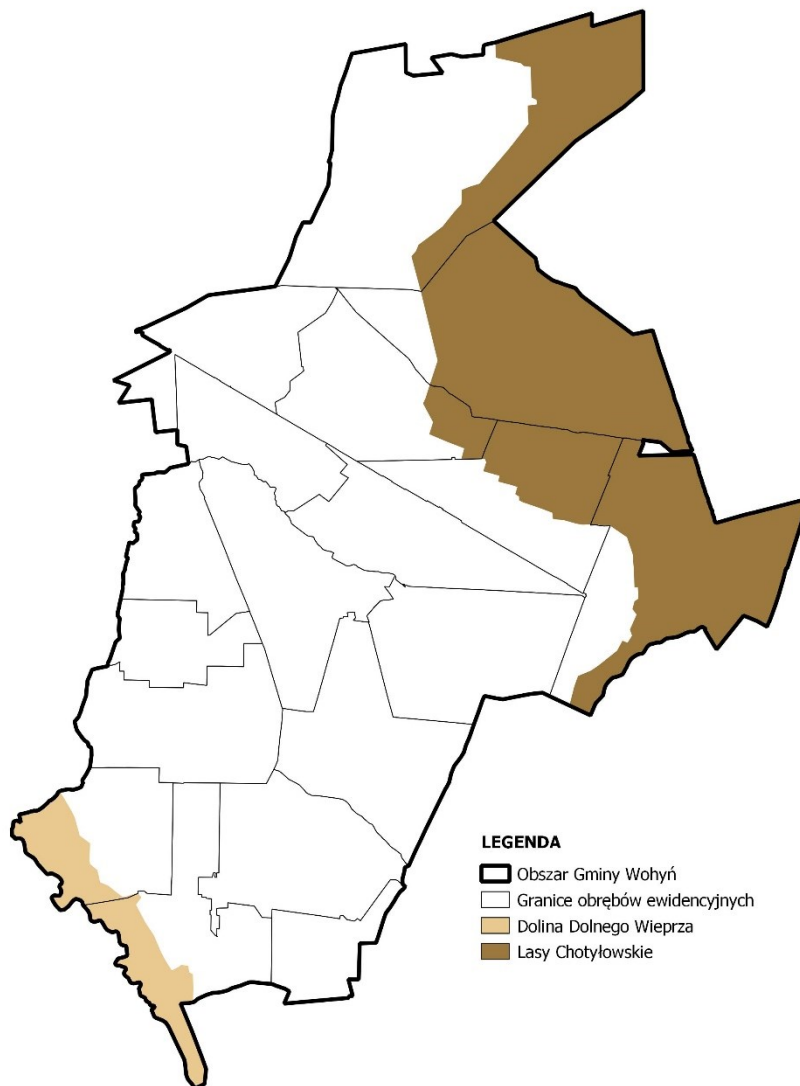
- Dolina Dolnego Wierza GKPdC-3A,
- Lasy Chotyłowskie KPnC-3D.

Korytarz ekologiczny Dolina Dolnego Wierza obejmuje tereny doliny Tyśmienicy, tj. tereny w kierunku południowo-zachodnim od miejscowości Wohyń: od Stawu Pszonka do Łąk Pulko. Powierzchnia tego korytarza ekologicznego na terenie gminy wynosi 563,45 ha.

Natomiast korytarz Lasy Chotyłowskie położony jest w kierunku wschodnim od miejscowości Wohyń i obejmuje tereny doliny rzeki Białka, od południowego krańca obrębu Ostrówki do Lasu Planta włącznie i doliny rzeki Stara Piwonia.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Powierzchnia tego korytarza ekologicznego na terenie gminy wynosi 4 269,70 ha.

Mapa Nr 5 Mapa zasięgu i lokalizacji korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Wołyń

W świetle zapisów obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody korytarze ekologiczne nie są w Polsce objęte ochroną prawną, nie są więc obszarami chronionymi. Jednak ten sam akt prawny w art. 3 mówi, że cele ochrony przyrody są realizowane m.in. przez opracowywanie szlaków migracyjnych gatunków chronionych. Korytarze ekologiczne (migracyjne) należy, więc uznać za ważne narzędzie wspomagające ochronę przyrody w naszym kraju.

Warto podkreślić, że wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami.

Wszystkie obszary regionalnej sieci ekologicznej pełnią jednocześnie rolę ważnych przestrzeni stabilizujących funkcjonowanie środowiska i kształtujących warunki ekologiczne życia mieszkańców, będąc niejednokrotnie także obszarami o wysokich walorach rekreacyjno-turystycznych. Decydują też o estetycznych walorach krajobrazu, a więc elementem często dotychczas pomijanym.

Powinny one stanowić swoistą bazę w przestrzennym projektowaniu rozwoju trwałego i zrównoważonego regionu, jako podstawy ekologicznej tego rozwoju.

Utrzymanie istnienia obszarów i powiązań w sieci ekologicznej, a także ich odtwarzanie zależy od integracji szeregu działań w przestrzeni regionu. Podstawę stanowią działania planistyczne, uwzględniające trwałe wykorzystanie zasobów przyrodniczych i dostosowywane w rozsądnych granicach do potrzeb ochrony tych zasobów oraz biorące pod uwagę wszystkie aspekty prawne, organizacyjne, społeczno-gospodarcze i fizjograficzne.

Opracowanie sieci korytarzy migracyjnych (ekologicznych) ma na celu:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych,
- zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochronę i odbudowę różnorodności biologicznej zarówno na obszarach Natura 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej
- umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali kraju i Europy,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków

Prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych w znacznym stopniu opiera się o dobrze zachowane tereny leśne, które połączone są ze sobą niezabudowanymi dolinami rzecznyymi i przestrzeniami terenów rolniczych. Dążąc do utrzymania ciągłości korytarzy ekologicznych należy prowadzić zrównoważoną formę gospodarowania na tych terenach. Zalecane jest zalesianie obszarów leżących na otwartych terenach rolniczych pomiędzy terenami leśnymi (w szczególności na gruntach o niskich klasach bonitacyjnych). Tego typu zalesienia prowadzić będą do łączenia się niewielkich rozproszonych lasów w większe ciągi i kompleksy leśne.

Zagrożeniami dla korytarzy ekologicznych jest przede wszystkim budowa dróg, a w szczególności wygrodzonych dróg szybkiego ruchu i autostrad. Ciągi komunikacyjne stanowią barierę ekologiczną i utrudniają, a niekiedy uniemożliwiają zwierzętom swobodną migrację. Środkiem minimalizującym negatywny wpływ dróg na korytarze ekologiczne jest budowa przejść dla małych, średnich i dużych zwierząt zarówno pod jak i nad drogami. Przejścia takie powinny się znajdować w miejscach szczególnie narażonych na kolizję ze zwierzętami, a ich rozplanowanie i wykonanie powinny być poprzedzone szczegółowymi badaniami i stosownym raportem. Zwarta zabudowa w obrębie korytarzy ekologicznych nie powinna dochodzić do właściwej doliny rzeki lub pomniejszego cieku wodnego.

2.6. Walory krajobrazowe

Krajobraz przyrodniczy.

Jak już wskazano, teren całej gminy Wołyń jest obszarem typowo rolniczym. Jednak pomimo prowadzenia intensywnej i wielowiekowej uprawy rolnej, która w gminie doprowadziła do silnego przekształcenia krajobrazu, zachowały się dość rozległe tereny o krajobrazie przyrodniczym, tj. takim, w którym przestrzenną przewagę posiadają mało zmienione przez człowieka przyrodnicze składniki krajobrazu. Należą do nich te ekosystemy, których funkcjonowanie regulują procesy naturalne, a także formy rzeźby niezmienione, bądź słabo zmienione przez człowieka. Taki krajobraz reprezentuje dolina Tyśmienicy, do czasów melioracji trudno dostępna dla człowieka i stąd mało dla niego atrakcyjna pod względem rolniczym. Regulacja stosunków wodnych w dolinie nieco zmieniła jej krajobraz, ale tylko w takim stopniu, który umożliwia określenie go mianem półnaturalnego, tzn. zbliżonego do naturalnego. Charakterystyczne piętno nadają mu łąki, najczęściej wilgotne, urozmaicone zadrzewieniami (łęgowymi olszowymi), starorzeczami, również torfiankami, które pomimo, że mają genezę antropogeniczną, wskutek sukcesji naturalnej upodobniły się do zbiorników naturalnych. Nieco mniejsze walory krajobrazowe reprezentują łąki świeże dość intensywnie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

użytkowane, z małą ilością zadrzewień i zarośli oraz krajobrazy leśne w obszarach poza dolinnych.

Monotonii krajobrazu rolniczego zapobiegają takie elementy przyrodnicze jak zadrzewienia śródpolne, czy pasma łąk i pastwisk w dolinkach epizodycznych strug.

Podkreślić należy, że największa modyfikacja krajobrazu nastąpiła w obszarze wydobycia kopalin. Z uwagi na skalę wydobycia, krajobraz na tym terenie można określić jako znacznie przekształcony.

2.7. Jakość i źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego - wskazanie i charakterystyka obszarów problemowych

2.7.1. Obszary zagrożone uciążliwością akustyczną

Obszar objęty projektem Studium stanowi teren całej gminy Wohyń, gdzie nie zostały zidentyfikowane źródła powodujące znaczną emisję hałasu.

Głównym źródłem hałasu jest tu ruch komunikacyjny odbywający się drogą wojewódzką nr 814 (Żminne – Radzyń Podlaski) oraz drogami powiatowymi. Najbardziej na hałas narażone są tereny mieszkaniowe zlokalizowane wzdłuż wyżej wymienionych szlaków komunikacyjnych.

Uciążliwość i szkodliwość hałasu komunikacyjnego jest zazwyczaj ignorowana przez ludzi, o czym świadczy rozwój budownictwa mieszkalnego wzdłuż dróg krajowych. Jest to zjawisko niekorzystne (także ze względu na zanieczyszczenie powietrza) i należy temu przeciwdziałać. Nowe budynki mieszkalne powinny być lokalizowane w pewnej odległości od ruchliwych tras komunikacyjnych.

Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubelskiego dokonywana jest corocznie przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.

Na terenie gminy Wohyń nie znajduje się żaden punkt pomiarowy. Natomiast w roku 2018 w związku z przebudową drogi wojewódzkiej nr 814 w trzech punktach: w miejscowości Kuraszew (1 punkt) i miejscowości Suchowola (2 punkty), przez zarządzającego drogą zostały przeprowadzone pomiary hałasu drogowego.

Wyniki pomiarów przedstawiały się następująco:

LP,	NAZWA PUNKTU POMIAROWEGO	CZAS ODNIESIENIA	DATA POMIARU	LAeq [dB]	WARTOŚĆ DOPUSZCZALNA		WARTOŚĆ PRZEKROCZENIA [dB]
					dla pory dnia [dB]	dla pory nocy [dB]	
1	Kuraszew 49, DW nr 814	Dzień 16h	2018-10-16	53,4	61,0	-	-
		Noc 8h	2018-10-16	44,9	-	56,0	-
2	Suchowola 42, DW nr 814	Dzień 16h	2018-10-16	52,4	50,0	-	2,4
		Noc 8h	2018-10-16	43,9	-	45,0	-
3	Suchowola 133, DW nr 814	Dzień 16h	2018-10-16	56,3	61,0	-	-
		Noc 8h	2018-10-16	46,5	-	56,0	-

Tabela Nr 10 Zestawienie punktów pomiaru hałasu na terenie gminy

Źródło: : opracowanie własne

Hałas lotniczy na terenie gminy jest odczuwalny rzadko i nie ma większego znaczenia.

Poza hałasem komunikacyjnym lokalnie znaczenie może mieć również hałas pochodzący z terenów przemysłowych i usługowych i produkcji rolniczej (w szczególności zwierzęcej).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

W warunkach gminy może być emitowany przez niektóre zakłady rzemieślnicze, naprawcze lub usługowe, a także fermy hodowlane.

Charakterystyka tego rodzaju hałasu zależy od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej oraz od rodzaju i jakości urządzeń ograniczających emisję hałasu do środowiska.

2.7.2. Obszary zagrożone zanieczyszczeniem powietrza

Powietrze atmosferyczne jest jednym z najbardziej wrażliwych na zanieczyszczenia komponentów środowiska, który jednocześnie decyduje o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin.

Jakość powietrza atmosferycznego jest jednym z najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego i uzależniona jest od wielu zanieczyszczeń powstających na badanym obszarze.

Źródła zanieczyszczeń dzieli się na:

- a) naturalne,
- b) antropogeniczne, w tym:
 - powierzchniowe – związane z spalaniem w urządzeniach grzewczych,
 - punktowe – związane z wytwarzaniem energii przez zakłady przemysłowe,
 - liniowe – eksploatacja samochodów (spalanie paliw, zużycie opon itp.).

Zanieczyszczenia powierzchniowe powstające na terenie gminy Wohyń są to w dużej mierze zanieczyszczenia powstające w wyniku ogrzewania domów jednorodzinnych, wielorodzinnych, jak również innych budynków ogrzewanych węglem i drewnem. Na terenie gminy do ogrzewania głównie wykorzystywane są kotły węglowe, piece węglowe, kotły gazowe oraz w niewielkim stopniu biomasa.

Z zanieczyszczeniami punktowymi mamy do czynienia w przypadku występowania punktowych emitorów źródeł spalania paliw o dużej mocy cieplnej. Zgodnie z opublikowanym Programem ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowo benzo(a)pirenu, na obszarze gminy Wohyń występuje łącznie 2 309 budynków będącym źródłem emisji, z czego budynki z emisją pyłu PM10 poniżej 10 (kg/rok) – 94. Pozostałe parametry budynków oraz podsumowanie emisji z budynków zestawiono w poniższej tabeli:

Liczba budynków z emisją pyłu PM10 z przedziałów (kg/rok)					Średnia emisja z budynku (kg/budynek/rok)		
10-20	20-50	50-100	100-200	>200	PM10	PM2,5	B(a)P
880	958	350	16	11	31	30,47	0,0152

Tabela Nr 11 Podsumowanie emisji z budynków na obszarze gminy

Źródło: POP dla strefy lubelskiej

W świetle zapisów ww. Programu, na terenie strefy lubelskiej zidentyfikowano 25 źródeł o mocy energetycznego spalania paliw o mocy cieplnej w paliwie nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, wśród których jednostki zlokalizowane na obszarze gminy Wohyń to Podlaskie Gorzelnie SURWIN Sp. z o.o. oraz WELMAX PAPER Sp. z o.o.

Zanieczyszczenia liniowe związane są z występowaniem tras komunikacyjnych.

Ten rodzaj zanieczyszczeń związany jest z występowaniem tras komunikacyjnych.

Na obszarze gminy występują następujące odcinki dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych:

- 1) Drogi krajowe: DK Nr 63 relacji Radzyń Podlaski-Sławatycze
- 2) Drogi wojewódzkie: Nr 814 relacji Radzyń podlaski-Suchowola - Żminne, dł. odc. = 20,928 km

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

3) Drogi powiatowe klasy Z:

- 1246L relacji Czemierniki – Świerże - Suchowola-Wołyń, dł. odc. = 13,419 km
- 1126L relacji Wołyń-Bezwola-Ostrówki, dł. odc. = 12,397 km
- 1235L relacji od DK63 – Osowa- Przegaliny -Żulinki, dł. odc. = 12,544 km

Ponadto sieć drogową gminy uzupełniają drogi gminne o łącznej długości 163,383 km. Stan dróg gminnych na terenie gminy należy ocenić jako słaby, drogi o nawierzchni nieutwardzonej stanowią ok. 50 % wszystkich dróg gminnych.

Zanieczyszczenia powietrza powodowane przez ruch pojazdów znacząco wpływają na jakość powietrza atmosferycznego w rejonie ciągów komunikacyjnych, bowiem w wyniku występowania ruchu drogowego, obok dwutlenku węgla, produkowane są również inne zanieczyszczenia takie jak: tlenki azotu, zanieczyszczenia pyłowe oraz inne związki organiczne.

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza dla województwa lubelskiego sporządzana jest co roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. Badania prowadzone są poprzez stacje pomiarowe. Pomiary są bardzo ważne w związku ze zdrowiem ludzi i zachowaniem różnorodności biologicznej.

W województwie lubelskim wyróżnia się 2 strefy: Aglomerację Lubelską i strefę lubelską. Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi podlegają 2 strefy, ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin – 1 strefa. Gmina Wołyń położona jest w strefie lubelskiej – PL0602.

Zlokalizowana najbliżej gminy Wołyń stacja pomiarowa znajduje się w Radzynie Podlaskim przy ul. Sitkowskiego 1b.

Wyniki oceny ze względu na ochronę zdrowia:

Dwutlenek siarki (SO₂)

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia, zaliczono do klasy A.

Pomiary dwutlenku siarki prowadzone były w województwie łącznie na 5 stanowiskach pomiarowych, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wołyń.

Dwutlenek azotu (NO₂)

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla NO₂ zaliczono do klasy A. Pomiary dwutlenku azotu prowadzone były w województwie łącznie na 6 stanowiskach pomiarowych, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wołyń.

Tlenek węgla (CO)

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla CO zaliczono do klasy A, jednak pomiary CO w województwie prowadzono tylko na 1 stanowisku zlokalizowanym w Aglomeracji Lubelskiej, przy ul. Obywatelskiej.

Benzen (C₆H₆)

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla benzenu zaliczono do klasy A.

Pomiary benzenu w województwie prowadzono na 3 stanowiskach pomiarowych, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wołyń.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Ozon O₃

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia w odniesieniu do poziomu docelowego dla ozonu zaliczono do klasy A.

Ze względu na niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefę lubelską zaliczono do klasy D2.

Poziomy stężenie ozonu monitorowane były na 5 stanowiskach w województwie, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Przyczynę przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu O₃ upatruje się w napływie zanieczyszczeń powietrza spoza granic kraju (transgraniczny charakter zanieczyszczenia) oraz oddziaływania naturalnych źródeł emisji lub zjawisk nie związanych z działalnością człowieka, oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu.

Pył zawieszony PM₁₀

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM₁₀ zaliczono do klasy A.

Pomiary pyłu zawieszonego PM₁₀ prowadzone były w województwie na 12 stanowiskach pomiarowych, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Pył PM_{2,5}

Roczna ocena jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} za rok 2021 została wykonana z uwzględnieniem dwóch kryteriów – poziomu dopuszczalnego określonego dla fazy I oraz fazy II. Podstawowym kryterium klasyfikacji stref wykonywanej dla roku 2021 jest poziom dopuszczalny określony dla fazy II, wynoszący od 1 stycznia 2020 r. - 20 µg/m³.

Przy klasyfikacji dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} uwzględnia się również dodatkowe kryterium - poziom dopuszczalny określony dla fazy I, równy 25 µg/m³.

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską według poziomu dopuszczalnego dla fazy II zaliczono do klasy C1. Według dodatkowej klasyfikacji dla fazy I strefa lubelska uzyskała klasę A.

Pomiary pyłu PM_{2,5} prowadzone były na 6 stanowiskach pomiarowych w województwie, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Wśród przyczyn takiej sytuacji należy wskazać na nieefektywne indywidualne systemy grzewcze oraz emisję z powierzchni pyłących, np. pól, nieutwardzonych dróg, placów, boisk, itp.

Warto tu zaznaczyć, że w ocenie jakości powietrza za rok 2021 r. ze względu na wystąpienie przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II) po raz pierwszy zostały wyznaczone obszary przekroczeń dla tego zanieczyszczenia. Skutkuje to koniecznością opracowania i realizacji Programu Ochrony Powietrza zarówno w odniesieniu do Aglomeracji Lubelskiej jak i strefy lubelskiej.

Ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM₁₀

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla ołowiu w pyle zawieszonym PM₁₀ zaliczono do klasy A.

Kryteria oceny jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza ołowiem dotyczą rocznego okresu uśredniania wyników pomiarów. Klasyfikacji stref dokonano na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na 2 stanowiskach, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Arsen (As) w pyłe zawieszonym PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla arsenu w pyłe zawieszonym PM10 zaliczono do klasy A.

Kryteria oceny jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza arsenem dotyczą rocznego okresu uśredniania wyników pomiarów. Klasyfikacji stref dokonano na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na 2 stanowiskach, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla kadmu w pyłe zawieszonym PM10 zaliczono do klasy A.

Kryteria oceny jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza kadmem dotyczą rocznego okresu uśredniania wyników pomiarów. Klasyfikacji stref dokonano na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na 2 stanowiskach, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla niklu w pyłe zawieszonym PM10 zaliczono do klasy A.

Kryteria oceny jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza niklem dotyczą rocznego okresu uśredniania wyników pomiarów. Klasyfikacji stref dokonano na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na 2 stanowiskach, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony zdrowia dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 zaliczono do klasy C. Kryterium oceny jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia benzo(a)pirenem dotyczy rocznego okresu uśredniania wyników pomiarów.

Pomiary benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 prowadzone były na 8 stanowiskach pomiarowych w województwie, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Główną przyczyną występowania przekroczeń jest emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym które sprzyjają kumulacji zanieczyszczeń. Wyznaczone obszary przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w porównaniu do roku 2020 r. uległy powiększeniu, liczba ludności narażonej na ponadnormatywne stężenie tego zanieczyszczenia utrzymywała się na podobnym poziomie.

Podsumowanie:

Na podstawie powyższych pomiarów wielkości zanieczyszczeń powietrza w zakresie ochrony zdrowia należy stwierdzić, że w strefie lubelskiej, w której położona jest gmina Wohyń, został przekroczony poziom dopuszczalny:

- ozonu dla poziomu długoterminowego,
- Benzo/a/pirenu,
- pyłu PM2,5 wg wartości parametrów określonych dla fazy II.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Nazwa strefy	kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2021 wg kryterium ochrony zdrowia													
		dwutl. siarki	dwutl. azotu	pył zaw. PM10	benzen	tlenek węgla	ozon	ołów w pyłe zaw. PM10	arsen w pyłe zaw. PM10	kadm w pyłe zaw. PM10	niekiel w pyłe zaw. PM10	benzo(a) piren w pyłe zaw. PM10	pył zaw. PM2,5		
		SO ₂	NO ₂	PM10	C ₆ H ₆	CO	O ₃	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5		
													Faza I	Faza II	
Strefa lubelska	PL0602	A	A	A	A	A	A, D2	A	A	A	A	A	C	A	C1

Tabela Nr 12 Zestawienie wyników pomiarów jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie lubelskiej

Źródło: Opracowanie własne

Wyniki oceny ze względu na ochronę roślin:

Dwutlenek siarki (SO₂)

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony roślin dla dwutlenku siarki zaliczono do klasy A. Kryteria oceny jakości powietrza w zakresie SO₂, prowadzonej w celu ochrony roślin, dotyczą roku kalendarzowego i pory zimowej. Podstawą klasyfikacji były wyniki pomiarów prowadzonych na 2 stanowiskach: w Jarczewie i Floriance na terenie Roztoczańskiego Parku Narodowego.

Tlenki azotu (NO_x)

W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony roślin dla tlenków azotu zaliczono do klasy A. Kryterium oceny jakości powietrza w zakresie NO_x, prowadzonej ze względu na ochronę roślin, dotyczy roku kalendarzowego. Podstawą klasyfikacji były wyniki pomiarów automatycznych prowadzonych na 1 stanowisku we Floriance na terenie Roztoczańskiego Parku Narodowego.

Ozon (O₃)

W ocenie jakości powietrza w odniesieniu do ozonu dokonanej pod kątem ochrony roślin uwzględnia się dwie wartości kryterialne: poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego. W rocznej ocenie jakości powietrza za 2021 r. strefę lubelską, wg kryteriów ochrony roślin w odniesieniu do poziomu docelowego dla ozonu zaliczono do klasy A.

Ze względu na niedotrzymanie dodatkowego kryterium jakim jest poziom celu długoterminowego dla ozonu strefę lubelską zaliczono do klasy D2.

Oceny i klasyfikacji stref dla poziomu docelowego dokonano na podstawie wyników pomiarów z 3 stanowisk pomiarowych, wśród których żaden nie był zlokalizowany na terenie Gminy Wohyń.

Za przyczynę przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu O₃ uważa się napływ zanieczyszczeń powietrza spoza granic kraju (transgraniczny charakter zanieczyszczenia) oraz oddziaływania naturalnych źródeł emisji lub zjawisk nie związanych z działalnością człowieka, oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu.

Podsumowanie:

Na podstawie powyższych pomiarów wielkości zanieczyszczeń powietrza pod kątem ochrony roślin należy stwierdzić, że w strefie lubelskiej, w której położona jest gmina Wohyń został przekroczony poziom dopuszczalny ozonu dla poziomu długoterminowego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Nazwa strefy	kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2021 wg kryterium ochrony roślin		
		dwutl. siarki	tlenki azotu	ozon
		SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	PL0602	A	A	A, D2

Tabela Nr 13 Zestawienie wyników pomiarów jakości powietrza ze względu na ochronę roślin w strefie lubelskiej
Źródło: Opracowanie własne

2.7.3. Obszary zagrożone promieniowaniem elektromagnetycznym

Promieniowanie elektromagnetyczne to emisja zaburzenia energetycznego wywołanego przepływem prądu elektrycznego lub zmianą ładunków w źródle. Zaburzenie polega na fakcie, że zmiana pola magnetycznego (elektrycznego) z określoną częstotliwością, wywołuje zmianę z tą samą częstotliwością pola elektrycznego (magnetycznego).

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska pola elektromagnetyczne definiuje się jako pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0Hz do 300 GHz. Z uwagi na sposób oddziaływania promieniowania na materię widmo promieniowania elektromagnetycznego można podzielić na promieniowanie jonizujące i niejonizujące.

Wpływ pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko uzależniony jest od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań. Dlatego wartość poziomów dopuszczalnych jest określana w pasmach częstotliwości. Wartości dopuszczalnych poziomów są podane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w województwie prowadzona jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie. W 2020 roku na terenie województwa lubelskiego pomiary wykonywane były w 135 punktach pomiarowych, po 45 punktów rocznie rozmieszczonych równomiernie na trzech typach obszarów dostępnych dla ludności, tj.:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Na terenie gminy Wohyń nie został wyznaczony żaden punkt pomiarowy, natomiast w pozostałej części powiatu radzyńskiego wyznaczono 3 punkty, z których po jednym znajduje się miście Radzyń Podlaski, Gminie Borki i Gminie Kąkolewnica. Analiza wyników pomiarów wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych są znacznie niższe od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

W ramach monitoringu zostały również przeprowadzone pomiary pól elektromagnetycznych w otoczeniu stacji bazowych i innych instalacji emitujących PEM wysokiej częstotliwości.

Zgodnie z informacjami udostępnianymi w rządowym serwisie SI2PEM, na terenie gminy Wohyń zlokalizowane są następujące stacje:

- Stacja bazowa BT12741 - Suchowola, działka 183/2, operator: Polkomtel Sp. z o.o. (brak pomiarów)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

- Stacja bazowa83886 - Bojanówka 17, operator: Orange Polska S.A. / T-Mobile Polska S.A. (brak pomiarów)
- Stacja bazowa25603 - WOHYŃ, ul. Parczewska, operator: T-Mobile Polska S.A. / Orange Polska S.A.
- Stacja bazowaRDN4401 - Wohyń, Polna 6a, operator: P4 Sp. z o.o.
- Stacja bazowaBT13214 - Wohyń, ul. Polna 4, działka 401/1 4, operator: Polkomtel Sp. z o.o. (brak pomiarów)
- Stacja bazowaRDN4403 - Ostrówki, dz. nr 2147/1, operator: P4 Sp. z o.o.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Wohyń zlokalizowana jest również stacja położona na terenie gminy Komarówka Podlaska:

- Stacja bazowa83905 - Derewiczna 174, operator: Orange Polska S.A. / T-Mobile Polska S.A.

Wyniki pomiarów przeprowadzonych na powyższych stacjach przedstawiały się następująco:

Nr stacji	Okres pomiarów	Czy poniżej czułości miernika?	Najwyższy wartości granicznej okresie	% w	Liczba przekroczeń w okresie
25603	X. 2021/IV. 2022	tak	n/d		0
RDN4401	XI.2021	nie	13,20		0
RDN4403	IX. 2021	tak	7,30		0
83905	VI.2023, III.2022	tak	n/d		0

Tabela Nr 14 Zestawienie wyników pomiarów na stacjach telefonii komórkowej

Podsumowując można stwierdzić, że na terenie objętym projektem Studium nie występuje zagrożenie związane z promieniowaniem elektromagnetycznym.

2.7.4. Obszary zanieczyszczeń wód podziemnych

W świetle obecnie obowiązującego podziału wód podziemnych na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), teren objęty projektem Studium w większości położony jest w jednostce nr 75 PLGW200075.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych.

Prowadzony monitoring wód podziemnych ma na celu zebranie informacji o stanie chemicznym wód, monitorowanie jego zmian, a także sygnalizacja zagrożeń na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW).

Ocenę jakości wód podziemnych dla jednostki nr 75 w roku 2022 przeprowadzono na 14 punktach, z których 2 zlokalizowane były w obszarze objętym projektem Studium (m. Kuraszew).

Jakość wód w poszczególnych punktach zawierała się w klasach I-V. Zdecydowanie przeważały wody dobrej jakości II klasy. Najgorszy stan chemiczny stwierdzono na punktach nr 6400097 w gminie Wohyń.

Niewielkie terytorium gminy objęte jest zasięgiem jednostki PLGW200067, dla której również przeprowadzono monitoring diagnostyki w 2022 r. na 22 punktach, z których żaden nie był zlokalizowany na terenie objętym projektem Studium.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Najbliżej zlokalizowany punkt pomiarowy położony jest w m. Komarówka Podlaska. Jakość wód w tym punkcie została określona jako wody dobrej jakości II klasy.

2.7.5. Obszary zanieczyszczeń wód powierzchniowych

Na terenie gminy Wohyń zlokalizowanych jest 5 rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (dalej: JCWP). Na obszarze gminy Wohyń nie występują jeziorne JCWP.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu (2016-2021) zestawiono w poniższej tabeli:

Nazwa JCW	Kod JCW	Badane elementy (klasa wód)				Stan/ Potencjał ekologiczny	Stan chemi- czny	Ocena stanu
		Biologiczne	Hydro- morfologiczne	Fizyko- chemiczne				
				gr. 3.1-3.5	gr. 3.6			
Stara Piwonia	RW20001024849	5	4	>2	2	zły	PSD	zły
Piwonia od Dopływu ze Stawu Hetman do ujścia	RW200011248299	3	-	>2	2	umiarkowany	PSD	zły
Białka do Dopływu spod Turowa Niwek	RW2000152485255	2	-	2	2	dobry	-	-
Żarnica	RW200015267144869	1	5	>2	-	umiarkowany	-	zły
Tyśmienica od Brzostówki do ujścia*	RW2000162489	3	2	>2	2	umiarkowany	PSD	zły

Tabela Nr 15 Jednolite części wód powierzchniowych oraz ocena stanu ich wód w latach 2016-2021

*Objaśnienia do tabeli:

PSD – stan poniżej dobrego

- brak oceny / możliwości oceny

- w przypadku JCWP RW2000162489 wskazano średnią z ocen dokonanych dla trzech części wód, które w wyniku scalenia przekształcono w nową jednolitą część wód, na podstawie nowego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

2.7.6. Obszary degradacji lasów

Degradacja lasów wynika z wielu czynników, które można podzielić na kilka grup:

- abiotyczne (atmosferyczne, właściwości gleby, fizjograficzne),
- biotyczne (uwarunkowania siedliskowe, występowanie szkodników, grzybów, nadmierna ilość ssaków roślinożernych),
- antropogeniczne (zanieczyszczenia powietrza, wód, gleb, przekształcenia powierzchni, pożary, zniszczenia powodowane np. bezprawną wycinką drzewostanu).

Na terenie gminy Wohyń tereny leśne nie stanowią znaczącej powierzchni (lesistość gminy wynosi ok. 20,5%), nie występują tu lasy trwale uszkodzone przez przemysł w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. poz. 337).

2.7.7. Obszary degradacji powierzchni ziemi i gleb

Gleby orne w Polsce objęte są monitoringiem chemizmu od 1995 r. Próby glebowe są pobierane w cyklach pięcioletnich. Monitoringiem objętych jest 216 punktów stałych pomiarowo-kontrolnych wyznaczonych na gruntach ornym charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju.

Na terenie objętym projektem Studium nie wyznaczono żadnego z takich punktów.

Najbliżej terenu opracowania zlokalizowany jest punkt pomiarowo-kontrolny w m. Białka, gm. Radzyń Podlaski.

Dane z tego punktu mogą pośrednio świadczyć o chemizmie gleb ornych w gminie Wohyń. Punkt 289 charakteryzuje się 4 kompleksem przydatności rolniczej (żytni bardzo dobry) oraz IIIb klasą bonitacyjną. Gatunek gleby to piasek gliniasty lekki pylasty (pglp) w typie gleb brunatnych wylugowanych (Bw). Wyniki monitoringu wskazują, że gleba na badanym punkcie nie należy do nadmiernie zanieczyszczonych i skażonych.

Ogólnopolskim problemem jest nadmierna kwasowość gleb ornych. Do głównych przyczyn zakwaszaniach należy zaliczyć stosowanie nawozów „fizjologicznie kwaśnych” (np. siarczan amonu, sole potasowe) oraz kwasotwórcze zanieczyszczenia powietrza.

2.7.8. Obszary degradacji środowiska związane ze składowiskami odpadów

Na obszarze gminy Wohyń tzw. „dzikie składowiska” występują sporadycznie punktowo: w lasach, piaskowniach, przydrożnych rowach, na miedzach, torfiakach i naturalnych zagłębieniach bezodpływowych. Szczególnie zaśmiecanie bywają lasy prywatne, głównie dlatego, że tam właśnie znajdują się wyrobiska poeksploatacyjne, które niejako skłaniają do nielegalnego gromadzenia w nich odpadów.

Przeciwdziałanie zagrożeniom powinno być ukierunkowane na likwidację skutków degradacji powierzchni ziemi odpadami. Likwidacja skutków zaśmiecania gminy jest możliwa w wyniku zintensyfikowania oczyszczania miejsc składowania odpadów. Posprzątane wyrobiska zaleca się zasypać lub poddać rekultywacji np. w kierunku leśnym. Wszystkie oczyszczone miejsca zaleca się opatrzyć tablicą informacyjną o zakazie wyrzucania śmieci.

W granicach gminy Wohyń nie znajdują się czynne składowiska odpadów i punkty unieszkodliwiania odpadów. Odpady stałe wywożone i składowane poza granicami gminy. Zlokalizowane jest natomiast jedno nieczynne (od 2010 r.) składowisko odpadów o powierzchni 2,59 ha, które zostało poddane rekultywacji od 2013 r.

2.7.9. Obszary zdegradowane przez przemysł

Na terenie objętym projektem Studium, z uwagi na rolniczy charakter gminy nie występują obszary zdegradowane przez przemysł.

2.7.10. Obszary nienadające się do dalszego rolniczego wykorzystania

Za tego rodzaju obszary uznaje się m.in. tereny po wyrobiskach poeksploatacyjnych. Podlegają one samoistnej lub celowej renaturyzacji poprzez zadarnienie, zakrzewienie i zalesienie lub zostają naturalnie przekształcone w zbiorniki wodne.

Obszary nienadające się do dalszego rolniczego wykorzystania stanowią tereny wyrobisk – powstałe po wydobyciu kruszyw (w miejscowościach Wohyń, Kuraszew, Planta, Suchowola, Lisiówka i Ossowa) i torfu (doliny rzek Białka i Tysmienica). Aktualnie na obszarach wyrobisk, które nie nadają się do dalszego rolniczego wykorzystania (powstałe po wydobyciu kruszyw) przewiduje się rekultywację w kierunku leśnym. Natomiast wyrobiska powstałe w wyniku wydobycia torfu są w trakcie renaturalizacji.

Za obszary nienadające się do dalszego rolniczego wykorzystania uznaje się również grunty rolne niskich klas bonitacyjnej V, VI i VIz. Tereny te, jeśli nie koliduje to z przepisami odrębnymi np. dotyczącymi ochrony przyrody, powinny zostać przeznaczone pod zalesienie. W gminie Wohyń grunty R, Ł i Ps słabej bonitacji (V, VI) stanowią razem 1688 ha, co stanowi niespełna 17% powierzchni użytków rolnych.

2.7.11. Obszary zagrożone poważnymi awariami, w tym awariami przemysłowymi

Na terenie objętym projektem Studium nie występują zakłady zaliczane do zakładów o zwiększonym (ZZR) lub dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważniejszej awarii przemysłowej, zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowymi określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016r., poz. 138).

Ustalono na podstawie wykazów ZZR i ZDR udostępnionych na stronach internetowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

2.8. Wskazanie i charakterystyka obszarów przestrzeni chronionej

2.8.1. Udokumentowane złoża kopalin

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Centralną Bazę Danych Geologicznych (CBDG) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB, w granicach opracowania znajduje się trzy udokumentowane złoża kopalin – pospolitych w następujących lokalizacjach:

- m. Zbulitów Mały o powierzchni 3,92 ha
- m. Wołyń o powierzchni 1,38 ha
- m. Świerże o powierzchni 4,67 ha.

Z danych udostępnianych przez Państwowy Instytut Geologiczny i informacji przekazanych przez Urząd Gminy wynika, że złożo zlokalizowane w m. Zbulitów Mały zostało skreślone z bilansu zasobów i poddane rekultywacji w kierunku wodnym.

Pozostałe ze wskazanych złóż zostały rozpoznane szczegółowo i w chwili obecnej nie są eksploatowane.

2.8.2. Obszary i tereny górnicze

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez system MIDAS pobranymi z Centralnej Bazy Danych Geologicznych (CBDG) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB w granicach obszaru objętego projektem Studium nie są zlokalizowane teren lub obszary górnicze.

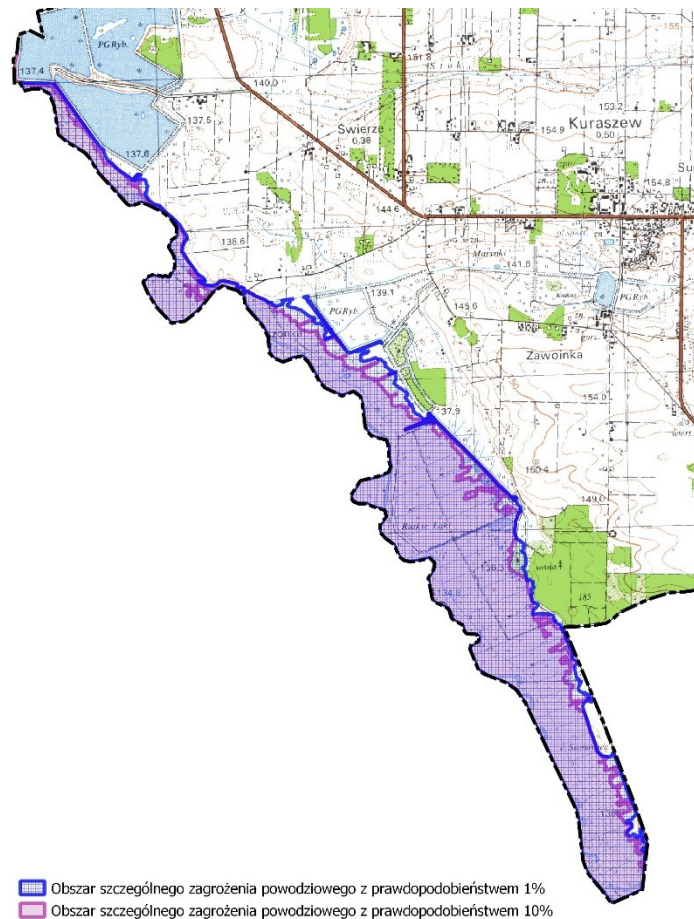
2.8.3. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Na terytorium Gminy Wołyń występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenach zlokalizowanych w południowo-zachodniej części gminy.

Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i Mapach ryzyka powodziowego (MRP) zostały sporządzone dla rzeki Tyśmienica, która przepływa przez obszar gminy Wołyń.

Dla Tyśmienicy sporządzono Mapy Zagrożenia Powodziowego, w których określono zasięgi obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz jest wysokie i wynosi 10%. Obszary te należy rozumieć jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Mapa Nr 6 Lokalizacja terenów szczególnego zagrożenia powodzią

Wystąpienie wód powodziowych jest możliwe m. in. obrębach ewidencyjnych Świerże i Kuraszew.

Zgodnie z brzmieniem art. 77 ust. 1 pkt 3 tiret a) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych oraz innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, a także prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, a także lokalizowania nowych cmentarzy.

2.8.4. Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

Na obszarze objętym projektem Studium występują gminne ujęcia wód podziemnych, a także są zlokalizowane strefy ochronne tych ujęć.

Stacje wodociągowe położone są w następujących lokalizacjach:

- Wohyń, ze stacji zaopatrywane w wodę są miejscowości : Wohyń, Bezwola, Bojanówka i Planta Lisiówłka,
- Branica Suchowolska, ze stacji zaopatrywane w wodę są miejscowości: Branica Suchowolska, Zbulitów Mały, Świerże, Suchowola, Kolonia Suchowola, Kuraszew i Wólka Zdunkówka,
- Ossowa, ze stacji zaopatrywane w wodę są miejscowości: Ossowa i Ostrówki.

Zgodnie z przeprowadzonymi analizami ryzyka ww. ujęć wód nie istnieje potrzeba wyznaczania dla nich stref ochrony pośredniej. Dla wszystkich ujęć wód wyznaczono natomiast strefy ochrony bezpośredniej, których zasięgi ograniczają się do terenów wygrodzonych w granicach stacji wodociągowej.

2.8.5. Obszar ochronny GZWP nr 215

Zgodnie z brzmieniem ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, obszary ochronne wód to obszary, na których obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją (art. 139), ustanawiane przez wojewodę na wniosek Wód Polskich w drodze aktu prawa miejscowego (art. 141) wraz ze wskazaniem:

- ograniczeń lub zakazów dotyczących użytkowania gruntów oraz korzystania z wód na terenie obszaru ochronnego,
- granic tego obszaru.

Dla Głównego zbiornika wód podziemnych nr 215, w obrębie którego znajduje się obszar objęty projektem Studium nie sporządzono dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych.

2.8.6. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

W prawodawstwie polskim formy ochrony przyrody określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Katalog form ochrony przyrody wskazuje art. 6 ust. 1 ww. ustawy, wśród których są parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, a także ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W granicach obszaru objętego projektem Studium położone są następujące obszary i obiekty chronione:

- 1) Obszary Natura 2000: Dolina Tyśmienicy PLB060004 – Obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO). Mapa na tle gminy

Obszar został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 Nr 25, poz. 133 z późn. zm.). Powierzchnia obszaru wynosi 7 363,7 z czego 5 88,81 ha (8 %) znajduje się w gminie Wołyń.

Posiada on obowiązujący plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 (Dz. Urz. Woj. Maz. Z 2014 r. poz. 4685).

Obszar obejmuje dolny odcinek doliny Tyśmienicy, od stawu Siemień do ujścia rzeki do Wieprza. Dolina jest zmeliorowana, zajmują ją wilgotne łąki z fragmentami turzycowisk, miejscami występują zarośla wierzbowe i olszyny. Znajduje się tu kilka niewielkich kompleksów stawów, liczne torfianki i starorzecza oraz kompleks stawów w Siemieniu (790 ha), który składa się z 2 dużych i 12 małych stawów. W tym kompleksie 20% powierzchni dużych stawów i 40-50% powierzchni wielu stawów małych zajęte jest przez szuwały trzcinowe i pałkowe. Otoczenie obszaru stanowią tereny rolnicze. Obszar obejmuje również krasowe zapadlisko wypełnione torfem, zajęte przez torfowisko przejściowe porośnięte łożą z osiką i brzozą oraz otaczający je Las Wólczyński i skrawki pól uprawnych, a także doły potorfowe, zajęte obecnie przez kilkadziesiąt torfianek.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 64. Występuje co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bączek (PCK), bąk (PCK), bielik (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, mewa czarnogłowa, mewa mała (PCK), podróżniczek (PCK), puchacz (PCK),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, sowa błotna (PCK), zielonka (PCK), cyranka, gęgawa, krakwa, krwawodziób, kulik wielki (PCK), perkoz rdzawoszyi, pustułka, rybitwa białoskrzydła (PCK), rycyk; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występuje bocian biały, dubelt (PCK), derkacz i rybitwa białowąsa (PCK). W okresie wędrówek stosunkowo duże koncentracje osiąga bielik (C7); stawy w Siemieniu są pierzowiskiem dla ok. 250-550 osobników łabędzia niemeo. Ważna ostoja wydry *Lutra lutra* i kilku zagrożonych gatunków ryb.

Gatunki			Populacja na obszarze						Ocena obszaru				
Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D				
				min	maks				Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie	
A229	<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	r	10	15	i		M	D				
A054	<i>Anas acuta</i>	Rożeniec	c	6500	7000	i		M	C	C		C	C
A056	<i>Anas clypeata</i>	Płaskonos	r	7	7	i		M	D				
A050	<i>Anas penelope</i>	Świstun	r	1	1	i		M	C	C		C	C
A050	<i>Anas penelope</i>	Świstun	c	8000	10000	I		M	C	C		C	C
A055	<i>Anas querquedula</i>	Cyranka	r	44	44	i		M	C	B		C	C
A051	<i>Anas strepera</i>	Krakwa	r	30	45	i		M	C	C		C	C
A043	<i>Anser anser</i>	Gęgawa	r	20	30	i		M	C	C		C	C
A222	<i>Asio flameus</i>	Uszatka błotna	r	1	2	i		M	C	C		B	C
A060	<i>Aythya nyroca</i>	Podgorzałka	r	3	6	i		M	B	C		C	C
A021	<i>Botaurus stellaris</i>	Bąk	r	15	20	i		M	D				
A215	<i>Bubo bubo</i>	Puchacz	p	2	3	i		M	C	B		C	C
A067	<i>Bucephala clangula</i>	Gągoł	r		1	i		M	D				
A196	<i>Chlidonias hybridus</i>	białowąsa	r		30	i		M	D				
A198	<i>leucopterus</i>	białoskrzydła	r		25	i		M	C	C		C	C
A197	<i>Chlidonias niger</i>	Rybitwa czarna	r	60	100	i		M	C	B		C	B
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały	r	45	50	i		M	D				
A030	<i>Ciconia nigra</i>	Bocian czarny	r	10	10	i		M	C	C		C	C
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	stawowy	r	37	45	i		M	C	B		C	C
A084	<i>Circus pygargus</i>	Błotniak łąkowy	r	2	4	i		M	B	B		C	B
A122	<i>Crex crex</i>	Derkacz	r	200	300	i		M	C	C		C	C
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan	r			i		M	D				
A154	<i>Gallinago media</i>	Dubelt	r		1	i		M	D				
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	w	25	25	i		M	D				
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Bielik	c	50	50	i		M	D				
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek	r	10	15	i		M	B	B		C	B
A338	<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	r			i		M	D				
A184	<i>Larus argentatus</i>	Mewa srebrzysta	r	3	3	i		M	D				
A176	<i>Larus melanocephalus</i>	czarnogłowa	r		1	i		M	D				
A177	<i>Larus minutus</i>	Mewa mała	r		10	i		M	B	B		C	B
A156	<i>Limosa limosa</i>	Rycyk	r	50	668	i		M	B	B		C	B
A272	<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek	r	5	10	i		M	C	B		C	C
A160	<i>Numenius arquata</i>	Kulik wielki	r	17	20	i		M	B	B		C	B
A323	<i>Panarus biamicus</i>	Wąsatka	r	20	50	i		M	C	C		C	C
A151	<i>Philomachus pugnax</i>	Batalion	r	1	1	i		M	D				
A006	<i>Podiceps grisegena</i>	rdzawoszyi	r	40	40	i		M	C	C		C	C
A120	<i>Porzana parva</i>	Zielonka	r	30	50	i		M	B	C		C	B
A119	<i>Porzana porzana</i>	Kropiatka	r	11	20	i		M	D				
A193	<i>Sterna hirundo</i>	Rybitwa rzeczna	r	20	150	i		M	C	C		C	C
A162	<i>Tringa totanus</i>	Krwawodziób	r	35	40	i		M	C	C		C	C

Tabela Nr 16 Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Objaśnienia do tabeli:

- Typ: p – osiadłe, r – wydające potomstwo, c – przelotne, w – zimujące
- Jednostka: i – osobniki pojedyncze, p – pary, cmales – nawołujące samce, bfemales – samice
- Kategorie liczebności (kategoria): C – powszechne, R- rzadkie, V – bardzo rzadkie, p – obecne
- Jakość danych: G – wysoka, M – przeciętna, P – miska, DD – brak danych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presja (kod)	Zagrożenia i presja (nazwa)	Pochodzenie
L	E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	i
L	C01.03.01	ręczne wycinanie torfu	i
M	X	brak zagrożeń i nacisków	b
L	E01.02	nieciągła miejska zabudowa	i
L	J01	pożary i gaszenie pożarów	i
L	G01	sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	i
L	F02.03	wędkarstwo	i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Zagrożenia i presja (kod)	Zagrożenia i presja (nazwa)	Pochodzenie
M	F01	akwakultura morska i słodkowodna	i
L	F02.03	wędkarstwo	i
L	E01.02	nieciągła miejska zabudowa	i
M	A03	rolnictwo – koszenie / ścinanie trawy	i
M	A01	rolnictwo – uprawa	i
M	A04	rolnictwo – wypas	i
L	G01	sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	i
M	X	brak zagrożeń i nacisków	b

Tabela Nr 17 Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Objaśnienia do tabeli:

- Poziom: H – wysoki, M – średni, L – niski
- Pochodzenie: i – wewnętrzne, o – zewnętrzne, b – jednoczesne

2) Pomniki przyrody:

a) Drzewa:

- Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (typ pomnika: jednoobiektowy) zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Suchowola, oddz. 79g, uroczysko "Suchowola", ustanowiony Rozporządzeniem Nr 22 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. z sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Białkopodlaskiego Nr 1, poz. 3 z 1995 r., zmieniony w Dziennik Urzędowy Województwa Białkopodlaskiego Nr 18, poz. 77 z 1996 r.),
- Sosna amerykańska (Wejmutka) - *Pinus strobus* (typ pomnika: jednoobiektowy), zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Planta, Oddział 216g, leśnictwo „Planta”, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 22 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. z sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Białkopodlaskiego Nr 1, poz. 3 z 1995 r., zmieniony w Dziennik Urzędowy Województwa Białkopodlaskiego Nr 18, poz. 77 z 1996 r.),
- Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* (typ pomnika: jednoobiektowy), zlokalizowany na terenie cmentarza unickiego, ustanowiony Uchwałą Nr XI/46/2007 Rady Gminy Wohyń z dnia 25 października 2007 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Nr 23, poz.. 801 z dnia 26.02.2008 r.),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

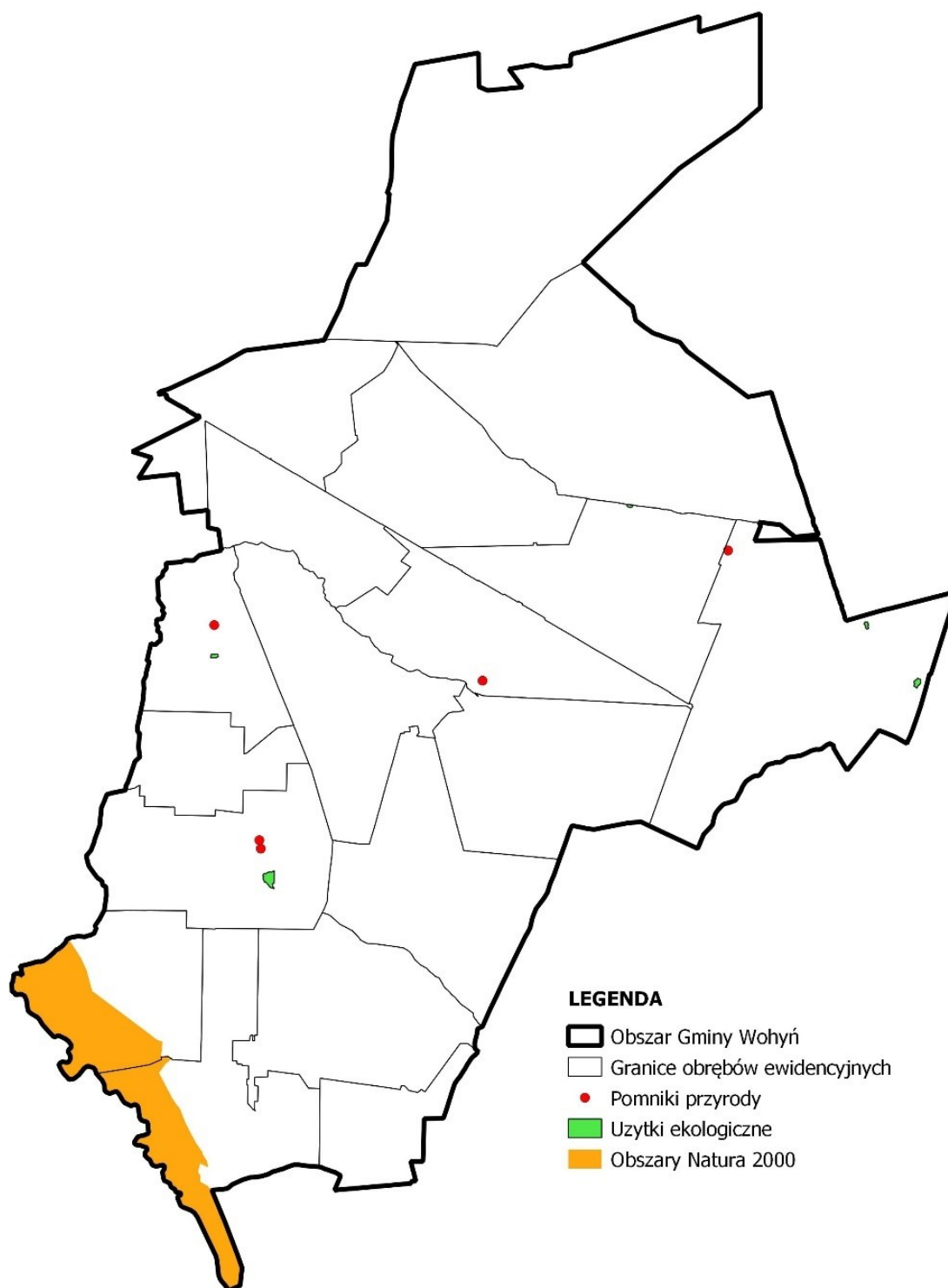
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

- b) głązy narzutowe:
- granit szary, gruboziarnisty ze zlepieńcami o obwodzie 710 cm, wys. 50cm i długości 265 cm, porośnięty mszakami z dwoma rytami w kształcie podków (typ pomnika: jednoobiektowy), zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Suchowola, oddz. 75, uroczysko "Suchowola", ustanowiony Zarządzeniem Nr 20 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 20 grudnia 1986 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Białkopodlaskiego z 1987 r. Nr 1, poz. 1),
 - granit czerwony, gruboziarnisty o obwodzie 580cm, wysokości nad ziemią 40 cm, długości 293 cm, porośnięty mszakami z rytym w kształcie krzyża (typ pomnika: jednoobiektowy), zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Suchowola, oddz. 255b, uroczysko "Barania Szyja", ustanowiony Rozporządzeniem Nr 27 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 28 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Białkopodlaskiego Nr 10, poz. 46 z 1996 r.).
- 3) Użytki ekologiczne:
- obszar śródleśnych bagien o powierzchni 4,34 ha zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Suchowola - oddział 451o, 457b,
 - obszar śródleśnych bagien o powierzchni 0,90 ha zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Suchowola - oddział 258h,
 - obszar śródleśnych bagien o powierzchni 0,45 ha zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Planta - oddział 246c,
 - obszar śródleśnych bagien o powierzchni 0,68 ha zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Planta - oddział 210d,
 - obszar śródleśnych bagien o powierzchni 1,40 ha zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Radzyń, leśnictwo Planta - oddział 207h.

Wszystkie wyżej wymienione użytki ekologiczne zostały ustanowione Rozporządzeniem Nr 163 Wojewody Lubelskiego z 19.07.2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z 01.08.2002 r. Nr 80, poz.1720), zmienionym Rozporządzeniem Nr 42 Wojewody Lubelskiego z 04.08.2003 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 11.08.2003 r. Nr 120, poz.2820).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Obszary objęte ochroną prawną ukazano na poniższej mapie:

Mapa Nr 7 Mapa obszarów objętych ochroną na terenie gminy Wołyń

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

2.8.7. Lasy ochronne

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. poz. 337) oraz na podstawie art. 15 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1356) za ochronne uznaje się lasy, które:

- a) chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,
- b) chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów,
- c) ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,
- d) są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- e) stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej,
- f) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa,
- g) są położone:
 - w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
 - w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 151),
 - w strefie górnej granicy lasów.

Lasy ochronne w gminie obejmują łączną powierzchnię 307,26 ha, a zostały wyznaczone dla:

- celów obronności - 290,40 ha
- celu ochrony zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulowania stosunków hydrologicznych w zlewniach oraz na obszarach wododziałów - 16,86 ha.

Wszystkie tereny lasów ochronnych są we władaniu Lasów Państwowych. Znajdują się one w obrębach ewidencyjnych: Planta, Zbulitów Mały (lasy ochrony zasobów wodnych) oraz w obrębie Planta (do celów obronności).

2.8.8. Użytki rolne klas I-III

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2409) jako najcenniejsze zdefiniowane zostały użytki rolne klas I-III. Przeznaczenia takich gruntów na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Zgoda taka nie jest wymagana, jeśli takie grunty spełniają łącznie następujące warunki:

- co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy,
- położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. 2023 poz. 344 z późn zm.),
- położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 645 z późn. zm.),
- ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

Biorąc pod uwagę cały obszar gminy Wołyń należy zauważyć, że na jej terenie nie występują użytki rolne klasy I.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Bonitacja gruntów ornych, przedstawiona w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń” z 2010 roku pozwala na sformułowanie wniosku o słabej pokrywie glebowej. Gleby najlepsze w omawianym obszarze – II klasa bonitacyjna – występują śladowo (łącznie ok. 20ha) i skupiają się w rejonie Suchowoli. III klasa bonitacyjna to gleby głównie w centralnej części gminy na pyłach piaszczystych, w rejonie obrębów: Wohyń, Wohyń Kolonia, Zapoprzeczne, Ossowa, Branica Suchowolska Parcela i Bezwola Stara Wieś.

W gminie znajduje się niespełna 1019 ha powierzchni gleb klasy III a i ok. 2 266 ha klasy III b. Są to najlepsze jakościowo grunty orne w skali gminy, chronione ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Obszarowo w gminie dominują gleby IV a – blisko 3386 ha, IV b – ok. 1849 ha. Gleby najłabsze V i VI klasy bonitacyjnej zajmują odpowiednio 1371,55 ha i 174,99 ha.

Wśród użytków zielonych przeważają gleby III, IV i V klasy bonitacyjnej. Ich stosunkowo niskie klasy bonitacyjne są rezultatem stosunków wilgotnościowo – powietrznych.

III. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU STUDIUM

Projekt Studium obejmuje teren całej gminy Wohyń, a na celu ma uporządkowanie terenów objętych konkretnymi funkcjami oraz dostosowanie jego zapisów do obecnego stanu prawnego.

Studium stworzy możliwość rozwoju gminy i zapewnia warunki lepszego bytowania ludzi. Ustalenia studium zawierają przy tym zapisy zmierzające do minimalizacji skutków wpływu projektowanej zabudowy na środowisko.

W stosunku do obecnie obowiązującego zagospodarowania obszaru gminy nie zostały wprowadzone znaczne zmiany w zainwestowaniu terenów – określono głównie tereny związane z dotychczasowym sposobem wykorzystywania, uszczegółowiono sposób wykorzystania terenów nadając im możliwość realizacji konkretnych działań.

Nową funkcją terenów wprowadzoną w omawianym Studium są tereny przeznaczone pod budowę farm fotowoltaicznych (PEF). Tego rodzaju zainwestowanie nie wpływa znacząco na otoczenie, stanowi bezemisyjne odnawialne źródło energii elektrycznej.

Projekt Studium wyznacza ponadto dodatkowe obszary wydobycia surowców naturalnych, jednak ich powierzchnia jest stosunkowo niewielka lub obejmuje niewielkie powiększenie już istniejących obszarów wydobycia.

Z punktu widzenia ekonomicznego i społecznego, eksploracja złóż znajdujących się w granicach projektu Studium jest korzystna ze względu na możliwość tworzenia nowych miejsc pracy i kierunek rekultywacji tych terenów, a także bliską lokalizację dostępnych kruszyw.

W przypadku braku realizacji zapisów projektu Studium, zmiany zachodzące w obrębie analizowanego terenu będą prawdopodobnie niewielkie. Tereny obecnie użytkowane głównie rolniczo nie zmienią dotychczasowego krajobrazu. Jednak brak realizacji zmiany skutkowałby brakiem możliwości realizacji planów inwestycyjnych lokalnej społeczności, zarówno w zakresie realizacji zabudowy związanej z mieszkalnictwem, jak i z działalnością gospodarczą czy rolniczą.

Podkreślić należy, że dotychczasowe zagospodarowanie terenu gminy, w tym eksploatacja torfu wpłynęło na przekształcenie walorów i zasobów przyrodniczych w sposób umiarkowany i nie wyrządziło znaczących szkód. Dla ochrony najcenniejszych obszarów przyrodniczych projekt Studium wyklucza prowadzenie eksploatacji torów w obrębie gminy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Na terenach objętych SUIKZP wskazano obszary wyłączone spod możliwości zabudowy, do których należą:

- wody płynące,
- obszary użytków ekologicznych,
- pomniki przyrody,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- tereny występowania złóż surowców mineralnych z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi zakładu górniczego,
- korytarze techniczne linii wysokiego i średniego napięcia z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi tych linii,
- strefa bezpieczeństwa rurociągu przesyłowego dalekosiężnego z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi rurociągu,
- strefa ochronna terenu zamkniętego w reSORCIE obrony narodowej.

W przypadku braku realizacji zapisów projektu Studium stan środowiska w gminie w znacznej mierze będzie wynikał z realizacji zapisów aktualnie obowiązującego Studium i planu oraz wydawanych decyzji administracyjnych.

Brak realizacji zmiany studium spowoduje, że tereny przewidziane pod budownictwo związane z mieszkalnictwem, działalność gospodarczą i rolniczą, a także OZE (fotowoltaikę) będą użytkowane jak dotychczas jako grunty rolne. Degradacja środowiska naturalnego spowodowanego przez rolnictwo może mieć negatywny wpływ na jakość gleby – pogorszenie właściwości fizycznych na skutek uprawy mechanicznej, spadek zawartości próchnicy, ryzyko zakwaszenia i zasolenia, ryzyko skażenia środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi.

Ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych azotem i fosforem. Monokultura upraw rolniczych nie sprzyja bioróżnorodności.

IV. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problematyka ochrony środowiska uwarunkowana jest przez stan aktualny środowiska na obszarze opracowania, który z kolei kształtowany jest przez oddziaływania wewnętrzne i zewnętrzne.

Na ogólny stan środowiska składają się głównie: stan zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych, stopień zanieczyszczenia gleb. Stan środowiska w rejonie gminy ocenia się jako przeciętny.

Atutami gminy są : dogodne połączenia komunikacyjne i stosunkowo dobra jakość gleb.

Analizowany obszar zaliczyć należy do pośrednio obciążonego emisjami zanieczyszczeń, mimo że w rejonie opracowania nie występują zakłady przemysłowe zakwalifikowane do szczególnie szkodliwych dla środowiska, to jednak źródła emisji stanowią istniejący system komunikacji oraz tereny eksploatacji złóż.

Projekt Studium nie przewiduje wyznaczania przebiegu nowych tras komunikacyjnych, natomiast przewiduje nowy rejon eksploatacji kruszyw oraz nieznaczne powiększenie istniejących obszarów.

Na terenie gminy Wołyń nigdy nie była prowadzona wielkopowierzchniowa i zorganizowana działalność górnicza. W przeszłości, miejscowo, na małych powierzchniach przez okolicznych mieszkańców w celach opałowych wydobywany był torf. Pozostałością po tej działalności

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

człowieka są małe zbiorniki wodne tzw. torfianki. Skala tego zjawiska była na tyle mała, że nie przyczyniła się do powstania znaczących zmian w środowisku doliny Tyśmienicy. Torfianki które na przestrzeni lat podlegały sukcesji biocenotycznej, obecnie są urozmaiceniem środowiskowym w dolinie Tyśmienicy i stanowią siedlisko występowania cennych gatunków zwierząt np. strzebli błotnej. Projekt Studium nie przewiduje na terenie gminy eksploatacji torfów.

Działalność wydobywcza na terenie objętym projektem Studium spowoduje przekształcenie części kompleksów rolnych w wyrobiska poeksploatacyjne, które zostaną zrehabilitowane w kierunku zbiorników wodnych lub w kierunku leśnym. Przyczyni się to do pozytywnych zmian krajobrazowych rejonów wydobywania dzięki zmniejszeniu monotoności rejonów rolniczych. Rekultywacja terenów wydobywania po zakończeniu eksploatacji będzie więc prowadzona w sposób ułatwiający zasiedlanie ich przez florę i faunę oraz sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej, podnosząc tym samym walory przyrodnicze gminy.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- wydobywanie kopalin metodą odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha zaliczane jest do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- jeśli powierzchnia obszaru górniczego jest mniejsza to w przypadku wydobywania powierzchniowego torfu oraz bez względu na powierzchnię obszaru górniczego przedsięwzięcie zaliczane jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Do tej grupy przedsięwzięć zaliczane są również złoża zlokalizowane na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na obszarach objętych formami ochrony przyrody.

W związku z powyższym zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko potencjalnie wydobywanie kruszyw o powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha będzie obligatoryjnie związane z koniecznością uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

Jednym z większych problemów na obszarach gmin wiejskich (w tym gminy Wołyń) często jest zagrożenie związane z odprowadzaniem ścieków (brak wystarczającej sieci kanalizacyjnej na obszarach zurbanizowanych i intensywnie użytkowanych rekreacyjnie) oraz zagrożenie związane ze zwiększaniem ilości źródeł emisji do powietrza (pochodzących z procesów grzewczych).

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Przy formułowaniu ustaleń analizowanego projektu Studium miały zastosowanie cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Cele szczebla międzynarodowego.

Opracowując prognozę dla ustaleń projektu Studium badano spójność jego zapisów z zapisami następujących umów międzynarodowych przyjętych przez stronę polską:

- Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. 2003 Nr 78, poz. 706),
- Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzonej w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 Nr 2, poz. 17),
- Konwencji o ochronie różnorodności biologicznej, sporządzonej w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 Nr 184, poz. 1532),
- Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzonej w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24),
- Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 Nr 53, poz. 238),
- Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonego w Kioto dnia 11 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2005 Nr 203, poz. 1684),
- Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, sporządzonej w Genewie dnia 13 listopada 1979 r. (Dz. U. z 1985 Nr 60, poz. 311 z późn. zm.),
- Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 Nr 96, poz. 1110),
- Konwencji Wiedeńskiej o ochronie warstwy ozonowej, sporządzonej w Wiedniu dnia 22 marca 1985 r. (Dz. U. z 1992 Nr 98, poz. 488),
- Protokołu Montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w Montrealu dnia 16 września 1987 r. (Dz. U. z 1992 Nr 98, poz. 490 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Procedura ta uwzględnia cele Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r., bowiem zgodnie z jej zapisami, przy uwzględnieniu, że każdy ma prawo do życia w środowisku zapewniającym mu dobrą jakość życia, konwencja gwarantuje uprawnienia obywateli do dostępu informacji o środowisku i wymiaru sprawiedliwości, a także do uczestnictwa w decydowaniu w sprawach dotyczących środowiska.

Cele wyżej wymienionych dokumentów zostały również uwzględnione w następujących ustaleniach projektu Studium:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- a) wyznaczono tereny wyłączone z zabudowy: m.in. wody płynące, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tereny występowania złóż surowców mineralnych,
- b) wprowadzono zapisy dotyczące rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych, ze wskazaniem rekultywacji w kierunku rolnym ze zbiornikami wodnymi lub w kierunku leśnym.

Wskazując konieczność dostosowania zapisów projektu Studium do Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe należy zwrócić uwagę, że teren nim objęty położony jest poza obszarami „Ramsar”.

Ponadto, na obszarze objętym projektem Studium nie przewiduje się:

- a) lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej,
- b) hodowli dla chowu trzody chlewnej i ferm drobiu o wielkości powyżej 250 DJP.

Cele szczebla wspólnotowego.

Regulacje prawne na gruncie szczebla wspólnotowego, związane z celami ochrony środowiska zostały zawarte w niżej wymienionych przepisach:

- Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992 r., str. 7-50, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 02 str.102 - 145, z późn. zm.),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. WE L 20 z 26.01.2010 r., str. 7-25, z późn. zm.),
- Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji ratyfikowanej przez Polskę 27 września 2004 r.,
- Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. L 327 z 22.12.2000, str. 1-73, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 005 P. str. 275 – 346),
- Dyrektywie Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 002 str. 26-38, z późn. zm.),
- Dyrektywie Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. U. L 182 z 16.7.1999, str. 1-19),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002 r., str. 12-25, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 007, str. 101-115, z późn. zm.),
- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. WE L 152 z 11.06.2008 r., str. 1-44, z późn. zm.),
- Dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30—37, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 006 P. str. 157 - 164, z późn. zm.).

Cele ochrony środowiska ustanowione na gruncie zasad wyżej wskazanych zapisów o randze wspólnotowej powinny zostać uwzględnione w następujących ustaleniach Studium:

- a) wyznaczono obszary wyłączone spod zabudowy, które dotyczą m.in. wód płynących i obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (w przeważającej części pokrywają się z obszarem Natura 2000), obszary użytków ekologicznych, pomników przyrody,
- b) ustalono konieczność rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych polegającą na przywróceniu wartości użytkowych i funkcji środowiskotwórczych terenu,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- c) wyznaczono pas ochronny cieków (o szerokości 50m dla rzeki Tyśmienica i 15m dla pozostałych cieków),
- d) wprowadzono obowiązek ochrony systemów melioracyjnych z dopuszczeniem budowy urządzeń melioracyjnych oraz z nakazem ich utrzymania i prawidłowego funkcjonowania,
- e) wprowadzono obowiązek ochrony dolin rzecznych poprzez zakaz ich zabudowy,
- f) wprowadzono obowiązek ochrony wszystkich mokradeł, w tym zwłaszcza torfowisk, ze względu na ich wyjątkowe znaczenie w stabilizowaniu równowagi hydrogeologicznej,
- g) wprowadzono zakaz gromadzenia odpadów, które ze względu na pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny i inne właściwości mogą stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska,
- h) wprowadzono nakaz stosowania zasad gospodarki odpadami określonych w przepisach odrębnych,
- i) na obszarach zagrożenia powodzią lub podtopieniami wprowadzono zakaz lokalizowania urządzeń infrastruktury technicznej służących gromadzeniu ścieków, odpadów i innych substancji mogących zanieczyścić wodę w przypadku zalania,
- j) wprowadzono nakaz gromadzenia ścieków socjalno-bytowych w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, z zastrzeżeniem ich wywożenia ich do oczyszczalni ścieków.

Wskazując konieczność dostosowania zapisów projektu Studium do Dyrektywy siedliskowej należy zwrócić uwagę, że teren nim objęty położony jest poza obszarami ochrony siedlisk.

Ponadto, na obszarze objętym projektem Studium nie przewiduje się:

- lokalizacji instalacji zastępczych ani innych obiektów związanych z gospodarką odpadami,
- lokalizacji instalacji mogących powodować znaczne emisje hałasu lub emisje substancji do powietrza mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub środowiska,
- lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej,
- hodowli dla chowu trzody chlewnej i ferm drobiu o wielkości powyżej 250 DJP.

Należy również zwrócić uwagę, że Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie. Cel ten jest realizowany poprzez zapewnienie wykonywania oceny wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany dokumentów planistycznych sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mówi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W wyniku tej procedury projekt Studium ulega ocenie wpływu realizacji jego ustaleń na środowisko. Tym samym uwzględnione są cele tej dyrektywy.

Cele szczebla krajowego.

Wyżej wskazane cele określone na gruncie międzynarodowym i wspólnotowym zostały zaimplementowane na szczebel przepisów prawa krajowego.

Główną grupę przepisów stanowią obowiązujące na czas opracowywania dokumentu ustawy, spośród których najważniejsze są:

- 1) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1478),
- 2) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. 2022 poz. 699 z późn.zm.),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. 2023 poz. 633),
- 4) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1336),
- 6) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn.zm.),
- 7) ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2409),
- 8) ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1356).

Obok powyższych przepisów, cele ochrony środowiska określa dokument strategiczny Polityka ekologiczna państwa 2030. Celem głównym PEP 2030 jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców (SOR), zaś cele szczegółowe zostały sformułowane następująco:

- Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych.

W dokumencie wyznaczone są również cele horyzontalne:

- Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw),
- Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Oprócz wyżej wymienionej polityki cele środowiskowe określają inne dokumenty strategiczne:

- Strategia rozwoju kraju 2020,
- Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030, Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Biorąc pod uwagę przeznaczenie terenów objętych projektem Studium, istniejący stan środowiska oraz ustalenia Studium, można stwierdzić, że ogólnie projekt Studium, nakazujący ochronę elementów środowiska przyrodniczego w tym Obszaru Natura 2000 oraz zasobów wodnych, wpływa na ograniczenie zagrożeń dla osiągnięcia celów środowiskowych dla nich wyznaczonych.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania. Ustalenia Studium są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podstawowym celem dokumentu jest stworzenie podstaw formalno- prawnych i merytorycznych do realizacji przyszłych inwestycji na terenie gminy realizowanych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Przeprowadzenie prognozy oddziaływania projektu Studium na środowisko jest obligatoryjne i zawsze powinno zostać zrealizowane przy założeniu, że wyznaczone w Studium tereny zostaną wykorzystane w sposób w nim określony.

Projekt Studium swoim zasięgiem obejmuje całość gminy Wohyń, przy czym generalnie stanowi kontynuację dotychczasowych założeń polityki przestrzennej gminy wyrażonych w ustaleniach obowiązującego dotychczas Studium. Konieczność aktualizacji jego ustaleń wiąże się

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

z uchwalonymi zmianami tego dokumentu, z koniecznością aktualizacji uwarunkowań przestrzennych, zmian z zakresu ochrony zabytków i środowiska przyrodniczego, zmian przepisów prawa a także konieczności ujęcia nowych programów, planów i strategii.

W celu realizacji powyższych działań, w projekcie Studium wprowadzono podział funkcjonalny w zależności od charakteru istniejącej i wnioskowanej zabudowy. Utrzymano jednak generalną prawidłowość kierunków rozwoju gminy. Utrzymane zastały również najważniejsze zasady ochrony środowiska i zabytków, rozwoju sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Stworzono przy tym elastyczne ramy do kształtowania nowych planów miejscowych.

Niniejszy projekt Studium określa:

- 1) obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego:
 - uwzględni obiekty i obszary objęte formami ochrony przyrody,
 - definiuje system przyrodniczy gminy,
 - wskazuje obiekty i obszary postulowane do objęcia ochroną,
- 2) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:
 - uwzględni obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków,
 - wskazuje obiekty zabytkowe do objęcia ochroną, ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków,
 - wyznacza strefy ochrony konserwatorskiej,
- 3) kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej:
 - zabezpieczenie gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę, energię oraz odprowadzenie ścieków i gospodarowanie odpadami,
 - wskazuje obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (instalacje fotowoltaiczne),
- 4) wskazuje inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i znaczeniu lokalnym,
- 5) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- 6) wskazuje obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,
- 7) wskazuje obszary stanowiące tereny zamknięte.

Projekt Studium w części dotyczącej kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zawiera szereg zapisów, których realizacja pozytywnie wpłynie na środowisko przyrodnicze terenów opracowania. Najważniejsze z nich zostały zebrane w rozdziale określającym kierunki i zasady ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu i bioróżnorodności. Dotyczą one przede wszystkim:

- likwidacji zanieczyszczeń, uciążliwości i zakłóceń w środowisku,
- ustaleń dotyczących ochrony wód, w tym skanalizowania znacznej części terenów zainwestowanych i przewidzianych pod zainwestowanie,
- objęcia ochroną przed istotnym przekształceniem terenów cennych ze względu na walory środowiska naturalnego,
- zachowania drożności powiązań ekologicznych,
- prowadzeni polityki zalesień,
- objęcia ochroną istniejących i wprowadzanie nowych form ochrony przyrody,
- ustaleń dotyczących ochrony gruntów przed degradacją,
- ustaleń dotyczących ochrony powietrza, w tym wpierania inwestycji w odnawialne źródła energii,
- ustaleń dotyczących ochrony zasobów kulturowych poprzez ustanowione formy ochrony oraz strefy ochrony konserwatorskiej.

Z uwagi na powyższe przeprowadzono prognozę oddziaływań w wyniku realizacji poszczególnych funkcji terenów określonych w projekcie Studium.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Kryteriami wykorzystanymi do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko były:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania),
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Realizacja zapisów i ustaleń projektu Studium może wiązać się z wystąpieniem oddziaływań na następujące komponenty środowiska: powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, klimat akustyczny, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, obszary i obiekty chronione, korytarze ekologiczne, krajobraz, zasoby naturalne, ludzi, dobra materialne i zabytki.

Poszczególne ustalenia projektu Studium będą odznaczać się różnymi oddziaływaniami na środowisko. Te same ustalenia mogą oddziaływać w inny sposób na różne komponenty środowiska.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektu dokumentu można scharakteryzować ze względu na:

1) powiązanie z realizacją ustaleń projektu:

- a) oddziaływania bezpośrednie – wynikają z istnienia przedsięwzięcia zrealizowanego w wyniku ustaleń projektu Studium np. zajęcie terenu pod przedsięwzięcie,
- b) oddziaływania pośrednie – nie są powiązane jednoznacznie z ustaleniami projektu Studium, mogą wystąpić z opóźnieniem lub w oddaleniu od źródła,
- c) oddziaływania skumulowane – wynikają z połączenia szeregu oddziaływań pochodzących z różnych przedsięwzięć,
- d) oddziaływania wtórne – trudne do określenia oddziaływania, które mogą wystąpić po znacznym upływie czasu lub po zarzuceniu użytkowania,

2) czas trwania:

- oddziaływania krótkoterminowe – przede wszystkim związane z realizacją przedsięwzięcia,
- oddziaływania średnioterminowe – związane z zarówno z realizacją przedsięwzięć jak i z eksploatacją,
- oddziaływania długoterminowe – przede wszystkim związane z eksploatacją przedsięwzięcia na ogół wieloletnią,

3) trwałości:

- oddziaływania stałe – występują cały czas, najczęściej związane z emisją stale pracującej instalacji,
- oddziaływania chwilowe – trwają krótki okres czasu mogą być niespodziewane np. chwilowa głośniejsza praca maszyn w wyniku awarii, nagłe zapotrzebowanie na większą ilość wody w wyniku pożaru lub przewidywalne,

4) konsekwencje dla elementu środowiska:

- oddziaływania pozytywne – powodują poprawę stanu elementu środowiska,
- oddziaływania obojętne – nie mają wpływu na element środowiska,
- oddziaływania negatywne – powodują pogorszenie stanu elementu ochrony środowiska.

6.1. Oddziaływania na powierzchnię ziemi.

W związku z realizacją nowych funkcji terenu będzie następować przekształcenie struktury powierzchni ziemi – w szczególności gdy mowa o funkcji związanej z lokalizowaniem nowych obiektów budowlanych.

Zmiana sposobu zagospodarowania terenów otwartych w zabudowane przyczyni się do znacznego przekształcenia powierzchni ziemi. Realizacja inwestycji kubaturowych, polegająca na utwardzeniu powierzchni i ingerencji w grunt poprzez wykopy i wyrównanie spowoduje nieodwracalne zmiany. Będą to jednak zmiany lokalne, a także z uwagi na niewielką ilość zmian w zagospodarowaniu terenów w stosunku do istniejących dokumentów planistycznych – o niewielkim nasileniu.

W stosunku do obecnie obowiązującego Studium utrzymano warunek, iż lokalizowanie nowych siedlisk możliwe jest tylko w przypadkach ekonomicznie uzasadnionych.

Znaczna część terenów wskazanych pod realizację funkcji związanej z zabudową obejmuje tereny, na których zabudowa została zrealizowana – jako akceptacja istniejącego zagospodarowania, gdzie dopuszczono możliwość jej rozbudowy.

Projekt Studium wskazuje również jednoznacznie, iż realizacja funkcji związanej z mieszkalnictwem w obszarach zainwestowanych powinna być prowadzona w formie nowoprojektowanych obszarów zabudowy jednorodzinnej w pierwszej kolejności jako kontynuacja istniejącej już zabudowy. Poszerzenie tego rodzaju funkcji o tereny wykorzystywane rolniczo możliwe jest w dalszej kolejności na terenach bezpośrednio przylegających do obecnych terenów zwartej zabudowy.

Obszary produkcji energii ze źródeł odnawialnych (fotowoltaicznych) oznaczone na rysunku Studium symbolem PEF stanowią obecnie uprawy polowe. Realizacja tego rodzaju funkcji wiązać się będzie z czasowym (długotrwałym) wyłączeniem gruntów rolnych z użytkowania rolniczego, w związku z czym z przekształceniem powierzchni ziemi, choć w mniejszym zakresie i z mniejszym skutkiem. Mamy tu do czynienia z ingerencją punktową (np. w celu zakotwiczenia samych konstrukcji nośnych) oraz liniową (np. wytyczenie dróg wewnętrznych). W przypadku zespołów ogniw fotowoltaicznych wolnostojących brak jest więc istotnych przekształceń litosfery poza zajętością terenu i zmianą użytkowania - panele fotowoltaiczne są montowane na lekkich konstrukcjach stalowych, nie wymagających fundamentowania. Natomiast w przypadku realizacji nowych odcinków infrastruktury technicznej, mogą wystąpić przekształcenia, których rozmiar i charakter będzie zależny od przebiegu, parametrów realizowanych obiektów (średnicy i długości) oraz przyjętych metod ich budowy. Nie będzie to przekształcenie terenu rolniczego na całym obszarze dlatego też, przywrócenie pierwotnej funkcji obszaru będzie wiązać się z niewielkim nakładem sił i środków. Tego rodzaju inwestycje są jak najbardziej korzystne z nie tylko z ekonomicznego punktu widzenia. Odnawialne źródła energii są to instalacje nie powodujące większych zmian w środowisku przyrodniczym i minimalnym oddziaływaniu na otoczenie, a mające znaczenia dla ograniczenia emisji powodowanych przez produkcję energii elektrycznej z zastosowaniem paliw konwencjonalnych.

Eksploatacja surowców (kruszyw) oznaczona na rysunku Studium symbolem G, prowadzona będzie metodą odkrywkową. Nowe obszary przewidziane o realizacji tej funkcji nie zostały wskazane na dużej powierzchni – stanowią głównie niewielkie powiększenie dotychczas funkcjonujących.

W fazie przygotowania terenu pod eksploatację z powierzchni terenu zostanie usunięta roślinność oraz zdjęta warstwa glebowa. W jej trakcie dojdzie do powstania wyrobisk i zwałowisk. Pierwotna rzeźba terenu ulegnie całkowitemu przeobrażeniu. W krajobrazie powstaną wyraźne antropogeniczne formy ukształtowania terenu. Ważną rolę po zakończeniu wydobywania, będzie miała rekultywacja wyrobisk, która w przypadku prawidłowego jej przeprowadzenia, sprzyjać będzie zwiększeniu bioróżnorodności obszaru.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Na zrehabilitowanych wyrobiskach wystąpią oddziaływania wtórne i będą zależą od dalszego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Do oddziaływań wtórnych można zaliczyć spontaniczne odtwarzanie się szaty roślinnej, powstawanie warstwy glebowej na powierzchni, odkładanie się osadów dennych w zbiornikach wodnych itp. Oddziaływania wtórne będą wynikały z procesów środowiskotwórczych.

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny. Powiększanie powierzchni terenów użytkowanych górniczo będzie prowadzić do kumulowania się wyżej opisanych oddziaływań.

Ponadto projekt Studium wskazuje obszary predystynowane do zalesienia – biorąc pod uwagę dotychczasową politykę planistyczną i realizację zalesień, wprowadzanie nowych terenów związanych ze zwiększeniem udziału lasów w powierzchni gminy należy uznać za korzystny kierunek zmian planistycznych.

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, długoterminowy, stały i pozytywny.

Przewidziane w projekcie Studium zasady gospodarowania gruntami o najwyższych klasach bonitacyjnych i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych tworzą kompleksowe warunki prawidłowego gospodarowania powierzchnią ziemi.

6.2. Oddziaływania na wody.

Na terenie Polski jako główne zagrożenia dla stanu jcw, wskazywane są presje antropogeniczne o charakterze punktowym, tj. głównie odprowadzanie ścieków komunalnych, bytowych, przemysłowych, a także presje o charakterze obszarowym, których główne źródła stanowią presje pochodzące z rolnictwa oraz zanieczyszczenia rozproszone, związane z niewłaściwym postępowaniem z odpadami, występowaniem obszarów nieskanalizowanych, z których w sposób niekontrolowany odprowadzane są ścieki bytowe.

W związku z powyższym, odprowadzanie ścieków oraz niewłaściwa gospodarka nawozowa stanowi istotną przyczynę złego stanu wód, co odzwierciedlają wyniki państwowego monitoringu środowiska przeprowadzanego zez Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych

Nowe funkcje terenu określone w Studium mogą powodować wystąpienie zagrożeń związanych z niewłaściwym postępowaniem ze ściekami. Ponadto, na stan JCWP i JCWPd może wpływać niewłaściwa gospodarka odpadami.

Zagrożenie dla środowiska wodnego może nastąpić także na etapie prac związanych z realizacją prac związanych z wydobywaniem kruszyw.

Powyższe zagrożenia wiążą się z możliwością wystąpienia awarii maszyn, wycieku paliw, olejów i innych płynów technicznych i skutkować ich przedostaniem do środowiska wodnego. Funkcjonowanie zakładów wydobywczych, jak również praca sprzętu budowlanego wiąże się z emisją do otoczenia różnego rodzaju związków. Poszczególne maszyny i urządzenia pracujące przy realizacji prac budowlanych i wydobywaniu są również potencjalnymi emitarami zanieczyszczeń (olej napędowy – paliwa, smary).

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: pośredni, krótko lub średnioterminowy, chwilowy i negatywny.

Na obszarze objętym projektem Studium występują ujęcia wód podziemnych wraz z wyznaczonymi dla nich strefami ochrony bezpośredniej. Stacje wodociągowe zlokalizowane są w m. Wohyń, Branica Suchowolska i Ossowa. Z informacji przekazanych przez zarządcę sieci wodociągowej wynika, że dla ww. ujęć wód nie zostały utworzone strefy ochrony pośredniej.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Niemniej jednak, dla ochrony jakości ujmowanych wód planowane zagospodarowanie terenu gminy powinno uwzględniać zagrożenia związane z poszczególnymi funkcjami terenu.

Charakter i skala planowanych do wprowadzenia funkcji pozwala na stwierdzenie, że w przypadku ich realizacji zagrożenia te nie będą miały znaczącego wpływu. Przy właściwym postępowaniu ze ściekami i odpadami nie przewiduje się wpływu na jakość wód na terenach objętych projektem Studium.

Szczególną uwagę należy poświęcić terenom zagrożonym wystąpieniem powodzi i podtopień. W projekcie Studium obszary te zostały bezwzględnie wyłączone z możliwości zabudowy i zainwestowania.

Przewidziane w projekcie Studium zasady zaopatrzenia w wodę, zasady odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, zasady odprowadzenia wód opadowych tworzą kompleksowe warunki prawidłowej gospodarki wodnej.

6.3. Oddziaływania na klimat i powietrze.

Oddziaływania wynikające z realizacji zapisów projektu Studium związane będą głównie z pracą urządzeń oraz z poruszaniem się pojazdów spalinowych. W przypadku realizacji nowej zabudowy możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie wykonywania prac budowlanych jak i późniejszego ich funkcjonowania (w zależności od charakteru zamierzonego przeznaczenia obiektów). Zarówno ilość planowanych nowych funkcji terenu jak i ich wielkość, a także rodzaj zagospodarowania, pozwala na stwierdzenie, że ich negatywny wpływ będzie lokalny i niewielki.

Należy również zaznaczyć, że farmy fotowoltaiczne stanowią źródło tzw. „czystej energii”, ich wykorzystanie, dzięki zastępowaniu konwencjonalnych źródeł energii, przyczynia się do spadku emisji do atmosfery CO₂, SO₂, NO_x i pyłów, co powoduje korzystne skutki środowiskowe w skalach od lokalnej (spadek zanieczyszczenia powietrza, lepsze warunki aerosanitarne życia ludzi) po globalną (ograniczenie klimatycznych i pochodnych skutków efektu cieplarnianego)

Przewiduje się zatem, że wprowadzone działania będą miały charakter negatywny krótkotrwały (lokalny) na etapie budowy, lecz w perspektywie długoterminowej w zależności od przyjętych rozwiązań technologicznych nie będzie miało miejsca znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat albo to negatywne oddziaływanie będzie niewielkie.

Oddziaływania wynikające z realizacji działalności określonej w zapisach projektu Studium dotyczących eksploatacji kopalni (na obszarach oznaczonych symbolem G) związane będą z pracą maszyn i urządzeń budowlanych oraz górniczych, a także z poruszaniem się pojazdów spalinowych. Emisja nieorganiczna może pochodzić z: nowo powstającego wyrobiska, dróg i placów technologicznych, placów składowania itp. Z obiektów tych emitowane będą głównie zanieczyszczenia pyłowe. Pewien udział w zanieczyszczeniu powietrza mogą mieć również pojazdy i pomocniczy sprzęt technologiczny z silnikami spalinowymi, wykorzystywane w eksploatacji złoża.

Zanieczyszczenia emitowane w sposób nieorganiczny będą miały charakter lokalny, przy czym ich zasięg musi zamykać się w granicy wyznaczonego w koncesji, terenu górniczego.

Powstająca emisja spalin będzie miała charakter zarówno punktowy jak i liniowy. Ilość wytwarzanych przez silniki spalin będzie zależna od natężenia procesów inwestycyjnych i górniczych. Oddziaływanie w zależności od rodzaju zagospodarowania obszaru zaniknie w momencie zakończenia budowy lub zakończenia eksploatacji odkrywki.

Eksploatacja kopalni będzie powodować oddziaływania na klimat, głównie w zakresie emisji gazów cieplarnianych.

Skutki prowadzenia działalności w ramach terenów eksploatacji powierzchniowej na zmiany klimatu będą odczuwalne w ich najbliższym otoczeniu. W obrębie wyrobiska

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

obserwować będziemy inwersję temperatury (uzależnioną od głębokości wykopu) – w dzień temperatura wewnątrz wyrobiska będzie nieznacznie wyższa niż w jego otoczeniu, natomiast w nocy temperatura w wyrobisku będzie nieznacznie niższa niż na zewnątrz. Po zakończeniu funkcjonowania zakładu górniczego i w przypadku jego rekultywacji na tereny wód powierzchniowych, wpływ tego rodzaju inwestycji powinien być bardziej widoczny, analogicznie do wpływu zbiorników retencyjnych.

Ponownie jednak zasięg wskazanego oddziaływania będzie miał charakter lokalny i będzie się ograniczał do najbliższego sąsiedztwa zrehabilitowanego wyrobiska.

Powyższe oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, krótkoterminowy i długoterminowy (dla G), chwilowy i stały oraz negatywny.

6.4. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i faunę.

Obszary wskazane do planowanej zabudowy obejmują tereny już przekształcone antropogenicznie. Studium nie wskazuje terenów związanych z planowaną funkcją obejmującą zabudowę kubaturową w rejonach szczególnie ważnych z przyrodniczego punktu widzenia. Największe oddziaływania mogą być związane z realizacją instalacji fotowoltaicznych, wynikające z możliwości przecięcia szlaków migracyjnych zwierząt, co warunkuje konieczność zaprojektowania odpowiednich rozwiązań technicznych ograniczających wpływ zaplanowanych inwestycji na różnorodność terenu. W projekcie Studium obszary, których przewiduje się lokalizację farm fotowoltaicznych związane są głównie z terenami rolnymi położonymi poza Obszarem przyrodniczym Gminy. Jedyne rejony posadowienia tego rodzaju instalacji w obszarze PSG zlokalizowane są w m. Zbulitów Mały, jednak z uwagi na charakter tego rodzaju zainwestowania oraz jego obszar nie przewiduje się znacznego wpływu na środowisko i stan bioróżnorodności w miejscu lokalizacji instalacji.

Obszary objęte eksploatacją surowców wyznaczone w projekcie Studium to tereny eksploatacji kruszyw w większości istniejące w dotychczasowych dokumentach planistycznych. Omawiany projekt obejmuje w większości modyfikację powierzchni tych terenów (niewielkie powiększenia) oraz wprowadza nowe tereny, jednak na niewielkiej powierzchni obszarów. Działalność górnicza będzie prowadzić do powstania znaczących i istotnych zmian w środowisku przyrodniczym. W uproszczeniu można założyć, że im większa powierzchnia wyrobisk tym większe oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta. Znaczenie ma również lokalizacja. Eksploatacja w miejscach dotychczas nieeksploatowanych może prowadzić do powstania większych strat przyrodniczych niż powiększenie powierzchni eksploatacji w sąsiedztwie istniejących kopalni.

Przed rozpoczęciem eksploatacji kopaliny, w celu przygotowania terenu zostanie usunięta roślinność oraz zdjęta warstwa glebowa. Dojdzie do zniszczenia siedlisk roślin i zwierząt, które do tej pory występowały na terenach objętych wydobywaniem. W czasie trwania eksploatacji będzie dochodzić do dynamicznych zmian na terenie kopalni. Zdejmowane będą kolejne warstwy złóż. Wydobyty urobek będzie przemieszczany (składowanie, załadunek, rozładunek). Po obszarach kopalni będą poruszać się maszyny oraz pojazdy. W miejscach aktywności górniczej możliwość wkraczania gatunków roślin i zwierząt będzie mocno ograniczona w wyniku czego dojdzie do spadku różnorodności biologicznej. W miejscach, gdzie dojdzie do zaburzenia środowiska, ale działalność górnicza tymczasowo nie będzie prowadzona może dojść do pojawienia się na powierzchni ziemi roślin oraz zasiedlenia przez zwierzęta. Stabilizacja środowiska przyrodniczego będzie mogła rozpocząć się po zakończeniu eksploatacji w momencie rozpoczęcia rekultywacji wyrobisk.

Rekultywacja będzie minimalizować oddziaływania wyrobisk na świat przyrody ożywionej. Jej przebieg w znacznej mierze będzie przebiegał pod wpływem celowej i zaplanowanej działalności człowieka, ale duże znaczenie będą miały również naturalne procesy przyrodnicze np. spontaniczna sukcesja roślinna, które rozpoczną się wraz z zakończeniem prowadzenia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

działalności górniczej. W celu przyspieszenia procesu rekultywacji można prowadzić w trakcie eksploatacji w miejscach, gdzie złóż zostało całkowicie pozyskane.

Zgodnie z zapisami SUIKZP rekultywacja wyrobisk powinna uwzględniać podnoszenie walorów przyrodniczych terenów przekształconych górniczo – wyjściowo ubogich przyrodniczo, ale które posiadają predyspozycje do kształtowania i zwiększania różnorodności biologicznej. Rekultywacja wyrobisk po zakończeniu eksploatacji oraz ich dalsze użytkowanie powinny odbywać się w sposób ułatwiający zasiedlaniu ich przez florę i faunę i sprzyjający zachowaniu różnorodności biologicznej.

Przewiduje się wystąpienie oddziaływań na etapie eksploatacji o charakterze: bezpośrednim, średnioterminowym / długoterminowym, stałym i negatywnym. Oddziaływania złóż eksploatowanych równocześnie mogą kumulować się ze sobą.

Oddziaływania związane z procesem rekultywacji będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny. Będą to oddziaływania wtórne, które wystąpią po oddziaływaniach pierwotnych związanych z eksploatacją złóż.

Przewidziane w projekcie Studium zasady ochrony bioróżnorodności i ochrony środowiska przyrodniczego gminy, w tym zasady gospodarowania zasobami surowców mineralnych tworzą kompleksowe warunki prawidłowego funkcjonowania flory, fauny i zachowania różnorodności przyrodniczej.

6.5. Oddziaływania na obszary i obiekty chronione i cenne z przyrodniczego punktu widzenia.

SUIKZP uwzględnia utworzenie Tyśmienickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który projektowany jest w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Utworzenie tego typu obszaru na terenie gminy realnie wzmocni poziom ochrony przyrody i krajobrazu. Dla obszarów chronionego krajobrazu przez sejmik województwa uchwalane są przepisy prawne ustalające zasady ochrony przyrody oraz wprowadzające konkretne zakazy ograniczające negatywną działalność człowieka na przyrodę i krajobraz.

Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny.

Na terenie objętym projektem Studium zlokalizowane są obiekty i obszary ochrony przyrody ustanowione na mocy obowiązującej ustawy o ochronie przyrody. Należą do nich Obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy, pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne. Ponadto, przez rejon gminy przebiegają korytarze ekologiczne.

Jak już podnoszono, projekt Studium nie zmienia w sposób znaczący sposobu zainwestowania rejonu gminy. Większość terenów zainwestowanych według poszczególnych funkcji w sposób niezmienny przeniesiono do projektu z dokumentów planistycznych dotychczas obowiązujących. Nieznaczne zmiany wynikają ze złożonych przez lokalną społeczność wniosków. Jedyną nową funkcją terenu objęte zostały rejony planowanych instalacji fotowoltaicznych, które wyznaczono głównie na terenach rolniczych, nie pełniących ważnych funkcji przyrodniczych.

Do zapisów projektu Studium, których realizacja może oddziaływać na obszar Natura 2000 Dolina Tyśmienicy należy przede wszystkim wyznaczenie w sąsiedztwie jego granic obszarów terenów górniczych związanych z eksploatacją surowców – G. Lokalizacja tego typu obszarów w sąsiedztwie obszarów objętych ochroną może wpływać na przedmioty ochrony nią objęte. Należy jednak podkreślić, iż tereny te występowały w większości w dotychczasowym Studium, a nowe obszary wyznaczone do eksploatacji nie stanowią dużej powierzchni.

Oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny. Powiększanie powierzchni terenów użytkowanych górniczo będzie prowadzić do kumulowania się wyżej opisanych oddziaływań.

Należy jednak zauważyć, że rozległość doliny Tyśmienicy oraz zbliżony charakter środowisk sąsiadujących z miejscami wydobywania kopalin, zapewnia gatunkom tracącym siedliska możliwość znalezienia innych dogodnych miejsc do rozrodu. Fakt utraty siedlisk najprawdopodobniej nie spowoduje znaczących zmian w liczebności związanych z nimi ptaków.

Na terenie objętym projektem Studium nie przewiduje się wprowadzania funkcji terenów mogących zakłócić prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Przewidziane w projekcie Studium zasady ochrony terenów objętych ochroną prawną lub wskazanych do objęcia ochroną tworzą kompleksowe warunki zachowania najcenniejszych walorów środowiska występujących na terenie gminy.

6.6. Oddziaływania na krajobraz

Ochrona krajobrazu dotyczy przede wszystkim cech widokowych i wartości estetycznych obszaru. Ocena oddziaływań wizualnych jest jedną z najbardziej subiektywnych elementów oceny oddziaływania ustaleń studium na środowisko.

Obszar objęty opracowaniem należy w większości do terenów otwartych. Występuje tu przede wszystkim krajobraz rolniczy z zadrzewieniami śródpolnymi oraz krajobraz leśny.

Walory krajobrazowe zostaną w największym zakresie obniżone wskutek wprowadzenia do krajobrazu farm fotowoltaicznych oraz powiększenia obszarów objętych eksploatacją. Należy zaznaczyć, że już faza realizacji tego rodzaju funkcji terenów, w związku z prowadzonymi pracami budowlanymi przy użyciu ciężkiego sprzętu, będzie źródłem krótkoterminowych negatywnych oddziaływań na walory krajobrazowe rejonu. Budowa instalacji fotowoltaicznych będzie wiązała się z powstaniem nowych obiektów w dotychczasowym krajobrazie, co skutkować może pogorszeniem jego walorów. W przypadku wprowadzenia tego rodzaju zainwestowania terenu można jednak uznać, że oddziaływanie to będzie czasowe – przez okres eksploatacji instalacji i okres prowadzenia eksploatacji kopalin.

Każda działalność górnicza wprowadza znaczące zmiany w krajobrazie, których oddziaływanie w uproszczeniu jest powiązane z powierzchnią wyrobisk tj. im większa powierzchnia tym większe zmiany w krajobrazie. Znaczenie ma również lokalizacja. Powiększenie obszaru eksploatacji w sąsiedztwie istniejących kopalni może być mniej znaczące w odbiorze wizualnym oraz wpływać słabiej na warunki przyrodniczo-krajobrazowe niż wprowadzanie tego rodzaju działalności na zupełnie nowych obszarach. Działalność górnicza skutkuje trwałymi zmianami ukształtowania powierzchni co przekłada się również na zmiany w krajobrazie. W początkowej fazie z powierzchni terenu zostanie usunięta roślinność oraz zdjęta warstwa glebowa. W krajobrazie powstaną wyraźne antropogeniczne formy ukształtowania terenu tj. wyrobiska, zwałowiska, nasypy itp. Pierwotna rzeźba terenu oraz wyjściowa szata roślinna ulegnie całkowitemu przeobrażeniu. Zmiany będą najbardziej widoczne w okresie eksploatacji. Powyższe oddziaływania eksploatacji będą miały charakter: bezpośredni, średnioterminowy / długoterminowy, stały i negatywny. Oddziaływania złóż eksploatowanych równocześnie mogą kumulować się ze sobą.

Po zakończeniu eksploatacji kopalin nastąpi etap rekultywacji wyrobisk, która będzie minimalizować oddziaływania wyrobisk na krajobraz. W celu przyspieszenia procesu rekultywacji można prowadzić w trakcie eksploatacji w miejscach, gdzie złóż zostało całkowicie pozyskane.

Powyższe oddziaływania rekultywacji będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny. Będą to oddziaływania wtórne, które wystąpią po oddziaływaniach pierwotnych związanych z eksploatacją złóż.

Ponadto w projekcie Studium nie przewiduje się, że przeznaczenie terenów pod funkcje związane z realizacją obiektów produkcyjnych, usługowych, składów i magazynów będzie cechować się znaczącym wpływem na krajobraz, z uwagi na wyznaczenie tego typu funkcji na obszarach już przekształconych działalnością człowieka, w rejonach istniejącej zabudowy.

6.7. Oddziaływania na zasoby naturalne

Na obszarze całej gminy Wołyń zlokalizowanych jest 3 udokumentowane złoża kopalin pospolitych o łącznej powierzchni niespełna 10 ha. Aktualnie eksploatacja nie jest prowadzona. Projekt Studium wskazuje obszary i tereny górnicze – G, które obejmują swym zasięgiem udokumentowane złoża kopalin piasku i żwiru oraz tereny z nimi sąsiadujące w obrębie ewidencyjnym Zbulitów Mały, Wołyń i Świerże. W celu zabezpieczenia terenów występowania złóż surowców mineralnych przed zainwestowaniem obszary te w projekcie Studium zakwalifikowano do obszarów wyłączonych spod zabudowy. Ten zapis sprawia, że rozwój inwestycyjny w gminie związany z budownictwem nie będzie wpływał negatywnie na możliwość eksploatacji złóż surowców.

Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny.

6.8. Oddziaływania na ludzi, dobra materialne i zabytki

Oddziaływania na ludzi związane są przede wszystkim z elementami środowiska, które w największym stopniu wpływają na zdrowie oraz jakość życia ludzi. Należą do nich: jakość powietrza oraz jego stan aerosanitarny oraz klimat akustyczny. Oddziaływanie na ludzi następuje głównie w sytuacji, gdy przekraczane są dopuszczalne normy zanieczyszczeń określone w przepisach o ochronie środowiska.

Projekt Studium utrzymuje podstawowe kierunki rozwoju systemów komunikacji rozwijanych w dotychczas obowiązujących dokumentach planistycznych.

Zaplanowane do realizacji nowe funkcje terenu, z uwagi na ich niewielką powierzchnię oraz lokalizację, nie będą odznaczać się wpływem na dobra materialne w istotny sposób.

Realizacja zaplanowanych funkcji terenów na obszarze objętym projektem Studium nie będzie również oddziaływać na istniejące obiekty objęte ochroną wojewódzkiego konserwatora zabytków lub wpisanych do gminnego rejestru zabytków, w tym krajobrazy kulturowe lub dobra kultury współczesnej.

Projekt Studium przewiduje w przeważającej mierze uwzględnienie istniejącej zabudowy, a wyznaczone funkcje związane z realizacją działalności gospodarczej (usługowej, produkcyjnej, magazynowej itp.) wskazane są z ograniczeniami w możliwości oddziaływania. Funkcje terenu dopuszczające lokalizowanie przedsięwzięć uciążliwych wskazane zostały w rejonach, gdzie działalność tego rodzaju jest obecnie prowadzona lub, w przypadku wyznaczenia nowych rejonów, na terenach oddalonych od zabudowy związanej ze stałym przebywaniem ludzi.

Zabudowania zlokalizowane w pobliżu obszarów eksploatacji surowców są okresowo narażone na wzmożone pylenie i hałas spowodowane pracami górniczymi, załadunkiem i rozładunkiem urobku oraz transportem urobku. Oddziaływanie zaniknie w momencie zakończenia eksploatacji złoża. Oddziaływanie w zakresie hałasu będzie miało charakter zarówno punktowy jak i liniowy. Ilość generowanego hałasu będzie zależeć od natężenia procesów inwestycyjnych i górniczych. Oddziaływanie w zależności od rodzaju zagospodarowania obszaru zaniknie w momencie zakończenia budowy lub zakończenia eksploatacji odkrywki.

Oddziaływania będą miały charakter: bezpośredni, krótkoterminowy i długoterminowy, stały, chwilowy i negatywny.

Wyznaczenie obszarów eksploatacji surowców przyczyni się do zaspokojenia zapotrzebowania na kopaliny. Prowadzenie działalności gospodarczej z tego tytułu będzie skutkowało odprowadzaniem podatków do budżetu gminy, które mogą służyć finansowaniu potrzeb społeczności gminnej.

Oddziaływania będą miały charakter: pośredni, długoterminowy, stały i pozytywny.

6.9. Wnioski

Skutki dla środowiska przyrodniczego i jakości życia mieszkańców będą w dużej mierze zależały od czasu trwania fazy budowlanej, przyjętych rozwiązań technicznych oraz zastosowań chroniących środowisko i lokalną społeczność.

Wpływ działalności człowieka związany z realizacją ustaleń Studium z racji nieznacznej modyfikacji struktury funkcjonalno-przestrzennej nie ulegnie zmianie w stosunku do stanu obecnego i przewidzianego wskutek obowiązujących dokumentów planistycznych. Nie będzie zatem znacząco wpływać na środowisko przyrodnicze, w tym ekosystemy, warunki wodno-gruntowe (w tym poziom wód gruntowych, cieki i zbiorniki wodne) oraz klimat. Dodatkowo elementem chroniącym środowisko przyrodnicze, a szczególnie ekosystemy hydrogeniczne związane z wodami powierzchniowymi, zbiorowiska roślinne i siedlika fauny, są wskazane w studium lokalne korytarze ekologiczne, a w części ich przebiegu podtrzymane użytkowanie ekstensywne związane z użytkami rolnymi i zielenią urządzoną.

W zakresie ochrony krajobrazu zapisy Studium wprowadzają także ochronę konserwatorską cennych układów przestrzennych w granicach gminy. Zapisy studium określają także minimalną wielkość powierzchni biologicznie czynnej, która zagwarantuje udział terenów zieleni pośród zabudowy. Umożliwi to zachowanie najbardziej charakterystycznych i najcenniejszych cech krajobrazu gminy, a także zachowanie wzajemnych powiązań systemów zieleni z terenami przyległymi. Wprowadzenie nieznacznej powierzchni nowych terenów pod zabudowę z lokalizacją w powiązaniu do funkcjonujących zespołów zabudowy również zapewni zachowanie walorów krajobrazowych gminy.

Podczas prac nad projektem Studium szczególną uwagę poświęcono walorom przyrodniczym terenu gminy. Uwzględniono fakt występowania na omawianym terenie form ochrony przyrody, jak również wskazano na konieczność utworzenia nowych form ochrony przyrody, w tym – nowego obszaru chronionego krajobrazu. Tego rodzaju działania należy traktować jako swego rodzaju rekompensatę za potencjalne oddziaływania nowych terenów zainwestowania oraz gwarancję stabilnego poziomu minimalizacji presji na środowisko. Analiza zapisów Studium, biorąc pod uwagę ich ogólność i elastyczność (co wynika z charakteru projektowanego dokumentu), pozwala na stwierdzenie, że:

- postanowienia projektu dokumentu są zgodne z zapisami ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zasad gospodarowania zasobami przyrody i krajobrazu,
- postanowienia projektu dokumentu są zgodne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody.

Analizując skalę i rodzaj wskazanych funkcji terenu, a także uwzględniając proponowane zmiany w zainwestowaniu terenów objętych projektem Studium można stwierdzić, że gospodarka przestrzenna przedstawiona w proponowanym kształcie nie będzie wpływać znacząco negatywnie na obszary chronione oraz funkcjonowanie korytarzy ekologicznych bądź zaburzać funkcjonowania środowiska przyrodniczego jako całości.

Reasumując, ustalenia Studium uwzględniające wymogi przepisów odrębnych w świetle stopnia szczegółowości dokumentu, w sposób wystarczający zapewniają właściwą ochronę krajobrazu, przyrody i warunków życia ludzi.

VII. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Projekt Studium nie zawiera ustaleń, których realizacja mogłaby bezpośrednio wiązać się wystąpieniem oddziaływań o zasięgu transgranicznym. W związku z tym nie prognozuje się wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym w rozumieniu Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. oraz Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

VIII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W niniejszej prognozie omówione zostały przewidywane oddziaływania na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium. Oprócz oddziaływań pozytywnych i obojętnych prognozuje się wystąpienie tych negatywnych. W niniejszym rozdziale przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie oddziaływań negatywnych.

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Projekt Studium zawiera ogólne i precyzyjne ustalenia, których celem jest zapobieganie oraz ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji jego zapisów.

Analizując całokształt zagadnień przyrodniczych w opracowanym projekcie Studium można stwierdzić, że projektowane zamierzenia uwzględniają zasady ochrony środowiska, ograniczając negatywne oddziaływanie na środowisko poprzez odpowiednie zapisy. Realizacja ustaleń projektu Studium nie powinna powodować znaczących negatywnych zmian w środowisku.

W analizowanym projekcie Studium zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko:

W celu obniżania negatywnych skutków oddziaływań na powierzchnię ziemi należy co najmniej:

- stosować kompleksową gospodarkę związaną z oczyszczaniem ścieków bytowych i przechowywaniem nawozów naturalnych oraz gromadzeniem odpadów,
- użytkować gleby w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej,
- ograniczać przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- wskazywać grunty najsłabszych klas bonitacyjnych pod zalesienia,
- zachować torfowiska i oczka wodne jako naturalne zbiorniki wodne,
- występować do Starosty o nakazywanie rekultywacji terenów zdegradowanych przez jego użytkowników.
- eksploatację złóż prowadzić zgodnie z warunkami wydanej koncesji i z zastosowaniem środków ograniczających szkody w środowisku przyrodniczym,
- stosować co najmniej minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej określonej dla każdej działki ewidencyjnej,
- racjonalnie stosować wapno, nawozy sztuczne i środki ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- promować rolnictwo ekologiczne,
- prowadzić edukację w zakresie zakazu składowania bezpośrednio na ziemi nawozów, pasz, obornika i innych substancji wykorzystywanych w rolnictwie,
- stosować najnowsze technologie w budownictwie lądowym, uwzględniającym możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Aby ograniczyć negatywne oddziaływania na wody należy co najmniej:

- uregulować gospodarkę ściekową poprzez budowę i rozbudowę systemów kanalizacyjnych,
- zapewnić racjonalizację zużycia wody, zmniejszenie wodochłonności sektora komunalnego oraz modernizację systemu wodociągowego w celu likwidacji strat wody,
- przewidzieć realizację systemu kanalizacji deszczowej dla terenów o utwardzonej powierzchni, w szczególności parkingów i placów, a także systemów podczyszczania wód opadowych i roztopowych,
- stosować odpowiednie indywidualne rozwiązania w zakresie magazynowania ścieków np. szczelnych zbiorników (szamb) w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej,
- doliny, w szczególności w sąsiedztwie koryt rzecznych zachować bez zabudowy oraz unikać regulacji rzek,
- zachować istniejące zbiorniki wodne,
- wyznaczyć pas ochronny cieków (o szerokości 50m w przypadku Tyśmienicy i 15 m w przypadku innych cieków licząc w jedną stronę),
- dążyć do poprawienia stosunków wodnych (podniesienie poziomu wód w lasach) poprzez odtwarzanie lub budowę od podstaw śródleśnych zbiorników wodnych, ograniczenie melioracji gruntów leśnych, budowę zastawek lub innych urządzeń hydrotechnicznych służących retencji wody,
- zachować śródleśne bagna, mszary i torfowiska jako naturalne rezerwuary wody zwiększające odporność ekosystemów leśnych, zwłaszcza w okresach suszy,
- zachować w dolinach rzecznych i naturalnych obniżeniach terenu olsów, lasów łągowych i innych naturalnych lub seminaturalnych formacji roślinnych, które zwiększają pojemność wodną środowiska,
- likwidować nielegalne zrzuty ścieków komunalnych do wód lub ziemi,
- objąć ochroną wód powierzchniowych poprzez wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych, a także wprowadzenie nakazu ochrony i odbudowy występujących wód powierzchniowych (stawów i innych układów wodnych) w obrębie strefy krajobrazu (Kuraszew, Bezwola i zespół dworski w Bezwoli)
- dążyć do eliminacji istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych (głównie odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do ziemi oraz dzikich składowisk),
- zakazać użytkowania terenu stwarzającego zagrożenie dla funkcji ekologicznych i dysharmonizujących krajobraz, w szczególności na obszarze dolin rzecznych rzek: Tyśmienica, Białka i Piwonia Stara polegającego na lokalizacji zakładów przemysłowych, dużych ferm hodowlanych i zwartych monolitycznych form zabudowy kubaturowej oraz składowaniu odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych,
- nakazać eksploatację złóż w sposób zgodny z wymogami ochrony powierzchni ziemi i wód gruntowych – wymaga to eksploatacji złóż do poziomu powyżej wód gruntowych,
- zapewnić warunki do realizacji celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód podziemnych oraz powierzchniowych, zawartych w Ramowej Dyrektywie Wodnej, Prawie Wodnym oraz Planie gospodarowania wodami dorzecza Wisły poprzez zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania zanieczyszczeń do gleby i wód, zapobieganie pogarszaniu stanu wód, a także ochronę i podejmowanie działań

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasileniem wód, tak by osiągnąć cel dobrego stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych

- określić zakaz zakopywania przeterminowanych środków ochrony roślin, odwadniania użytków zielonych oraz budowy i rozbudowy obiektów które pogorszyłyby stan sanitarny wód.

Negatywne oddziaływania na powietrze będą ograniczone poprzez:

- wprowadzenie odnawialnych źródeł energii (np. ogniw fotowoltaicznych, solarnych),
- prowadzenie polityki zalesień najłagodniejszych gruntów, w szczególności objętych Przyrodniczym Systemem Gminy (PSG),
- prowadzenie polityki zalesień na terenach poza obszarem PSG, w szczególności w rejonie północnym (od granicy gminy do doliny Białki), na południu (od granicy gminy do doliny cieku spod Okalewa) oraz w rejonie centralnym,
- stosowanie zabiegów fitomelioracyjnych na gruntach najłagodniejszych lub mało przydatnych i zdegradowanych,
- wyznaczenie w dokumentach planistycznych gminy minimalnych linii zabudowy od poszczególnych tras komunikacyjnych o dużym nasileniu ruchu w celu oddalenia miejsc stałego przebywania od liniowych źródeł zanieczyszczeń powietrza,
- kształtowanie luk w zabudowie umożliwiających ruchy mas powietrza,
- stwarzanie możliwości zamiany w indywidualnych systemach grzewczych kotłów opalanych węglem na kotły opalane paliwem niskoemisyjnym takim jakim jest gaz ziemny, w tym podjęcie działań w celu uzbrojenia gminy w sieć gazowniczą,
- stwarzanie możliwości wyposażania gospodarstw domowych w alternatywne (ekologiczne) źródła energii cieplnej i elektrycznej takie jak: pompy ciepła, kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne,
- wspieranie rozwoju inwestycji związanych z produkcją energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE),
- wykonywanie termomodernizacji budynków celu zmniejszenia zużycia energii cieplnej,
- unowocześnianie istniejących zakładów w kierunku zmniejszenia negatywnego oddziaływania na powietrze atmosferyczne,
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych, a także wokół zakładów emitujących zanieczyszczenia do powietrza,
- ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nieleśne lub nierolnicze.

Negatywne oddziaływania na klimat akustyczny będą ograniczone poprzez:

- prowadzenie polityki zalesień najłagodniejszych gruntów, w szczególności objętych Przyrodniczym Systemem Gminy (PSG),
- prowadzenie polityki zalesień na terenach poza obszarem PSG, w szczególności w rejonie północnym (od granicy gminy do doliny Białki), na południu (od granicy gminy do doliny cieku spod Okalewa) oraz w rejonie centralnym,
- stosowanie zabiegów fitomelioracyjnych na gruntach najłagodniejszych lub mało przydatnych i zdegradowanych,
- utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych oraz przy terenach zabudowy przemysłowej, składowej i magazynowej sąsiadujących z terenami chronionymi akustycznie,
- lokalizacja terenów przemysłowych i produkcyjnych mogących powodować uciążliwość w odpowiedniej odległości od zabudowy mieszkaniowej,
- wyznaczenie w dokumentach planistycznych gminy minimalnych linii zabudowy od poszczególnych kategorii dróg i kolei, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi (budynki mieszkalne, użyteczności publicznej), wymagających specjalnej ochrony oraz pozostałych obiektów budowlanych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nieleśne lub nierolnicze.

Ponadto, zgodnie z zapisami projektu Studium należy:

- 1) wykluczyć w systemie przyrodniczym gminy (PSG):
 - lokalizację wszelkich inwestycji mogących destabilizować równowagę ekologiczną i dysharmonizować krajobraz, a w szczególności zakładów przemysłowych i ferm, a także magazynów, składów i baz w postaci zwartych i monolitycznych form zabudowy kubaturowej,
 - gromadzenie odpadów (bytowych, przemysłowych), a także lokalizację wylewisk i grzebowisk zwierząt,
 - odprowadzanie ścieków do wód i gruntu,
 - realizację nowych budynków, za wyjątkiem budynków służących celom publicznym w tym łączności.
- 2) objąć ochroną drożność przestrzennych powiązań ekologicznych (korytarzy ekologicznych) poprzez wprowadzenie:
 - zakazu zabudowy kubaturowej w strefach dolin rzecznych,
 - nakazu stosowania wzdłuż cieków wolnych od upraw polowych pasów pokrytych naturalną roślinnością,
 - nakazu eliminacji istniejących barier ekologicznych (obszarów konfliktowych z punktu widzenia funkcjonowania środowiska) ograniczających swobodną migrację zwierząt np. poprzez budowę odpowiedniej szerokości przepustów na ciekach (mostki), drogach, liniach kolejowych,
 - nakazu zachowania w dotychczasowym użytkowaniu zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, nad ciekami, ze względu na ich znaczenie ekologiczne,
 - zakazu zmiany sposób użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne, za wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnych,
 - wykorzystania wszystkich możliwych dolesień, głównie uwarunkowanych słabszymi glebami (z wykluczeniem łąk i terenów dolin rzecznych),
 - ograniczania zabudowy rozporoszonej oraz koncentracja zabudowy na terenach zabudowy zwartej.
- 3) wprowadzić zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii,
- 4) wprowadzić zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- 5) wprowadzić ograniczenie dotyczące możliwości lokalizacji gospodarstw specjalistycznych hodowlanych o wielkości produkcji do 250 DJP,
- 6) wyłączyć z możliwości zabudowy:
 - wody płynące,
 - obszary użytków ekologicznych,
 - pomniki przyrody,
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
 - tereny występowania złóż surowców mineralnych z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi zakładu górniczego,
 - korytarze techniczne linii wysokiego i średniego napięcia z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi tych linii,
 - strefę bezpieczeństwa rurociągu przesyłowego dalekosiężnego z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących do obsługi rurociągu,
 - strefę ochronną terenu zamkniętego w reSORCIE obrony narodowej.
- 7) w celu ochrony terenów leśnych określić następujące zasady kształtowania polityki przestrzennej:
 - prowadzenie gospodarki leśnej w sposób pozwalający na utrzymanie trwałości lasów i ciągłości ich wielostronnych funkcji,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- kształtowanie struktury gatunkowej w kierunku zwiększenia odporności na wpływ czynników zewnętrznych i dostosowania do miejscowego siedliska,
 - zwiększenie lesistości gminy,
 - zalesianie gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych i na terenach zdegradowanych, szczególnie w sąsiedztwie już istniejących lasów - z wyłączeniem zalesień wpływających negatywnie na walory krajobrazowe i przyrodnicze,
 - zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej i ogrodzeń na gruntach leśnych, poza obiektami służącymi obsłudze gospodarki leśnej,
 - ograniczenie zmiany sposobu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne - w przypadku konieczności zmiany przeznaczenia części zwartej kompleksu leśnego na cele nieleśne ustala się przyjmowanie rozwiązań projektowych jak najmniej ingerujących w kompleksy leśne i ich najcenniejsze elementy,
 - ochrona lasów przed pożarami,
 - poprawienie stosunków wodnych (podniesienie poziomu wód w lasach) poprzez odtwarzanie lub budowę od podstaw śródleśnych zbiorników wodnych, ograniczenie melioracji gruntów leśnych, budowę zastawek lub innych urządzeń hydrotechnicznych służących retencji wody,
 - zachowanie śródleśnych bagien, mszarów i torfowisk jako naturalnych rezerwuarów wody zwiększających odporność ekosystemów leśnych, zwłaszcza w okresach suszy,
 - zachowanie w dolinach rzecznych i naturalnych obniżeniach terenu olsów, lasów łągowych i innych naturalnych lub seminaturalnych formacji roślinnych, które zwiększają pojemność wodną środowiska,
 - kształtowanie granicy polno - leśnej zgodnie z zasadami ekologicznymi oraz ochrony stref ekotonalnych lasu przed działaniami mogącymi zdestabilizować ich funkcjonowanie,
 - ochrona lasów przed ich zaśmiecanie, wyrzucaniem odpadów i nieczystości,
 - pozostawienie pasów ochronnych na obrzeżach dróg przebiegających przez lasy,
 - wykorzystanie terenów leśnych na cele rekreacyjne, poprzez wytyczanie ścieżek rowerowych, pieszych i konnych, wyznaczanie miejsc piknikowych i parkingów leśnych - z wyłączeniem miejsc cennych przyrodniczo i innych, dla których wskazane jest ograniczenie antropopresji,
- 8) określić wytyczne dotyczące adaptacji do zmian klimatycznych, które określają następujące działania uwzględniające politykę adaptacyjną do zmian klimatu:
- kształtowanie odpowiedniego mikroklimatu w rejonach silniej zurbanizowanych poprzez wprowadzanie terenów zieleni, zachowanie istniejących zadrzewień i parków, ochrona zbiorników wodnych,
 - stosowanie najnowszych technologii w budownictwie lądowym, uwzględniających możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych,
 - podejmowanie działań zmierzających do retencji wodnej na obszarach narażonych na straty materialne podczas suszy (zachowanie oczek wodnych, zadrzewień śródpolnych, użytków zielonych, mokradeł),
 - ograniczenie emisji gazów cieplarnianych poprzez m.in. stosowanie wysokosprawnych źródeł ciepła w kotłowniach indywidualnych oraz wykorzystywanie nowoczesnych technologii w hodowli zwierząt,
 - korzystanie z dostępnych możliwości korzystania z odnawialnych źródeł energii.

Oddziaływania na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta będą minimalizowane poprzez:

- zachowanie stosunków ekologicznych w stanie jak najmniej zmienionym,
- podnoszenie walorów bioróżnorodności środowiska poprzez podtrzymywanie (nieprzeszkadzanie) takich procesów sukcesji ekologicznej, które przejawiają się w pojawianiu się w ekosystemach gatunków rodzimych, dla których zaistniała możliwość powstania nisz ekologicznych),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

- zwiększenie lesistości gminy,
- zalesianie gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych i na terenach zdegradowanych, szczególnie w sąsiedztwie już istniejących lasów – z wyłączeniem zalesień wpływających negatywnie na walory krajobrazowe i przyrodnicze,

Oddziaływania na krajobraz, w tym na obszary objęte ochroną konserwatorską, będą ograniczane poprzez realizację następujących ustaleń:

- nowe inwestycje kubaturowe należy dostosować sposobem lokalizacji do historycznego układu i charakteru zabudowy istniejącej,
- zakaz wprowadzania do krajobrazu kulturowego wsi masztów o wysokości powyżej 20,0m,
- maksymalna wysokość budynków użyteczności publicznej 12 m, trzy kondygnacje naziemne,
- maksymalna wysokość budynków mieszkalnych w zabudowie jednorodzinnej i usługowych 11 m,
- określenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej,
- harmonizowanie istniejącego osadnictwa i infrastruktury technicznej z siecią ekologiczną,
- w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej:
 - należy zachować sieć istniejących ulic, zarówno pod względem ich przebiegu jak i przekroju, z zachowaniem dawnych linii rozgraniczających i wysokości zabudowy,
 - obowiązuje zakaz wytyczania nowych ulic poza ich historycznym układem,
 - obowiązują istniejące gabaryty wysokościowe 1 i ½ kondygnacji, kompozycja elewacji z bezwzględnym podkreśleniem osi kompozycyjnych pionowych i poziomych,
 - obowiązuje zakaz wprowadzenia obiektów wymiarowych, istniejące powinny ulec przeprojektowaniu w zakresie bryły i elewacji,
 - obowiązuje zakaz zabudowy placów,
 - nowe obiekty muszą nawiązywać – sytuacją, skalą, bryłą i artykulacją elewacji do zabudowy zabytkowej,
 - obowiązują funkcja mieszkaniowa połączona z usługami i handlem,
- w strefie ochrony konserwatorskiej wyklucza się budownictwo wielokubaturowe,
- w strefie ochrony krajobrazu:
 - zachowanie istniejącego drzewostanu,
 - utrzymanie istniejącego użytkowania,
 - nie wprowadzanie zwartych nasadzeń wysoką roślinnością, nie lokalizowanie obiektów kubaturowych,
- w strefie ochrony ekspozycji wprowadzono zakaz zwartych nasadzeń wysoką, roślinnością, a dopuszczono realizację zabudowy wyłącznie parterowej.

Mając na względzie powyższe należy podkreślić, iż **w trakcie prowadzonych analiz nie zidentyfikowano wpływu na cele ochrony w ramach obszarów Natura 2000, nie wskazuje się również konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej dla zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania obszarów Natura 2000.**

IX. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie studium w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku omawianego projektu Studium obszary przeznaczone do pełnienia poszczególnych funkcji zostały ustalone na podstawie istniejącego zagospodarowania lub na zasadzie kontynuacji funkcji wyznaczonej w obowiązujących na terenie gminy SUIKZP. Lokalizacja części obszarów wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego oraz wniosków inwestorów i właścicieli poszczególnych nieruchomości. Determinantami rozmieszczenia poszczególnych funkcji są istniejące już obszary zainwestowania urbanistycznego oraz uwarunkowania ekofizjograficzne.

Na potrzeby opracowania projektu Studium sporządzono bilans terenów i obliczono chłonność obszarów przeznaczonych pod zainwestowanie w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz na terenach pozostałych wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W jego rezultacie wykazano przewagę potrzeb w stosunku do chłonności terenów m.in. w zakresie funkcji zabudowy mieszkaniowej wielofunkcyjnej, usług publicznych oraz zabudowy o charakterze produkcyjnym. Ze względu na możliwość uzupełnienia zabudowy w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych uwzględniono tylko część wniosków spośród wszystkich złożonych o zmianę przeznaczenia terenu. W rezultacie dokonano nieznacznych zmian w zakresie struktury przestrzennej oraz przeznaczeń terenu w stosunku do obowiązującego Studium. Z tego względu nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie Studium.

Nowe tereny pod zainwestowanie zostały wprowadzone głównie w ramach kontynuacji zabudowy wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych lub w ramach uzupełniania terenów zainwestowanych w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że przyjęte kierunki zagospodarowania terenu respektują jego lokalne uwarunkowania i zapewniają zrównoważony rozwój gminy.

Zadania inwestycyjne, które zaproponowano do realizacji w ramach ocenianego dokumentu dotyczą inwestycji zlokalizowanych poza obszarami cennymi z przyrodniczego punktu widzenia, objętymi ochroną prawną w tym poza obszarami Natura 2000, stąd odstąpiono od przedstawiania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Studium.

X. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA

W świetle zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 977), (art. 32) Wójt Gminy Wołyń zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady gminy na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Wójt przekazuje radzie wyniki tych analiz, po uzyskaniu opinii właściwej komisji urbanistyczno-architektonicznej.

Natomiast zgodnie z brzmieniem art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.), organ opracowujący projekt, w omawianym przypadku Wójt gminy Wołyń, jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami o których mowa w ust. 3 pkt 5 ww. ustawy.

Projekt Studium został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami odnoszącymi się do ochrony środowiska.

Realizacja ustaleń Studium wymaga kontroli i oceny jakości poszczególnych elementów środowiska, co wiąże się bezpośrednio z kontrolą i oceną wpływu na środowisko poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w granicach opracowania.

Do kontrolowania i egzekwowania przestrzegania przepisów ochrony środowiska niezbędna jest wiarygodna informacja o stanie środowiska, która jest zapewniona w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Gromadzone informacje służą wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska, poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o: jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska lub innych wymagań określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów lub innych wymagań, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

W miarę potrzeb możliwe jest tworzenie lokalnych sieci monitoringu w celu śledzenia i kontrolowania wpływu najbardziej szkodliwych źródeł punktowych lub obszarowych na lokalny poziom zanieczyszczeń. Mogą być one tworzone przez organy administracji publicznej, gminy oraz podmioty gospodarcze oddziałujące na środowisko. Koordynacyjna rola WIOŚ realizowana jest poprzez uzgadnianie programów pomiarowych realizowanych w sieci lokalnej, jak również weryfikację uzyskanych danych pomiarowych.

Kontrola stanu środowiska i jego zagrożeń należy głównie do obowiązków innych organów niż Gmina, jednakże dla analizy skutków realizacji postanowień Studium gmina we własnym zakresie powinna uzyskiwać informacje o zmianach środowiska od organów i jednostek prowadzących monitoring. Zaleca się także okresowe (w terminach zgodnych z obowiązującymi przepisami) przedstawianie informacji o wartościach wskaźników wpływających na jakość i standard życia mieszkańców, a także wskazujących na zmiany spowodowane Studium. W sytuacjach szczególnych częstotliwość pomiarów może być zmniejszona lub zwiększona w zależności od przedmiotu analizy.

Podstawowymi parametrami proponowanymi do monitorowania są przede wszystkim:

- stan czystości gleb, a także stopień ich degradacji,
- stan czystości powietrza,
- stan czystości wód podziemnych, a w nawiązaniu do niego bilans ścieków wytwarzanych i odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej,
- poziom hałasu w odniesieniu do dopuszczalnych poziomów hałasu na poszczególnych terenach,
- poziom pól elektromagnetycznych w odniesieniu do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na poszczególnych terenach,
- bilans odpadów.

XI. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Nie napotkano zasadniczych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, przy opracowaniu prognozy dla gminy Wołyń. Przy opracowaniu prognozy oparto się na dostępnych danych literaturowych.

Poszczególne elementy środowiska w rejonie inwestycji są dość dobrze rozpoznane.

XII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Sporządzenie niniejszego dokumentu jest bezpośrednio związane z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejszy dokument identyfikuje potencjalne zagrożenia na środowisko, a także określa działania mające na celu ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych.

Zakres prognozy i stopień szczegółowości są zgodne z wyżej wymienioną ustawą i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radzynie Podlaskim.

Podstawowym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektu Studium nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Ważne jest, by względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju były rozważane na równi z innymi celami i interesami (gospodarczymi i społecznymi). Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz ocenić, czy przyjęte rozwiązania ochronne w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metody opisowe, polegające na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi opisanymi w dokumentach charakteryzujących strukturę przyrodniczą Gminy Wołyń. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w kontekście stopnia szczegółowości ustaleń projektu Studium.

W prognozie nie zidentyfikowano nieprawidłowych rozwiązań planistycznych.

W prognozie ustalono, że wystąpienie oddziaływań będzie związane przede wszystkim z przeznaczeniem terenów na cele realizacji nowej funkcji terenów, jaką jest lokalizacja odnawialnych źródeł energii (instalacji fotowoltaicznych) oraz prowadzenie odkrywkowej działalności górniczej wraz z rekultywacją wyrobisk na obszarach eksploatacji surowców. Nie pozostaje oczywiście obojętne dla środowiska przyrodniczego gminy umożliwienie realizacji pozostałych funkcji terenów, jednak z uwagi na charakter projektu Studium – nie zostały one wprowadzone jako zupełnie nowe tereny. Analizowany projekt Studium, w przeważającej części, aktualizuje zapisy dotychczasowego Studium, a niewielkie zmiany w zainwestowaniu terenu gminy obejmują obszary zlokalizowane w pobliżu terenów przekształconych antropogenicznie i są zgodne ze złożonymi wnioskami.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

Do zapisów i ustaleń projektu Studium, których realizacja może oddziaływać na komponenty środowiska należą także zapisy związane z ochroną nowych obiektów i obszarów, tj. utworzenie projektowanego Tyśmienickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Pokreślić należy również, że obszary wskazane w Studium pod nowe zagospodarowanie z podziałem na funkcje zabudowy odpowiadają maksymalnemu w skali gminy zapotrzebowaniu na nową zabudowę. Określono to na podstawie analiz: demograficznej, ekonomicznej, społecznej i środowiskowej. Na tej podstawie wykonano bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Negatywne oddziaływania występujące głównie na etapie realizacji inwestycji związane będą głównie z etapem prac budowlanych. Wynikają one z konieczności wykorzystania sprzętu budowlanego oraz ingerencji w powierzchnię gleby, z uwagi na potrzebę posadowienia obiektów oraz elementów infrastruktury bądź prowadzeniem prac związanych z eksploatacją złóż. Wpływ ten ograniczony będzie do etapu prowadzenia prac i może być minimalizowany poprzez odpowiednią organizację prac budowlanych i stosowanie nowoczesnego i sprawnego sprzętu budowlanego. W przypadku terenów objętych eksploatacją również mamy do czynienia z ograniczeniem czasowym powstających oddziaływań, a konieczność rekultywacji terenów poeksploatacyjnych może prowadzić do zwiększenia różnorodności i zmniejszenia monotonności krajobrazu rolniczego gminy.

Etap eksploatacji instalacji fotowoltaicznych nie będzie się wiązał z uciążliwościami, natomiast oddziaływanie pozostałych funkcji terenu objętych zmianą Studium związane będzie z minimalnym wpływem na komponenty środowiska i bytowanie ludzi.

Wielkość tych oddziaływań uzależniona będzie od zastosowanych technologii i zabezpieczeń ograniczających emisję hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Wpływ na środowisko wodne, florę, faunę oraz obszary chronione związane z funkcjonowaniem założonych inwestycji nie będzie znaczący.

Należy jednak podkreślić, iż planowane inwestycje mają na celu rozwój obszaru gminy, zwiększenie jej atrakcyjności gospodarczej przy poszanowaniu środowiska przyrodniczego, a wszystkie zmiany funkcji terenu zlokalizowane są poza obszarami podlegającymi ochronie prawnej na gruncie przepisów wiązanych z ochroną zasobów przyrodniczych.

Zapisane w projekcie Studium nakazy i zakazy, można uznać za właściwe do ograniczenia negatywnych oddziaływań planowanych przedsięwzięć na środowisko. Niemniej jednak, uwzględniając charakter Studium przyjąć należy, iż szczegółowe uwarunkowania związane z ograniczaniem wpływu przedsięwzięć na środowisko powinny znaleźć się w dokumentach szczegółowych oraz decyzjach administracyjnych odnoszących się do indywidualnych przedsięwzięć.

Projekt Studium wprowadza korzystne dla funkcjonowania i ochrony środowiska zapisy dotyczące terenów najcenniejszych przyrodniczo. W dostatecznym stopniu rozwiązuje problemy środowiska związane z istniejącym i prognozowanym zagrożeniem środowiska.

Projekt Studium będzie miał więc pozytywny wpływ na życie mieszkańców. Wprowadzając zabudowę mieszkaniowo – usługową, zapewnia obsługę w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, zaopatrzenie w energię, gaz oraz gwarantuje zachowanie obszarów i obiektów wartościowych przyrodniczo i kulturowo.

Analizując przedstawione kierunki zagospodarowania projektu Studium z zakresu przeznaczenia terenów i możliwych parametrów ich zainwestowania nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko powstałych w wyniku realizacji w/w ustaleń.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

Projekt Studium jest zgodny z aktualnymi przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz zgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi.

Projekt Studium nie zawiera ustaleń, których realizacja mogłaby bezpośrednio wiązać się wystąpieniem oddziaływań o zasięgu transgranicznym. Od najbliższej granicy międzynarodowej z Białorusią gmina Wohyń położona jest w odległości ok. 42 km.

XIII. ZAŁĄCZNIKI

1. Oświadczenie kierującego zespołem autorów.

XIV. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094)
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 977)
4. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1336)
5. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1478)
6. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1356)
7. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2409)
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. 2022 poz. 699 z późn.zm.)
9. Ustawa z dnia z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. 2023 poz. 633)
10. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn.zm.)
11. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 151)
12. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. 2023 poz. 344 z późn zm.)
13. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. 2023 poz. 645 z późn. zm.)
14. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 40 z późn. zm.)
15. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448)
16. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138)
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408)
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. z 2011 r. poz. 1260)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wohyń

20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713)
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112)
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. z 2005 r. poz. 433 z późn. zm.)
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.)
24. Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. poz. 337)
25. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839)
26. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 Nr 25, poz. 133 z późn. zm.)

POZOSTAŁE ŹRÓDŁA:

1. Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego podstawowego gminy Wohyń z kwietnia 2022 r.
2. Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). 2016-2021 – II cykl planistyczny.
3. Monitoring jakości wód podziemnych w województwie Polsce 2016 -2021. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.
4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
5. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022 – Lublin 2016 r.
6. Program ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 przyjęty uchwałą Nr XII/201/2019 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 3 grudnia 2019 r.
7. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń przyjęte Uchwałą Nr XX/120/2000 Rady Gminy Wohyń z dnia 28 grudnia 2000r. zmienione Uchwałą Nr XXII/111/2012 Rady Gminy Wohyń z dnia 30 października 2012 r.
8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń przyjęty Uchwałą Nr X/59/2003 Rady Gminy Wohyń z dnia 25 listopada 2003 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Nr 15, poz. 472 z dnia 11 lutego 2004 r.).
9. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/167/2010 Rady Gminy Wohyń z dnia 24 marca 2010 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Nr 46, poz. 973 z dnia 23 kwietnia 2010 r.).
10. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wohyń w zakresie lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa przyjęty Uchwałą Nr XXII/113/2012 Rady Gminy w Wohyń z dnia 30 października 2012 roku (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego, poz. 4538 z dnia 27 grudnia 2012 r.).
11. Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubelskiego w roku 2018. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.
12. Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa lubelskiego na podstawie monitoringowych pomiarów hałasu wykonanych w roku 2019. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.
13. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego (2015).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wołyń

14. Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornyc w Polsce w latach 2015-2017”. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach. 2017. Puławy.
15. Raport z wykonania ekspertyzy przyrodniczej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony na obszarze Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 (wąsatka, perkoz rdzawoszyi, gęgawa, świstun, krakwa, cyranka). 2018. Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. Lublin.
16. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelski. Raport za rok 2018. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.
17. Standardowy Formularz Danych (SDF) dla obszaru N2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 (2021.01).
18. Stan środowiska w województwie lubelskim raport 2020. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.